

Informe 2006

sobre la seguretat a Catalunya

Generalitat de Catalunya
Departament d'Interior

ÍNDIX

0. Introducció.....	5
1. Les dotacions policials i de bombers a Catalunya.....	13
2. Les dades policials.....	27
3. L'opinió dels ciutadans en matèria de seguretat i policia.	49
4. La seguretat viària.....	83
5. Seguretat en el context de les emergències i la seguretat civil	111
6. Seguretat Privada	137
7. Conclusions	149
8. Annex.....	155

0. Introducció

A. El context

El mandat que estableix la Llei 4/2003, de 7 d'abril, d'ordenació del sistema de seguretat pública de Catalunya, especificat en el seu article 4.3.i, que preveu “*un informe anual sobre la seguretat a Catalunya*”, es concreta per segon any en aquest document. L'Informe 2006 fa referència a les dades de l'any 2005 i a dades d'opinió del primer trimestre d'enguany.

Es tracta, doncs, de consolidar una eina que permet conèixer l'estat de la seguretat al territori català, però constitueix sobretot un element que permet apreciar tendències, analitzar dinàmiques, elaborar polítiques públiques. Esdevindrà una eina cada cop més important, en la mesura que vagi passant el temps i s'acumuli una perspectiva històrica, o si es vol una retrospectiva que permeti desenvolupar seqüències a mitjà i a llarg termini.

És justament el coneixement de les tendències el que ens ha de permetre pensar en les polítiques de seguretat capaces de transformar la realitat, de promoure un estat de convivència que esdevingui la força generadora de seguretat, i alhora la principal mesura preventiva de la inseguretat.

Per aconseguir-ho, cal un treball permanent d'actualització, en què el que compta és el seguiment d'un conjunt d'indicadors, la seva anàlisi, la seva tendència a l'alça o a la baixa, la seva estabilització i la previsió del seu comportament, perquè la seguretat no és un concepte estàtic, que pugui ser mesurat en un moment donat. És cert que es pot fixar sincrònicament, però això aporta relativament poca informació. Val per a fets o situacions puntuals, però no permet comprendre ni explicar les manifestacions de la seguretat com a fenomen social, com a fenomen, per tant, complex. Això només és possible des d'una perspectiva diacrònica, en què el que realment compta no són les xifres, sinó la tendència, l'evolució. Per això cal continuar la tasca de construcció d'un índex d'estat de la seguretat a Catalunya (INSECAT), incorporant-hi aquells elements que quantitativament o qualitativament puguin tenir més incidència.

D'altra banda, l'Informe ha d'estar en consonància amb l'exposició de motius de la Llei, que proposa un model integrat i assenyala que “Catalunya aspira a dotar-se

plenament d'un model que transcendeixi la concepció tradicional de la seguretat i l'ordre públic, a favor d'una orientació que es fonamenti en la prevenció, la participació i la implicació dels diferents serveis públics, i també de la societat civil”.

Un informe sobre la seguretat a Catalunya ha de poder ser llegit tant com una exposició de l'estat de la seguretat a Catalunya segons les dades disponibles com des de la perspectiva d'una recomanació sobre les possibles actuacions que s'han de dur a terme per complir el que també estableix l'article 22 de la Llei 4/2003, això és, la constitució d'un sistema estadístic “coherent, fiable, actualitzat, equiparable amb els sistemes de l'entorn i útil per a la presa de decisions” i “la comparabilitat de les informacions estadístiques”.

Ara bé, quan parlem de seguretat, estem fent referència als camps de la criminalitat, la prevenció, els riscos, el trànsit i, en general, les temàtiques d'Interior; concretament, a les activitats i als fets que produeixen efectes associats a la convivència i la preservació dels drets i les llibertats. Aquest és el camp d'anàlisi de l'Informe.

Per tal de garantir els paràmetres de comparabilitat, ha calgut trobar un equilibri entre el que és necessari mantenir –fonamentalment, les grans línies estructurals-- i els elements comparatius, i allò que cal transformar, tant perquè es tracta d'una eina jove com perquè l'entorn és canviant. Tan poc serveix un informe rígid i immobiliista com un document radicalment transformat i no confrontable.

Si enguany s'ha pogut prescindir d'una primera part més teòrica o programàtica, és perquè aquest exercici ja es va fer en la primera edició, en què es van exposar els elements de definició, fonts i construcció dels termes de l'Informe.

En canvi, s'han conservat, com es pot apreciar, una bona part de les fonts i dels paràmetres que van permetre dissenyar la passada edició, sense renunciar, quan s'ha cregut necessari, a introduir-hi nous instruments, projectes i millores tant pel que fa a l'ús com a l'explotació d'aquestes dades.

En síntesi, el projecte manté dues grans línies. L'una consisteix en la construcció d'uns indicadors que permetin reflectir l'evolució i les tendències de la seguretat a Catalunya i elaborar una certa prospectiva. L'altra permetrà fixar un seguit de

temàtiques, qualitativament també expressives de l'evolució de la seguretat, molt més properes a realitats socials complexes i sobre les quals es pot operar a través de polítiques de seguretat precises, per transformar aquestes realitats en sentit positiu.

B. Les fonts

Les dades policials

L'estadística policial és una de les fonts fonamentals en matèria de seguretat. L'organització d'una bona base estadística és un element clau de la policia moderna. Tot i això, aquesta font no està exempta de dificultats, com l'existència d'una xifra oculta i la possibilitat de biaixos o errors normalment de caire metodològic, que poden generar dubtes sobre la suficiència de les dades institucionals per conèixer la delinqüència.

A més, cal tenir present que disposem de dades que quantifiquen l'activitat policial, no de dades sobre delinqüència en sentit estricte i jurídic, ja que l'atribució definitiva d'aquesta qualificació correspon a una decisió presa en seu judicial. Per aquest motiu, en el futur caldrà incorporar progressivament altres fonts, com ara les judicials, fet que tampoc estarà exempt de problemes metodològics.

No obstant això, com ja es va expressar en l'Informe de 2004, cal tenir present que s'ha encetat la integració de les policies locals al NIP: a 31 de desembre de 2005 hi havia 131 policies connectades. A més a més, el progressiu desplegament dels Mossos d'Esquadra pel territori provoca constants alteracions del mapa policial i, per tant de les dades recollides, i la forma de recollir-les.

A més, disposem de dades de la *Secretaría de Estado de Seguridad* relativa a l'activitat de la *Guardia Civil* i del *Cuerpo Nacional de Policía*.

Les enquestes de victimització a Catalunya

L'estadística policial no detecta tots els casos de victimització: de fet, més de la meitat dels il·lícits penals experimentats no es denuncien. És a dir, les dades policials estan quantitativament allunyades de les experiències de victimització dels ciutadans i, addicionalment, no poden reflectir les opinions i els sentiments de la població en matèria de seguretat interior.

A més l'estadística policial és sensible a determinats factors no relacionats directament amb la victimització experimentada, com ara les normes d'actuació o d'enregistrament de les mateixes administracions, el grau de confiança dels ciutadans en el sistema de seguretat pública, els nivells educatius de la població o l'extensió de les assegurances. En definitiva, l'estadística administrativa reflecteix l'activitat de les mateixes administracions, informació, òbviament necessària, que no és sempre suficient per a conèixer les vivències dels ciutadans.

La definició mateixa del que constitueix un *fet delictiu* varia al llarg de la societat i en el si del sistema penal, i genera la complexitat característica dels instruments de mesura de la delinqüència. L'administració de justícia defineix l'existència de delictes a partir de les sentències condemnatòries; la policia, a partir de les denúncies tramitades, i els ciutadans, a partir de les experiències de victimització. I la jerarquia en l'establiment judicial dels fets no comporta l'existència d'un criteri únic per estudiar la problemàtica de base.

Des del punt de vista del recull i tractament de les dades sobre els fenòmens delinqüencials aquests tres criteris (judicial, policial, ciutadà) generen sèries diferents, que reflecteixen aspectes diferents de la mateixa problemàtica. Tots tenen interès, en certs aspectes són complementaris i no es pot renunciar a la seva anàlisi comparada, però ara ens hem de limitar a destacar que les seves interrelacions són complexes i hem de constatar que les dades d'origen policial --soles-- no constitueixen una mesura suficient de la delinqüència.

L'estadística policial es basa, sobretot, en les denúncies presentades pels ciutadans, que constitueixen generalment més del 90% dels il·lícits coneguts. La resta de les

dades policials provenen dels serveis realitzats d'ofici per la mateixa policia, i és evident que no es denuncien ni es coneixen tots els fets.

En conseqüència, l'estudi de la delinqüència no enregistrada oficialment ha conformat arreu un problema tradicional dels serveis de seguretat interior i de la recerca. Fins i tot les tendències generals reflectides en l'estadística policial poden ser inadequades per estudiar l'evolució agregada de la delinqüència. Així, per exemple, una millora de la confiança ciutadana en els serveis policials pot comportar un increment de les denúncies sense que s'incrementin els il·lícits. El mateix pot succeir si es facilita organitzativament la presentació de denúncies (unitats mòbils, atenció telefònica, Internet, etc.), si s'incrementen les dotacions o es posen en funcionament estratègies d'intervenció policial en un àmbit determinat.

Així, l'èxit d'una determinada estratègia organitzativa i operativa de la policia pot anar acompanyat d'un increment de la delinqüència coneguda, la qual cosa és perfectament compatible amb una millora de la seguretat interior i de la satisfacció ciutadana. Però qualsevol altre escenari és hipotèticament possible (per exemple, un descens de la delinqüència coneguda amb increment de la victimització), ja que en definitiva s'estan mesurant realitats diferents: en un cas s'està enregistrant la repercussió d'uns fenòmens socials sobre l'activitat administrativa i, en l'altre, la seva repercussió sobre les experiències i les opinions dels ciutadans.

La primera enquesta catalana de victimització es va realitzar a Barcelona, l'any 1984, a iniciativa de l'Ajuntament i en el marc de les polítiques de prevenció que impulsava el Consell de Seguretat Urbana.

L'any 1999 la Generalitat de Catalunya va dur a terme la prova pilot d'una gran enquesta sobre seguretat i policia, que a partir de l'any 2000 es va incorporar amb caràcter experimental al Pla estadístic de Catalunya, també amb periodicitat anual. L'existència de dues operacions estadístiques de dimensions considerables en àmbits d'estudi similars o idèntics va plantejar immediatament la necessitat d'una confluència, per raons d'economia i en compliment de la normativa estadística vigent.

Les dades del Servei Català de Trànsit

Utilitzen les dades referides a la mobilitat segura que generen els serveis competents en matèria de trànsit; molt especialment es treballa amb les dades que recull amb mitjans propis el Servei Català de Trànsit.

Les dades de les emergències

També es treballen dades provinents d'Emergències i Seguretat Civil, i es tenen en compte l'activació i la gestió dels diferents plans d'emergència declarats pel Centre d'Emergències de Catalunya (CECAT).

Altres dades

S'han emprat també, directament o indirecta, altres fonts provinents del joc i els espectacles, de la *Fiscalía General del Estado*, de l'Institut d'Estadística de Catalunya i del Departament de Medi Ambient i Habitatge.

També ha estat possible obtenir dades de la Unió Europea —especialment d'Europol—, de la Interpol, del Consell d'Europa i d'altres instàncies.

1. Les dotacions policials i de bombers a Catalunya

A. Les dotacions policials

El 16 de maig de 2002, el Ple del Parlament de Catalunya va aprovar la Moció 156/VI, que, en matèria de policia, instava el Govern a “...*emprendre les gestions necessàries per a garantir (...) una ràtio global de 4,5 policies per cada mil habitants*”. L’ampli suport que va rebre la Moció ha transformat aquesta ràtio en una referència obligada quan es parla de dotacions policials a Catalunya, tot i que de vegades s’ha utilitzat de manera excessiva, com una mena de “constant” per estimar ràpidament els dèficits actuals o les necessitats futures de personal.

Cal no perdre de vista que la Moció va originar-se en una interpel·lació al Govern per debatre com pensava garantir una dotació adequada de policies en els territoris on encara no s’havien desplegat els Mossos d’Esquadra. Aquella interpel·lació expressava l’alarma que havia generat la disminució de les dotacions estatals que semblaven replegar-se abans de ser substituïdes pels Mossos d’Esquadra. La ràtio finalment aprovada va basar-se en un càlcul aproximat de la mitjana estatal de policies per mil habitants, i la Moció instava el Govern a garantir un nivell de dotació equivalent durant el període de transició: un procediment adient a la voluntat de consens que no perjudicava els requeriments finals del desplegament ni les modificacions que, inevitablement, introdueix el pas del temps.

Si s’aplica la ràtio de 4,5 policies per mil habitants més enllà del seu sentit original, ens proporciona un criteri discutible però immediat per preveure el creixement global de les dotacions en funció del notable creixement de la població que enregistra el cens o de les projeccions demogràfiques que realitza l’Institut d’Estadística de Catalunya. Vegem-ho en xifres arrodonides a milers d’habitants.

Taula 1: Evolució demogràfica i dotacions policials

Any	Escenari				Dotació global interval d’escenaris mitjà alt- alt
	Baix	Mitjà baix	Mitjà alt	Alt	
2003	6.704.000 (padró municipal d’habitants)				30.168
2005	6.995.000 (padró municipal d’habitants)				31.478
2007	6.745.000	7.022.000	7.154.000	7.384.000	32.193 - 33.228
2011	6.817.000	7.222.000	7.473.000	7.841.000	33.629 - 35.285

Font: IDESCAT i elaboració pròpia

Les dotacions existents

Ens trobem, doncs, en una situació de creixement demogràfic que requerirà també un increment de les dotacions policials. Com es pot observar, els escenaris demogràfics baix i mitjà baix elaborats per l'Institut d'Estadística de Catalunya han quedat ja desbordats per les dades que s'enregistren actualment als padrons municipals i, en conseqüència, s'ha de preveure el seu impacte sobre la dimensió dels serveis de policia. Més concretament, d'acord amb la Moció 156/VI del Parlament de Catalunya, el total de policies a Catalunya s'hauria d'haver acostat als 31.500 agents l'any 2005, i, malgrat l'esforç de totes les administracions, encara no s'ha assolit aquesta fita.

Taula 2: Dotacions policials a Catalunya. Any 2005

Cossos policials	Dotacions	Agents x 1.000 h
Mossos d'Esquadra	10.761	3,92
Policies locals	9.297	
FCSE	7.345	
TOTAL	27.403	

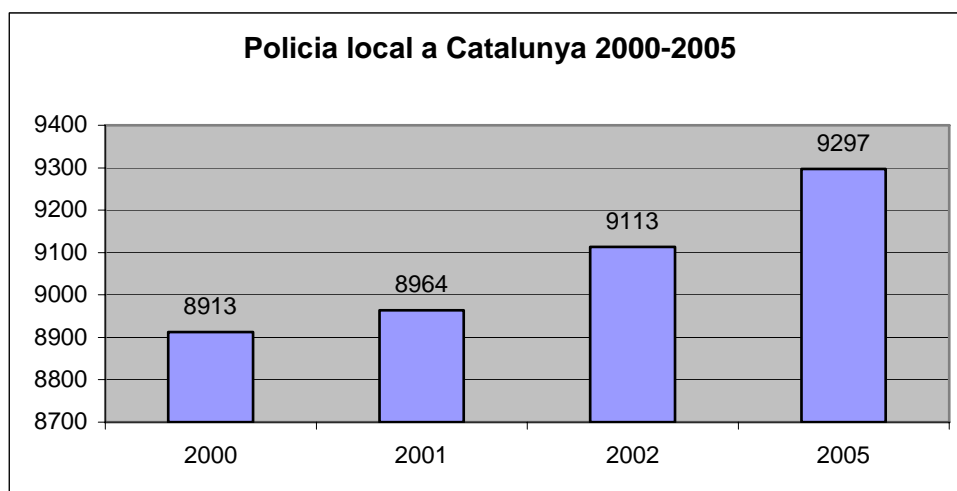
Fonts: DGSC, *Ministerio de Administraciones Públicas* i elaboració pròpia

En definitiva, en xifres rodones ens trobaríem amb un dèficit d'uns 4.000 agents, és a dir, amb un dèficit d'uns 0,58 agents per 1.000 habitants. Les administracions haurien de continuar abocant recursos per reduir aquesta diferència.

L'evolució de les policies locals

En aquest marc, els efectius de la policia local a Catalunya han experimentat un creixement des de l'any 2000. Es disposa de cossos de policies locals a 203 dels 946 municipis catalans, que desenvolupen les seves funcions en un territori poblat per més de 6 milions d'habitants, és a dir, en un territori on viu més del 85% de la població. La policia local representa, doncs, una ràtio d'1,3 agents per mil habitants en el conjunt del país i un 1,5 de mitjana en el territori al qual dona servei.

Gràfic 1: Evolució de la dotació de les policies locals. 2000 - 2005

Font: IDESCAT

Les policies locals presenten una gran heterogeneïtat, atès que responen a circumstàncies molt diverses pel que fa a les realitats i demandes específiques a les quals s'enfronten: població, extensió del municipi i tipus de problemàtiques. Això provoca una gran diversitat en les dimensions de les seves plantilles, que van des de dotacions d'un o dos membres als municipis petits, passant per més de 100 cossos que tenen menys de 20 agents, fins als més de 2.400 agents de la Guàrdia Urbana de Barcelona, amb un total de 9.297 efectius al conjunt de les policies locals a Catalunya.

La ràtio conjunta dels cossos estatals i els Mossos d'Esquadra

Amb independència de l'esforç renovat de les administracions locals per dotar les seves plantilles policials, és evident que la qüestió crítica en la situació actual consisteix a harmonitzar el procés de desplegament dels Mossos d'Esquadra amb el replegament dels cossos estatals, que s'ha de dur a terme, en la mesura possible, mantenint una ràtio conjunta situada al voltant de la mitjana estatal. I com podem observar més endavant, la ràtio conjunta no hauria de ser inferior als 3 agents per 1.000 habitants i actualment és de 2,59. Si les mitjanes estatals han de ser la nostra referència, dels 0,58 agents per cada mil habitants que mancarien, com a mínim

0,41 són imputables a un desajustament de la ràtio conjunta entre cossos estatals i Mossos d'Esquadra.

No existeix un procediment generalment acceptat per calcular les dotacions policials i, malgrat el cost d'aquest factor, els estudis sobre la seva optimització són insuficients arreu i gairebé inexistents fora de l'àmbit anglosaxó. A la pràctica, la dotació s'estableix a través d'un "equilibri pluralista" entre les disponibilitats pressupostàries, els requeriments de les autoritats, les sol·licituds de l'organització (els comandaments, els sindicats...), la demanda ciutadana i l'opinió pública.

No obstant això, el desplegament dels Mossos d'Esquadra es fonamenta en una estratègia de substitució dels cossos estatals que gairebé obliga a realitzar càlculs comparatius. Però l'enfocament comparatiu s'ha d'aplicar amb prudència, ja que no és un criteri indiscutible i, addicionalment, els cossos estatals han patit dèficits crònics de personal a Catalunya que podrien esbiaixar un enfocament exclusivament comparatiu.

La resolució del Parlament de Catalunya sobre les dotacions policials intentava evitar aquest problema basant-se en les mitjanes estatals, un procediment que, en aquells moments, tampoc estava lliure de problemes¹. L'any 2002 la mitjana estatal havia començat a disminuir (sobretot l'aportació dels cossos estatals a la mitjana s'havia reduït), i no és evident que les dotacions finals s'hagin de calcular sobre una base deficitària, sobretot tenint en compte que les necessitats de Catalunya són superiors a la mitjana estatal d'acord amb indicadors especialment rellevants, com ara la població flotant o l'activitat judicial.

L'evolució prevista de les dotacions policials

Per evitar els càlculs fundats en ràtios deficitàries, es pot calcular la dotació dels Mossos d'Esquadra basant-se en les places creades als cossos estatals, amb

¹ La ràtio aprovada pel Parlament sí coincideix aproximadament amb la mitjana estatal i no s'ha modificat substancialment els darrers dos anys. Pel que fa a les dades corresponents al 2005, vegeu la compareixença, a petició pròpia, del ministre de l'Interior, José Antonio Alonso Suárez, per informar sobre el desenvolupament del *Consejo de Política de Seguridad (Diario de Sesiones del Senado, Comissió d'Interior, 3 de març de 2005)*. Però la ràtio havia estat en 4,7 per mil habitants a principi

independència que estiguin proveïdes o no, referint-se sempre a les mitjanes estatals per evitar els problemes d'infradotació crònica que han afectat el desplegament estatal a Catalunya. En definitiva, s'haurien de tenir en compte els dèficits reconeguts pel *Ministerio del Interior*, que s'ha compromès a presentar, dintre d'aquest mandat, una oferta d'ocupació pública d'uns 36.000 llocs de treball per cobrir les baixes per jubilació i per incrementar les dotacions actuals fins a proveir la totalitat de les places vacants.

A principi de l'any 2005 el dèficit reconegut per la *Guardia Civil* era d'uns 3.000 agents sobre unes 70.000 places ocupades², mentre el *Cuerpo Nacional de Policía* reconeixia, de manera detallada, un dèficit de 12.154 agents (dels quals 1.715 a Catalunya) sobre una plantilla de 45.993 places ocupades al mes de desembre de 2004³. Si suposem, a efectes de càlcul, que l'any 2008 s'hauran d'haver cobert totes les vacants de les FCSE i s'hauran d'haver acomplert també els acords de desplegament de la Junta de Seguretat de Catalunya, trobaríem la situació següent:

Taula 3: Previsió d'efectius policials. 2004-2008

Cossos policials		Places ocupades 2004	Places previstes 2008
CNP	Catalunya	4.941	58.147
	Resta de l'Estat	41.052	
<i>Guardia Civil</i>	Catalunya	4.262	73.000
	Resta de l'Estat	65.738	
Policies locals ⁴	Catalunya	9.297	HIPÒTESI: Ràtio global 1,4 x 1000 h
	Resta de l'Estat	45.826	
Policia de la Generalitat		9.308	15.300

Font: Elaboració pròpia amb dades presentades en compareixences al Senat.

dels noranta i, sobretot, el pes dels cossos estatals en la ràtio havia estat clarament superior en el passat.

² Vegeu el *Boletín Oficial de las Cortes Generales - Senado* de 8 de juliol de 2004, sèrie I, núm. 137 de 15 de desembre de 2004, i la compareixença del director general de la *Guardia Civil*, Carlos Gómez Arruch, *Diario de Sesiones del Senado, Comisión de Interior*, 21 de febrer de 2005.

³ *Ibidem*

⁴ La diferència entre aquestes dades i les que apareixien a l'*Informe 2004 sobre la seguretat a Catalunya* és deguda a una actualització de les dades estatals realitzades directament pel ministre de l'Interior en la seva compareixença a la *Comisión de Interior del Senado*, el 3 de març de 2005, ja citada anteriorment.

Mantenint les ràtios de les policies locals constants o suposant-hi increments moderats, que les situarien al voltant d'1,4 agents per cada mil residents a Catalunya, podem proposar unes referències de càlcul basades en les places creades per l'Administració central i en les projeccions demogràfiques dels instituts oficials d'estadística. Vegem-ho:

Taula 4: Ràtio de policies per habitants a Catalunya i al conjunt de l'Estat

Cossos policials	Àmbit de referència	Llocs de treball previstos 2008	Població 2008 Projecció mitjana	Ràtio x 1.000 h
Cossos estatals	Espanya	131.147	44.366.000 ⁵	2,956
Mossos d'Esquadra	Catalunya	15.300	7.246.000 ⁶	2,112

Font: Compareixences del Govern central al Senat i elaboració pròpia

En definitiva, les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat projecten situar-se, cap a l'any 2008, en una ràtio conjunta propera als 3 agents per cada mil residents a Espanya (més exactament, 2,956), la qual cosa sembla un descens respecte a les ràtios que es mantenien a principis dels noranta. L'any 1993 la ràtio conjunta del *Cuerpo Nacional de Policía* i de la *Guardia Civil* era d'uns 3,2 agents de servei (és a dir, sense comptar-hi les vacants) per cada mil habitants⁷. Però aquell any no havia començat el desplegament substitutori dels Mossos d'Esquadra i, quan es té en compte aquest factor, el que sembla una disminució esdevé un increment de la ràtio, referida lògicament no a tota la població estatal, sinó només als habitants de les comunitats que el *Cuerpo Nacional de Policía* i la *Guardia Civil* serveixen de manera integral, també territorialment.

Podem afirmar, doncs, que els cossos estatals preveuen aconseguir, cap a l'any 2008, una dotació de 131.147 agents, la qual cosa suposa uns 3,5 agents per cada mil habitants fora de Catalunya⁸. Els Mossos d'Esquadra, referint-se al mateix horitzó

⁵ La projecció demogràfica utilitzada constitueix una simplificació basada en la mitjana dels escenaris 1 i 2 del *Instituto Nacional de Estadística*. Cfr. <http://www.ine.es/inebase/cgi/axi>.

⁶ La projecció demogràfica per Catalunya es basa en la hipòtesi més ajustada als mesuraments postcensals. Pel que fa als quatre escenaris oficials de l'IDESCAT, cfr. <http://www.idescat.net>.

⁷ Més exactament, 1,811 per a la *Guardia Civil* i 1,389 per al *Cuerpo Nacional de Policía*, d'acord amb l' *Anuario Estadístico del Ministerio del Interior*, 1993.

⁸ Pel que fa als requeriments especials existents al País Basc i a Navarra, ens hem limitat, a efectes de càlcul, a suposar la necessitat d'una dotació extracomunitària del *Cuerpo Nacional de Policía* i de

demogràfic, se situarien aproximadament en 2,1 agents per cada mil residents a Catalunya. I no cal afegir que la diferència sembla excessiva.

L'acompliment dels acords vigents tendeix, doncs, a un model de distribució de serveis que acompliria el mandat de *garantir una ràtio global de 4,5 policies per cada mil habitants*, en xifres rodones, amb 2,1 mossos d'esquadra, 1,4 policies locals i 1 membre dels cossos estatals per cada mil habitants. És evident que aquest model de distribució de les dotacions no s'adequa a les càrregues de treball previsibles.

La participació dels cossos estatals a la ràtio global a Catalunya

En un estudi necessàriament breu no es poden detallar els criteris d'identificació i quantificació dels serveis extracomunitaris i supracomunitaris i, per tant, proposem utilitzar les ràtios ja elaborades pel Departament d'Interior durant el període 1993 - 1996, en el marc dels primers treballs sobre el "mapa policial de Catalunya"⁹. En aquells moments es proposava quantificar els serveis extracomunitaris d'acord amb una ràtio en interval entre 0,50 i 1,06 agents per mil habitants, en funció de les diferents delimitacions de servei sotmeses a consideració.

Sense entrar en un estudi detallat de les càrregues de treball, sí podem constatar que la delimitació de serveis finalment retinguda situaria les càrregues extracomunitàries i supracomunitàries, entre els 0,50 i els 0,75 agents per mil habitants. De fet, hi ha motius per pensar que aquest interval és massa elevat, però podria justificar-se durant un període de transició, en el qual resulta inevitable, o fins i tot convenient, que es mantinguin complementarietats o redundàncies friccional, que la mateixa consolidació del sistema tendirà a racionalitzar. L'estimació que calcula els serveis extracomunitaris en uns 0,50 agents per mil habitants no ens

la *Guardia Civil* equivalent a la que fóra necessària per a proporcionar uns serveis de policia integral en aquests territoris, aplicant-hi la mateixa ràtio de 3,52 policies per mil habitants.

⁹ Ens referim a informes interns, no publicats, elaborats sota la direcció d'Àngel Abad i basats, sobretot, en els anuaris estadístics del *Ministerio del Interior*, que durant aquells anys encara proporcionava algunes dades sobre la distribució funcional i territorial de les dotacions policials dependents de l'Estat.

sembla lluny del que podria constituir un model consolidat, i podria ser encara menor¹⁰.

En aquest sentit, hem de preveure un procés en el qual les ràtios dels cossos estatals tendiran a la baixa, mentre que la ràtio dels Mossos d'Esquadra hauria d'augmentar fins a situar-se, com a mínim, al voltant dels 2,50 agents per cada mil habitants. En tot cas es pot preveure que les promocions de mossos d'esquadra hauran de continuar en el futur.

L'evolució prevista de la demografia catalana

Cada escenari demogràfic té un impacte diferencial sobre la determinació de les dotacions policials i d'aquesta manera podem abordar les hipòtesis d'evolució demogràfica més ajustades als mesuraments postcensals que s'han dut a terme, és a dir, a la hipòtesi realitzada per al període 2008 – 2015 per l'DESCAT. En aquest punt és important destacar que es preveu un creixement sostingut de la població que pot arribar als 7.400.000 habitants quan finalitzi el desplegament i continuar en el futur fins a superar els 7.500.000 habitants cap a l'any 2012.

Un informe breu i exclusivament comparatiu no pot abordar el conjunt dels elements que justifiquen aquestes afirmacions, però, a tall il·lustratiu, sí que podem esmentar alguns dels factors que incrementen la demanda de serveis de seguretat i que, a Catalunya, tenen una importància superior a la mitjana estatal:

- La població flotant, especialment el turisme
- Els il·lícits coneguts, especialment els delictes
- L'estratificació social, especialment la immigració

Malgrat aquest dimensionament deficitari, sempre serà possible ampliar les dotacions en el temps, a mesura que les necessitats ho aconsellin i que les possibilitats d'assolir guanys en eficiència s'hagin exhaurit.

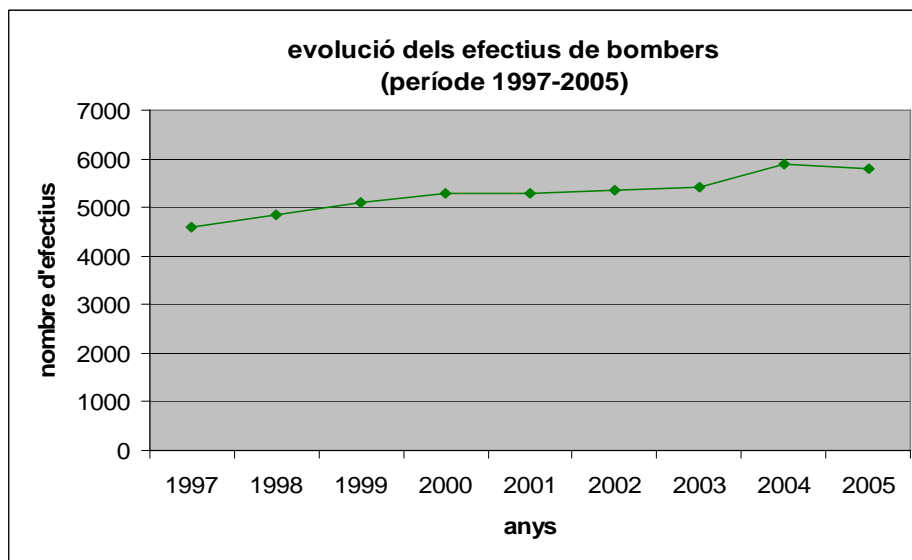
¹⁰ A tall de contrast, podem recordar que els serveis federals d'Alemanya no arriben als 0,35 agents per cada mil habitants (exactament 0,348 a principi dels anys noranta).

B. Les dotacions de bombers

Els Bombers de la Generalitat de Catalunya

Els efectius globals del cos de bombers van créixer de manera sostinguda durant els últims anys de la dècada dels noranta; posteriorment, els increments van ser febles, fins a l'any 2004, quan es va enregistrar un creixement substancial del total d'efectius.

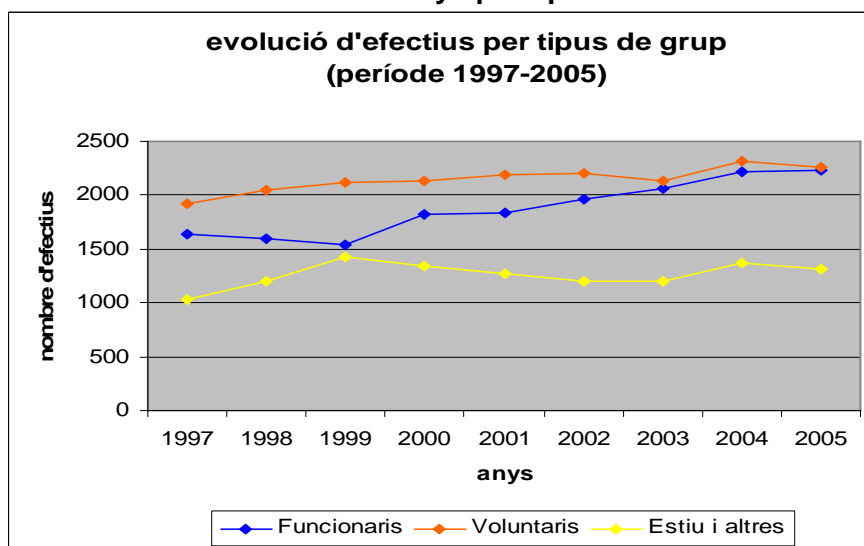
Gràfic 2: Evolució dels efectius dels Bombers de la Generalitat de Catalunya. 1997-2005

Font: Direcció General d'Emergències i Seguretat Civil

El creixement de l'any 2004 va ser especialment notable degut a un augment dels tres col·lectius fonamentals: els funcionaris, els voluntaris i els efectius d'estiu, així com d'altres grups menys nombrosos, mentre que la reducció posterior ha estat deguda sobretot a un reajustament dels efectius d'estiu.

Gràfic 3: Evolució d'efectius de bombers de la Generalitat de Catalunya per tipus. 1997-2005

Font: Direcció General d'Emergències i Seguretat Civil

Es pot observar que l'evolució dels diferents col·lectius ha estat distinta. Els bombers amb la categoria de funcionari van disminuir durant els últims anys noranta. L'any 2000 hi ha un increment de plantilla de funcionaris d'uns 300 efectius, i a partir d'aquest any l'augment de la plantilla és progressiu, amb una acceleració l'any 2004 i un manteniment del nivell assolit l'any 2005.

Taula 5: Evolució d'efectius de bombers per tipus 1997-2005

Personal operatiu	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Funcionaris	1635	1602	1541	1816	1833	1969	2066	2223	2233
Voluntaris	1921	2045	2123	2130	2184	2198	2132	2310	2260
Estiu i altres	1025	1197	1426	1342	1277	1200	1207	1370	1315
TOTAL	4581	4844	5090	5288	5294	5367	5405	5903	5808

Font: Direcció General d'Emergències i Seguretat Civil

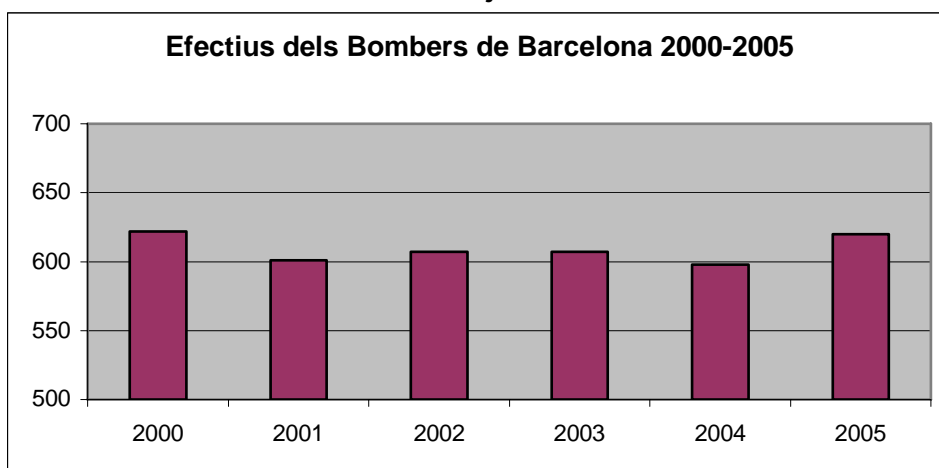
L'evolució dels voluntaris, per la seva banda, reflecteix un augment lleuger però sostingut durant tot el període 1997-2004, tot i que als anys 2003 i 2005 hi ha petites reduccions.

Finalment, els efectius destinats al període d'estiu van tenir una evolució positiva a final dels anys noranta. Aquesta evolució es va invertir a partir de l'any 2000 i això va comportar una reducció substancial d'aquests efectius durant tres anys. La tendència negativa s'ha corregit l'any 2004, tot i que els efectius d'aquest grup no van recuperar els nivells assolits l'any 1999. L'any 2005 els efectius d'estiu han experimentat una nova reducció que constitueix la causa principal de la reducció dels efectius totals.

Els Bombers de l'Ajuntament de Barcelona

Els efectius dels bombers de l'Ajuntament de Barcelona han experimentat certa estabilitat. La plantilla va disminuir els anys 2001 i 2004, però mai per sota de 600 efectius. A l'any 2005 es troben a 620 efectius, gairebé la mateixa xifra que l'any 2000.

Gràfic 4: Dotació de Bombers de l'Ajuntament de Barcelona. 2000-2005

Font: Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona (per als anys 2000-2004) i Serveis d'Extinció d'Incendis i Salvament de l'Ajuntament de Barcelona (dades de l'any 2005)

2. Les dades policials

Problemàtica general

Les dades policials enregistren el nombre de delictes i faltes penals dels quals la policia té coneixement, sigui perquè hi ha hagut una denúncia del ciutadà, sigui perquè les forces i cossos de seguretat hi han actuat d'ofici. Aquestes dades, per tant, no representen la totalitat del fenomen delictiu, sinó que requereixen la comparació amb les tendències que poden indicar altres fonts.

L'anàlisi de les dades policials obtingudes del Nucli d'Informació Policial (NIP) comú a la Policia de la Generalitat – Mossos d'Esquadra (PG-ME) i a les policials locals connectades a aquest sistema presenta unes dificultats afegides a les ja comentades sobre les dades estadístiques policials en general. En primer lloc, el NIP és un sistema d'informació en creixement. Cada any s'hi connecten noves policies locals, la qual cosa implica que el nombre de fonts d'informació que nodreixen el sistema es va incrementant. S'ha de tenir en compte, doncs, que una part de l'increment dels delictes enregistrats s'explicarà per aquest fet. D'altra banda, Catalunya es troba actualment en una fase de desplegament progressiu de la seva policia; això suposa que, per establir un mapa complet dels delictes i faltes coneguts al conjunt del territori, s'ha de complementar la informació del NIP amb les dades de les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat. Es tracta, no obstant això, de fonts que utilitzen de vegades categories estadístiques diverses, que dificulten la tasca d'elaboració i d'anàlisi de la informació.

Aquests fets provoquen que les sèries anuals es vegin limitades, pel que fa al Nucli d'Informació Policial comú, a uns determinats territoris i a un període que, en la majoria dels casos, no pot anar més enllà de dos anys i que fins i tot, en algunes zones de desplegament, serà inferior quan se'n vulgui fer una anàlisi comparativa.

En aquest apartat de l'Informe es trobaran les dades de delictes i faltes enregistrats a tot Catalunya per les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat, per la PG-ME i per les policies locals connectades al NIP. Aquestes dades es presenten en dues modalitats:

A) **Detallada.** Es presenten de forma exhaustiva tots els delictes i faltes recollits per aquests cossos. Aquestes dades, que es presenten només en nombre absolut, no seran objecte d'anàlisi detallada.

B) **Selectiva.** En la línia d'anar construint l'Índex d'estat de la seguretat a Catalunya (INSECAT), s'ha fet una selecció d'aquells tipus delictius que es consideren més lligats a la seguretat pública des del punt de vista de l'afectació als ciutadans de Catalunya i que també ens permetran, en un futur, establir comparacions amb l'*Enquesta de seguretat pública de Catalunya* i amb els informes més importants a escala europea. Aquesta tipologia delictiva pot resumir-se en dues grans categories: els delictes contra el patrimoni i els que anomenem *delictes contra les persones*. En el primer cas, l'elecció es justifica, d'una banda, pel volum que suposa respecte de la totalitat del fenomen delictiu conegut per la policia. D'altra banda, dins d'aquesta gran classificació s'han escollit alguns tipus delictius per raó de l'existència de víctimes individualitzables. En el segon cas, tractem principalment delictes que suposen un atac contra la integritat física, psicològica o moral de les persones. Aquesta elecció es justifica per l'alarma social que generen, en uns casos, i pel sistema de valors imperant en la nostra societat, en altres.

Com hem dit, les categories que fan servir els sistemes estadístics dels cossos policials no són sempre coincidents. Per establir l'equivalència entre les dades, s'han intentat ajustar les categories que fa servir el *Ministerio del Interior* (MIR) a les que utilitza el NIP. Aquesta tasca, amb dosis importants d'interpretació, no està exempta de problemes. Ens ha obligat, entre d'altres coses, a treballar en alguns casos amb categories molt àmplies de delictes que no permeten aprofundir sobre les situacions concretes que expliquen un increment o una disminució en el nombre de fets penals. Per compensar aquesta limitació, vam decidir en l'edició anterior de l'Informe incloure-hi algunes **dades enregistrades per la policia de Catalunya al territori de desplegament** atès que permeten realitzar una anàlisi més detallada de l'evolució dels fets que més afecten la ciutadania. D'altra banda, aquesta informació permetia comparar l'evolució de la delinqüència coneguda en zona de desplegament amb el conjunt del territori. En l'edició d'enguany de l'Informe, hi hem inclòs també aquestes dades. Es tracta en concret d'una selecció de delictes i faltes que fa servir habitualment la PG-ME per a l'anàlisi de la delinqüència, que no coincideix

exactament amb la que s'ha aplicat a tot el territori de Catalunya. Això significa que els indicadors resultants a cadascuna de les seleccions no són directament comparables, tot i que ens permetran comparar les tendències general a totes dues.

En futures edicions de l'informe es treballarà per aproximar aquestes seleccions i per millorar la comparabilitat entre les fonts de dades policials i entre aquestes i l'*Enquesta de seguretat pública de Catalunya*.

El delictes seleccionats (tant els relatius al conjunt de Catalunya com els que es refereixen a la zona de desplegament) es presenten en nombres absoluts i segons la ràtio de fets per 1.000 habitants. Per construir la ràtio, s'han utilitzat les dades del padró, que recull l'Institut d'Estadística de Catalunya per als anys 2003, 2004 i 2005. Es tracta d'un indicador d'ús comú en els àmbits policials i científics.

Les dades corresponents als anys inclosos en l'anterior Informe (2003 i 2004) han sofert algunes variacions, atès que s'ha decidit incloure la informació relativa a aquests anys enregistrada en períodes posteriors a la data d'elaboració de l'Informe.

Delictes i faltes a Catalunya

En aquest apartat s'analitzen conjuntament les dades de la PG-ME, de les policies locals, del *Cuerpo Nacional de Policía* i de la *Guardia Civil*.

Ja hem comentat les dificultats que comporta intentar aproximar les categories d'informació estadística que fan servir els diferents cossos. Fins i tot quan les categories poden semblar comparables pel seu títol, no podem estar segurs que cada cos hi inclogui els mateixos fets. Cal recordar, d'altra banda, que la qualificació policial d'uns fets només és indicativa i que pot també patir variacions al llarg del procés judicial fins a la seva fixació definitiva.

Si observem les xifres absolutes aportades per aquests cossos policials relatives a tot Catalunya que apareixen a la taula 36 (vegeu l'annex), i malgrat que la comparació de tres anys no permet parlar amb seguretat de tendències, sí que podem observar un increment dels fets penals coneguts entre 2003 i 2004, molt

especialment de les faltes, com es pot comprovar a la taula resum que es presenta a continuació.

Taula 6: Evolució de delictes i faltes a Catalunya

CATALUNYA			
	2003	2004	2005
Total de delictes	204.373	220.795	237.377
Total de faltes	182.875	192.349	218.299
Total de delictes i faltes	387.248	413.144	455.676

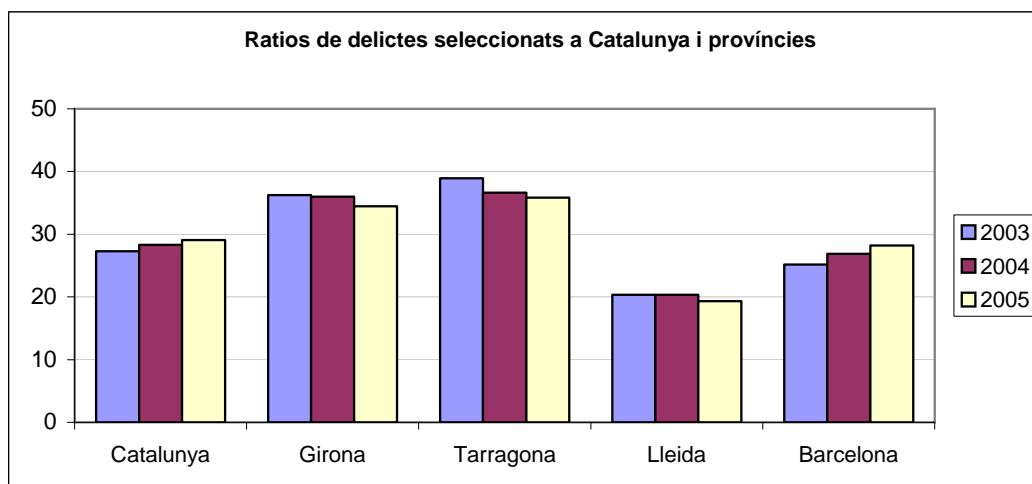
Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la *Secretaría de Estado de Seguridad* i el Nucli d'Informació Policial (NIP)

Com ja s'ha dit i en consonància amb la major part dels informes comparables que es realitzen a Europa, s'ha escollit un seguit de tipus delictius com a tipus més significatius. En la taula 36 (vegeu l'annex) apareixen les dades corresponents a aquests fets en nombres absoluts i en la taula 37 (vegeu l'annex) s'inclou la ràtio per 1.000 habitants. Aquesta última taula recull també la variació operada en els delictes coneguts per la policia entre el 2003 i el 2005.

De la totalitat de fets penals seleccionats a Catalunya el 2005, el 73%, es concentra a la província de Barcelona. A molta distància trobem la resta de províncies: Tarragona, amb un 12%; Girona, amb un 11%, i Lleida, amb un 4% dels fets (vegeu l'annex, taula 36). Val a dir que també és aquest l'ordre i el percentatge aproximat de la distribució de població a Catalunya. Per això és important posar en relació el nombre absolut de fets amb la població d'un territori (vegeu l'annex, taula 38).

Si s'extreu la ràtio per cada 1.000 habitants d'aquests fets, es constata una tendència a l'augment en el període analitzat (54,18 l'any 2003, 56,09 l'any 2004 i 59,73 l'any 2005). Aquest increment s'explica fonamentalment per l'augment de les faltes penals. L'evolució del delicte, però, no és homogènia a totes les províncies: mentre que les províncies de Girona, Lleida i Tarragona mostren una tendència clara a la davallada del delictes enregistrats pels cossos policials, la província de Barcelona ha conegut un important ascens d'aquests fets (vegeu el gràfic 5).

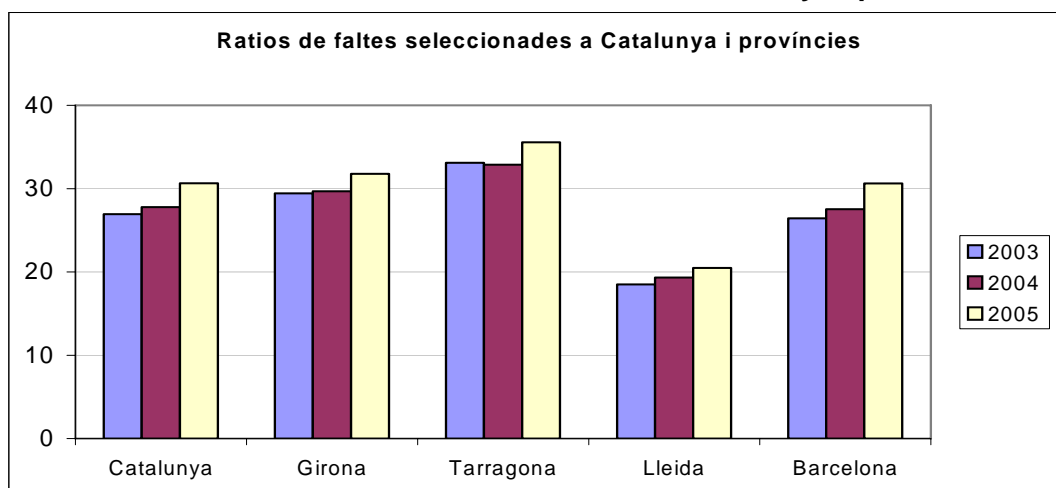
Gràfic 5: Ràtios de delictes seleccionats a Catalunya i províncies

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la *Secretaría de Estado de Seguridad* i el Nucli d'Informació Policial (NIP)

Les faltes, en canvi, manifesten una clara tendència alcista tant a nivell del conjunt del territori com a nivell provincial (vegeu el gràfic 6).

Gràfic 6: Ràtios de faltes seleccionades a Catalunya i províncies

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la *Secretaría de Estado de Seguridad* i el Nucli d'Informació Policial (NIP)

Les províncies de Tarragona i Girona se situen per sobre de la ràtio de delictes i faltes del conjunt de Catalunya, mentre que Lleida i Barcelona no la superen. Aquesta observació confirma la necessitat de detallar molt més l'anàlisi en el futur,

de tal manera que pugui determinar-se fins a quin punt fenòmens com la densitat de població i, fonamentalment, les variants estacionals a zones molt turístiques poden estar afectant el fenomen de la delinqüència.

L'evolució de la delinqüència per tipus de fets

Abans d'entrar pròpiament en l'anàlisi de les tendències apuntades en l'apartat anterior, és necessari recordar, més enllà dels canvis que pot experimentar la delinqüència, els possibles factors que poden explicar un increment o una disminució dels fets penals coneguts.

D'una banda, ens hem de preguntar si han existit reformes legislatives rellevants que, entre d'altres coses, poden ampliar el camp d'aplicació de la llei penal (és el cas, com veurem, de les reformes en matèria de violència domèstica) o que poden afavorir un transvasament entre diferents categories de fets (com ha succeït, per exemple, amb la reforma d'alguns delictes i faltes contra el patrimoni).

D'altra banda, hem de tenir en compte si s'han produït canvis importants en el comportament denunciador de la població, és a dir, hem de saber si ha variat el percentatge de persones que denuncien un fet percebut com a delicte. En aquest sentit, i en termes generals, l'Enquesta de seguretat pública de Catalunya mostra un augment important d'aquest percentatge entre l'any 2003 i el 2004 (d'un 39,6% l'any 2003 a un 44% l'any 2004). Aquesta variació podria explicar l'increment de delictes i faltes enregistrats en aquest període, atès que les categories seleccionades en aquesta part de l'Informe coincideixen en bona mesura amb les categories de fets que fa servir l'Enquesta. En canvi, les dades corresponents a l'any 2005 no mostren una variació rellevant dels índexs de denúncia respecte a l'any anterior (un 43,5% l'any 2005), la qual cosa fa difícil explicar l'increment de fets penals coneguts per la policia en aquest últim període per un augment del comportament denunciador dels ciutadans.

Cal recordar novament la incidència que té en l'augment dels delictes enregistrats el fet que cada any s'incorporin més policies locals al NIP.

Els fets contra el patrimoni

Com vam apuntar en l'anterior Informe, els tipus delictius més freqüents en l'estadística policial es concentren fonamentalment en els delictes i faltes contra el patrimoni. En el cas de Catalunya, aquesta concentració s'eleva a prop d'un 80% dels fets penals enregistrats.

Malgrat tot, cal recordar que aquest títol, amb el qual resumim tots els fets contra el patrimoni, engloba un seguit molt heterogeni de tipus penals que no tenen el mateix impacte pel que fa a la concepció de la seguretat ciutadana.

Va ser des d'aquesta concepció de la seguretat des de la qual es va descartar un seguit de fets penals relacionats amb les defraudacions, insolvències punibles, alteracions de preus, blanqueig de diner, etc. que suposen un percentatge molt petit en relació amb aquest tipus delictiu (un 1,80% el 2004) i que no semblen alterar significativament el grau de seguretat.

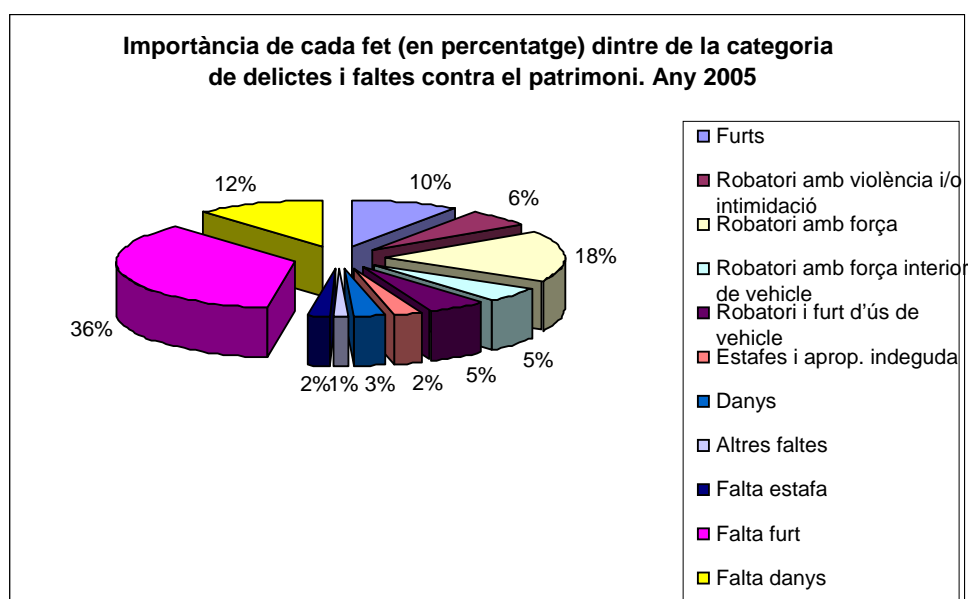
D'aquesta forma s'han tingut en compte com a delictes significatius:

- Robatoris amb violència i intimidació
- Robatoris amb força
- Robatoris de vehicle i a l'interior del vehicle
- Furts
- Danys
- Apropiacions indegudes
- Estafes
- En l'àmbit de les faltes s'han considerat les relacionades amb furts, danys i estafes.

En la figura següent (gràfic 7) s'observa el pes de cadascun dels fets seleccionats dintre de la categoria de delictes i de faltes contra el patrimoni. Les faltes i els delictes de furt representen gairebé el 50% dels fets contra el patrimoni que denunciïn els ciutadans. El robatoris amb força (excloent-ne el robatori dels objectes del vehicle) representen prop del 20% de la categoria. Els danys (inclosos delictes i

faltes) representen el 15%. Els actes que afecten els vehicles (en aquest cas, els robatoris a l'interior del vehicle i els robatoris per ús de vehicle) aglutinen el 10% de les denúncies. Els robatoris amb violència, en canvi, tenen un pes menor dintre de la categoria, amb un 6% dels casos; no obstant això, com veurem a continuació, es tracta de conductes que presenten un comportament alcista. S'haurà d'estar molt atent, doncs, a la seva evolució.

Gràfic 7: Importància relativa dels fets contra el patrimoni. Any 2005

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la *Secretaría de Estado de Seguridad* i el Nucli d'Informació Policial (NIP)

A partir de l'observació de les ràtios dels fets penals (taula 38, vegeu l'annex) s'observa a nivell de Catalunya una certa estabilitat dels delictes (entre el 2003 i el 2005 es manté una mateixa ràtio per 1.000 hab. de 24,87) i un clar increment de les faltes (3,38 punts en tres anys). Ara bé, l'evolució concreta dels fets en el cas dels delictes ha estat molt desigual. N'exposem els elements més remarcables a continuació (vegeu també el gràfic 8).

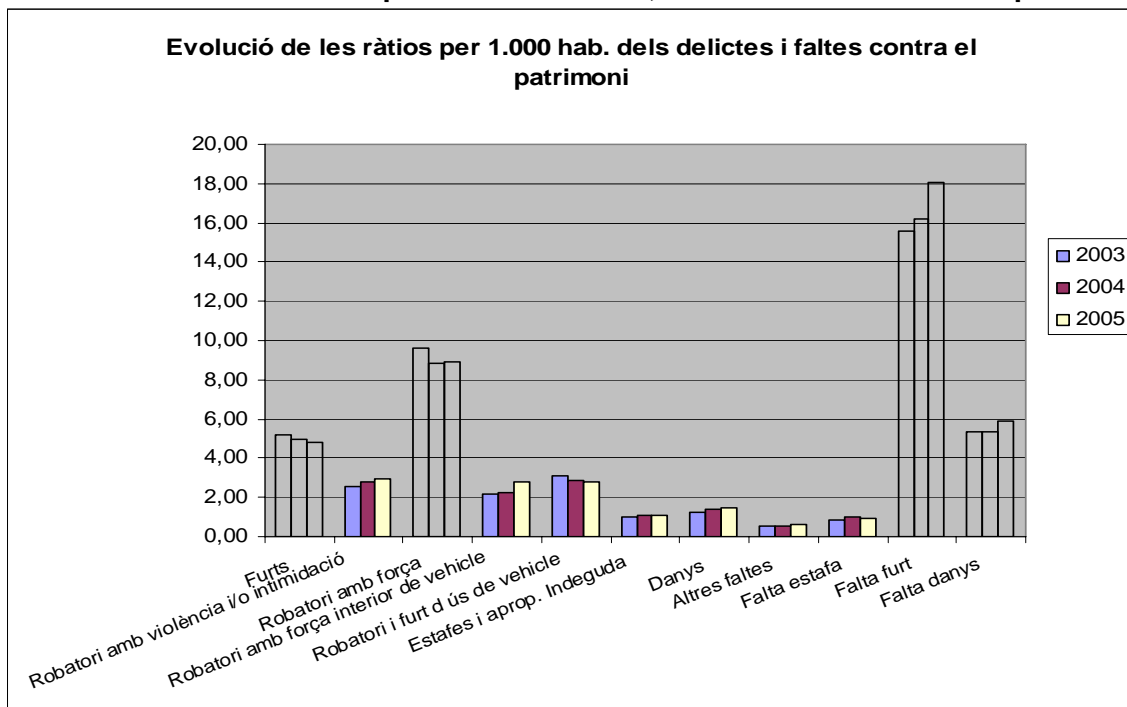
- **Increment de robatoris amb violència.** La ràtio d'aquests fets s'ha incrementant 0,42 punts en tres anys. Aquest increment s'explica per l'evolució d'aquest tipus

de fets a les províncies de Barcelona (amb un increment de 0,55 punts) i Girona (0,42). A Lleida i Tarragona, en canvi, sembla que la tendència és a la baixa, amb una disminució de la ràtio de 0,16 punts en tots dos casos.

- **Disminució dels robatoris amb força que no afecten els vehicles.** Presenta una disminució al conjunt de Catalunya de 0,74 punts, que respon a una davallada produïda a totes les províncies.
- **Increment de robatoris amb força a l'interior del vehicle** en el conjunt del territori de 0,55 punts. La tendència s'explica per l'evolució alcista a les províncies de Barcelona (de 0,78) i de Tarragona (de 0,61).
- El **delicte d'ús de vehicle**, en canvi, mostra una disminució generalitzada a tot el territori (de 0,33 punts).
- Els **delictes de furt s'han reduït** a tot el territori 0,33 punts. El mateix comportament s'observa a totes les províncies.
- L'evolució del **delicte de danys** ha estat desigual al territori. Si bé es detecta un increment a tot Catalunya de 0,24 punts, aquest s'explica pel creixement que es produeix a la província de Barcelona (0,39) i de Tarragona (0,10). A les províncies de Girona i Lleida, en canvi, aquestes conductes s'han reduït (0,60 i 0,22 punts respectivament).
- La contraprestació a la disminució dels delictes apuntada ha estat un **increment generalitzat de les faltes contra el patrimoni** (de 3,38 en el conjunt del territori), especialment de les faltes de furt.

El canvi legislatiu operat per la Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre, que modifica el Codi penal, va augmentar de 300 a 400 € el mínim de la valoració econòmica necessària per considerar alguns fets contra el patrimoni com a delicte en comptes de falta (entre d'altres, el furt, la sostracció de vehicles i els danys). Com hem suggerit abans, aquesta reforma pot haver produït un transvasament d'una part dels delictes a les faltes, i pot explicar en part la davallada de certs delictes i l'increment de les faltes contra el patrimoni.

Gràfic 8: Evolució de ràtios per 1.000 habitants, delictes i faltes contra el patrimoni

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la *Secretaría de Estado de Seguridad* i el Nucli d'Informació Policial.

Els fets contra les persones

L'altre àmbit de preocupació especial pel que fa a la seguretat dels ciutadans ha de fixar-se en l'evolució dels delictes i faltes que afecten la vida i la integritat física de les persones, la seva llibertat i els relacionats amb les relacions familiars.

Si bé és cert que la ràtio per cada 1.000 habitants en aquests fets penals dóna índexs molt baixos, generen una alarma social evident, sobretot en els seus tipus més greus, com serien els homicidis dolosos o els assassinats.

Una atenció especial mereixen també, com hem dit, determinats tipus delictius vinculats amb les relacions familiars, que són indicadors d'importants canvis socials que s'estan produint i que mostren una intolerància cada vegada més gran amb determinades conductes. Aquests tipus delictius han provocat canvis legislatius importantíssims en l'últim període que, al mateix temps, han comportat variacions estadístiques que explicarem més endavant.

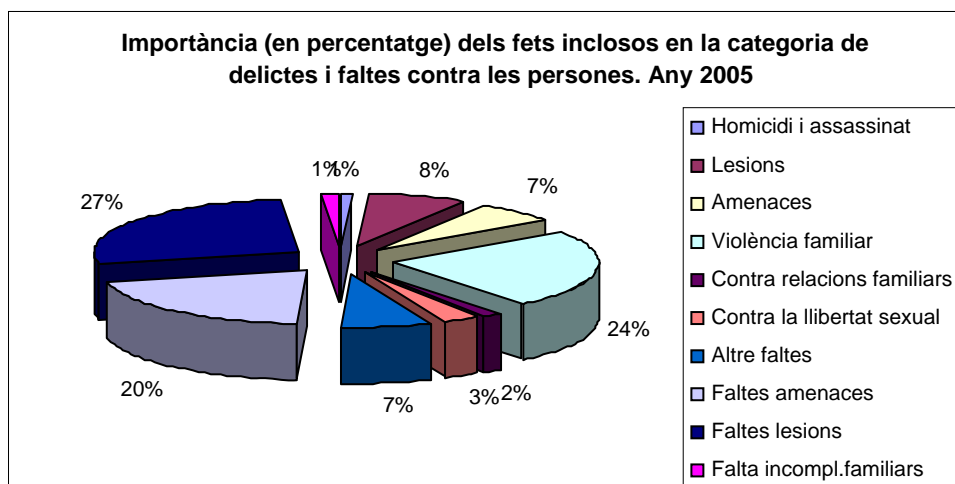
També s'ha volgut destacar en aquest Informe la incidència dels delictes i faltes d'amenaques, atès que poden ser indicadors dels nivells de tensió social existents en una societat.

En definitiva, els fets que s'analitzen en aquesta categoria són:

- Assassinats
- Homicidis dolosos
- Lesions
- Amenaces
- Agressions sexuals
- Abusos sexuals
- Assetjaments sexuals
- Maltractaments i violència en l'àmbit familiar
- Delictes d'incompliment de les obligacions familiars
- Les faltes contra les persones

En el gràfic següent s'observa el pes de cadascun dels fets seleccionats dintre de la categoria de delictes i de faltes contra les persones. Si considerem conjuntament els delictes i les faltes, comprovem que els dos tipus de fets més importants dins de la categoria són les lesions i les amenaces, que representen respectivament el 35% i el 30% de les denúncies. El pes de la violència familiar en aquesta categoria és també molt important (25%). La resta de fets presenta una incidència molt menor entre les denúncies: és el cas dels delictes contra la llibertat sexual (3%) i els delictes contra la vida (menys de l'1%).

**Gràfic 9: Importància relativa dels fets contra les persones.
Any 2005**

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la *Secretaría de Estado de Seguridad* i el Nucli d'Informació Policial.

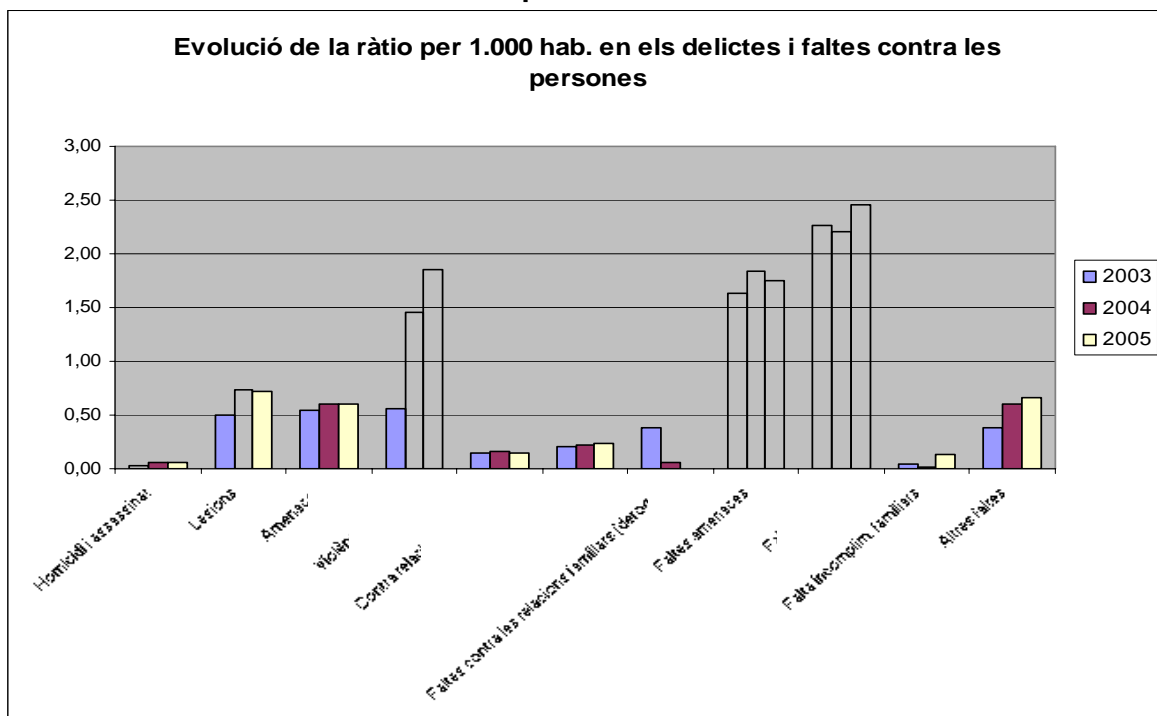
Els canvis en aquest àmbit (vegeu el gràfic 10) poden explicar-se per dos factors principals que es produeixen en el conjunt del territori i també a totes les províncies:

- **L'increment dels delictes relatius a la violència domèstica** (d'1,31 punts si considerem conjuntament els art. 153 i 173 del CP). Aquesta evolució no s'explica en les seves línies bàsiques per un creixement real d'aquestes conductes, sinó per altres factors que han fet *emergir* aquesta realitat. En primer lloc, les reformes legislatives han ampliat la protecció penal en aquest àmbit. Així, la reforma del Codi penal realitzada per la Llei orgànica 11/2003, de 29 de setembre, va suposar que les faltes o els maltractaments lleus i les amenaces lleus en l'àmbit domèstic passessin a considerar-se delictes, d'acord amb l'article 153, que a les taules que es recullen en aquest Informe apareixen com a "maltractaments en l'àmbit familiar". D'altra banda, els delictes de violència domèstica habitual estan recollits a l'article 173, dins el títol "Tortures i altres delictes contra la integritat moral". La Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral sobre la violència de gènere, ha tornat a ampliar el camp d'intervenció penal. En segon lloc, l'augment de la sensibilitat pública en aquesta matèria ha encoratjat les dones a denunciar més aquests fets, la qual cosa es plasma en les estadístiques.

En canvi, els delictes contra les relacions familiars tenen una incidència molt baixa (ràtio de 0,15) i, a més, s'han mantingut estables en el període analitzat, segurament perquè els mecanismes no penals de protecció de menors i de reclamació d'obligacions familiars són preferits pels afectats per aquest tipus de situacions.

- **Increment de la violència fora de l'àmbit familiar**, que mostra l'augment a tot el territori dels delictes i faltes de lesions (0,40 punts) i d'amenaques (0,27 punts).
- Pel que fa als **homicidis i assassinats (s'ha de tenir en compte que no cal consumir el fet i, per tant, que les temptatives hi estan incloses)**, les nostres ràtios (l'any 2005 ha estat de 0,06 fets per cada 1.000 habitants) continuen per sota de les de molts països desenvolupats. Ara bé, hem d'estar alerta, atès que entre el 2003 i el 2005 es detecta un increment d'aquest tipus de fets a totes les províncies.
- Els **delictes contra la llibertat sexual** no han experimentat canvis rellevants en el període.

Gràfic 10: Evolució de la ràtio per 1.000 hab. en els delictes i faltes contra les persones

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la *Secretaría de Estado de Seguridad* i el Nucli d'Informació Policial.

Delictes i faltes al territori de desplegament

Cal recordar aquí que les valoracions de la situació de la seguretat en zona de desplegament es veuen força limitades perquè no es poden fer comparatives en el conjunt de la zona per a períodes temporals llargs.

A diferència de l'edició anterior de l'Informe, hem optat aquest any per fer la comparativa no de períodes coincidents, sinó de territoris coincidents. Això implica que ens haguem de limitar a comparar el període 2004-2005 i que no incloquem en aquesta ocasió les dades corresponents a Barcelona, on el desplegament es va efectuar al novembre de 2005. En aquells territoris on el desplegament es va completar el 2004 (és el cas del la RP Central, on fins al 2004 no es va completar el desplegament a la comarca de l'Anoia) es compara el territori coincident. Aquest canvi de criteri altera el nombre de fets analitzats el 2004 respecte a la passada edició.

Com hem anunciat a la introducció de l'apartat, treballarem amb una selecció de categories delictives utilitzada habitualment per la PG-ME. Les dades es presenten a continuació en nombre absolut (taula 25, vegeu l'annex) i en ràtio per 1.000 habitants (taula 26, vegeu l'annex). Recordem que aquesta informació no és directament comparable amb la selecció efectuada per a tot Catalunya.¹¹ Tot i això, l'important és que podrem veure si les tendències generals marcades a l'apartat anterior es reproduïxen al territori de desplegament.

A nivell general, s'observa un comportament similar de delictes i faltes al territori de desplegament i a tot Catalunya. Els delictes pugen lleugerament, però ho fan més clarament les faltes. Tot i això, si comparem les ràtios corresponents als anys 2004 i 2005 als dos territoris, observem que el creixement ha estat més moderat al territori de desplegament que en el conjunt de Catalunya: en el conjunt de Catalunya l'increment de la ràtio de tots els fets penals seleccionats entre el 2004 i el 2005 ha estat de 3,64 punts; al territori de desplegament l'increment de fets penals coneguts en el mateix període ha estat d'1,20 punts.

¹¹ Com a diferències entre totes dues seleccions, podem apuntar que en el cas de la utilitzada per PG-ME no es disposa d'informació sobre els delictes d'amenaques, contra la salut pública, ni d'informació desglossada sobre els delictes contra la llibertat sexual.

Taula 7: Evolució de delictes i faltes al territori de desplegament

Evolució de delictes i faltes (global) al territori de desplegament

	CATALUNYA (coincident)		RP GIRONA		RP CENTRAL (coincident)		RP PONENT		RP PIRINEU OCCIDENTAL		RP METROPOL. NORD		RP METROPOL. SUD	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005
Delictes	80.323	83.473	26.023	27.347	7.260	7.125	8.289	8.691	1.516	1.550	30.467	31.855	6.768	6.905
Faltes	60.653	65.862	18.688	20.664	5.023	5.649	6.672	7.087	1.139	1.288	24.153	25.882	4.978	5.292
Total delictes i faltes	140.976	149.335	44.711	48.011	12.283	12.774	14.961	15.778	2.655	2.838	54.620	57.737	11.746	12.197

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Nucli d'Informació Policial (NIP).

Com s'observa a la taula 7, el comportament dels delictes i les faltes ha estat similar al descrit per a la zona de desplegament a totes les regions policials.¹²

Les zones d'alta concentració de població, com la Regió Policial Metropolitana Nord, aglutinen prop del 40% de la totalitat de fets coneguts. Cal recordar, però, la importància de posar en relació el fets penals ocorreguts amb la població present a cada territori.

¹² Les regions policials estan compostes de les comarques següents:

Pirineu occidental: l'Alt Urgell, la Cerdanya, el Pallars Jussà, l'Alta Ribagorça, el Pallars Sobirà i la Val d'Aran

Central: El Bages, Osona, el Berguedà i el Solsonès

Ponent: El Segrià, les Garrigues, l'Urgell, el Pla d'Urgell, la Segarra i la Noguera

Girona: el Gironès, el Ripollès, la Garrotxa, l'Alt Empordà, el Baix Empordà i la Selva

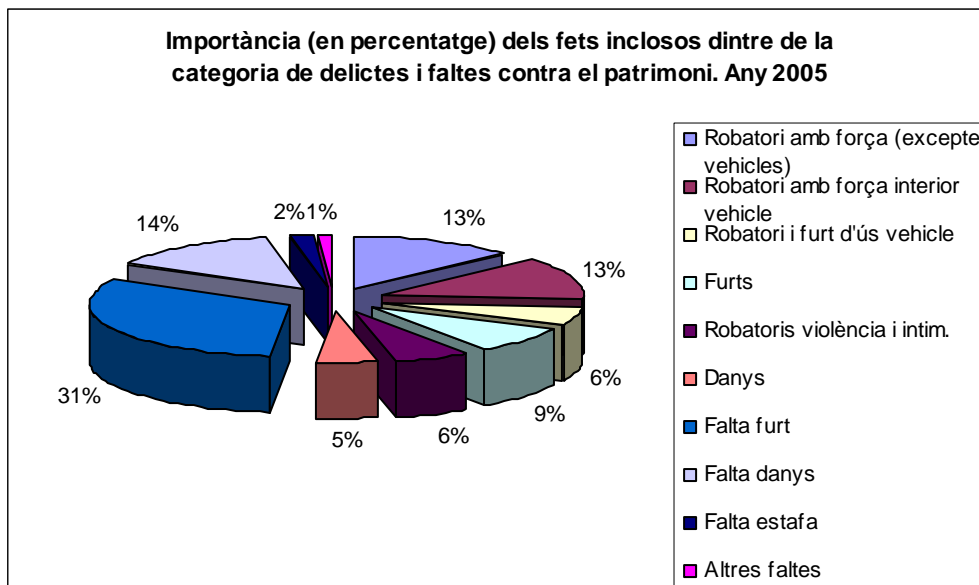
Metropolitana Sud: només la població de l'Hospitalet de Llobregat

Metropolitana Nord: el Maresme, el Vallès Oriental, Badalona, Sant Adrià de Besòs i Santa Coloma de Gramenet.

Els fets seleccionats contra la propietat

A la figura següent (gràfic 11) s'observa el pes de cadascun dels fets seleccionats dintre de la categoria de delictes i de faltes contra el patrimoni. D'acord amb les dades relatives al 2005, l'estructura del delictes i faltes contra el patrimoni al territori de desplegament presenta algunes diferències respecte al conjunt del territori. En primer lloc, hi ha alguns tipus de fets que tenen menys pes al territori de desplegament: en concret, els delictes i les faltes de furt (40% del total de fets); els robatoris amb força, amb un 14% (exclosos de nou els que afecten els vehicles), i els delictes i faltes de danys (18%). Altres fets, com els robatoris amb violència i intimidació, presenten la mateixa incidència (6%). En canvi, els fets contra els vehicles (robatoris amb força i robatoris d'ús) tenen més importància a la zona de desplegament (20%).

Gràfic 11: Importància relativa dels fets contra el patrimoni. Any 2005

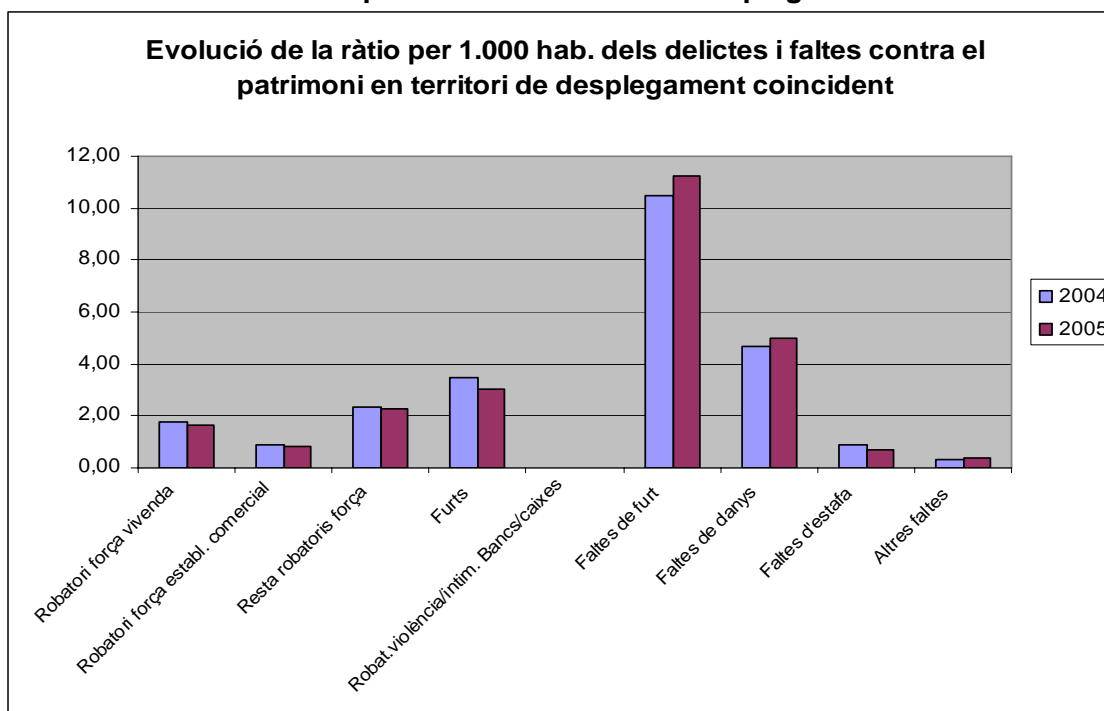

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Nucli d'Informació Policial (NIP).

Les tendències més importants en aquest àmbit han estat les següents (vegeu també el gràfic 12):

- El **robatoris amb força** (exclosos els vehicles) presenten una tendència a la baixa de 0,22 punts, molt especialment els robatoris a l'habitatge (0,17 punts).
- El **robatori amb força contra vehicles**, com passava en el conjunt del territori, sembla presentar un increment, especialment a la Regió Metropolitana Nord (0,18) i a la Regió de Ponent (0,14). A la Regió Central, en canvi, aquests fets manifesten una clara davallada (0,67).
- Pel que fa al **robatori per ús de vehicle**, la tendència a la baixa coincideix amb la que presentàvem per a Catalunya, molt especialment a la Regió Central (0,52) i a la de Ponent (0,44).
- **Robatoris amb violència i intimidació**. En aquesta categoria de fets resulta remarcable l'augment de les estrebades. A excepció de la Regió Metropolitana Sud, on aquests fets han disminuït un 0,16 per 1.000 habitants, totes les regions han conegut un increment d'aquest tipus de fet. La resta de robatoris amb violència, en canvi, s'ha reduït a la zona de desplegament: 0,23 punts.
- **Furts**. En aquest apartat podem reproduir les mateixes conclusions que hem apuntat per al conjunt del territori: els delictes de furt disminueixen de forma generalitzada a tota la zona de desplegament. Les faltes de furt, en canvi, han augmentat.
- **Danys**. El comportament d'aquests fets és similar al que s'ha apuntat per als furts. En general, els delictes disminueixen; les faltes, en canvi, han augmentat, a excepció de la Regió Metropolitana Sud, on tots dos tipus de fets s'han reduït.

**Gràfic 12: Evolució de la ràtio per 1.000 habitants
Fets contra el patrimoni al territori de desplegament coincident**

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Nucli d'Informació Policial (NIP).

No obstant això, cal recordar aquí el possible transvasament entre delictes i **faltes contra el patrimoni** (furts i danys, entre d'altres) afavorit per la reforma del Codi penal, apuntada anteriorment, que va dur a terme la Llei orgànica 15/2003.

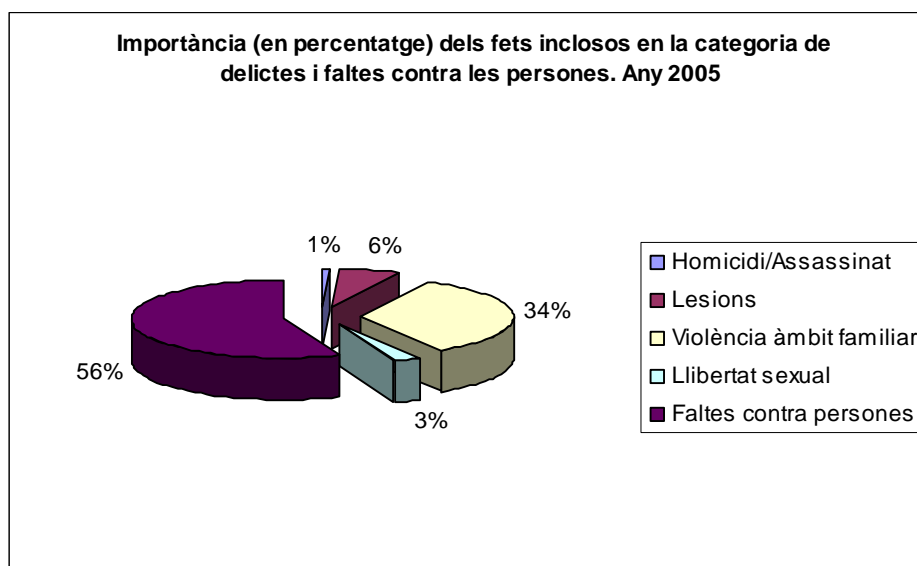
Els fets més significatius contra les persones

Com s'ha dit a l'apartat d'aquest Informe sobre la seguretat a tot el territori de Catalunya, aquests tipus penals són de consideració obligada des de la perspectiva d'un concepte de seguretat que ha de valorar també l'alarma social provocada per l'activitat delictiva.

Al gràfic 13 s'observa el pes de cadascun dels fets seleccionats dintre de la categoria de delictes i faltes. Aquesta selecció no és comparable, a diferència de l'apartat anterior, amb els resultats del conjunt del territori. Les faltes contra les persones, que apareixen com les situacions més importants dintre d'aquesta

categoria (més de la meitat dels casos) no estan desagregades per tipus de fet. Resulta, per tant, difícil mesurar la incidència de situacions com les amenaces o les lesions que, com hem vist, es persegueixen sovint mitjançant les faltes. No obstant això, es pot constatar que es reproduïx la importància de la violència domèstica dins de la categoria (34% del total de casos) així com la baixa presència dels fets contra la vida i contra la llibertat sexual entre els fets coneguts per la policia.

Gràfic 13: Importància relativa dels fets contra les persones. Any 2005

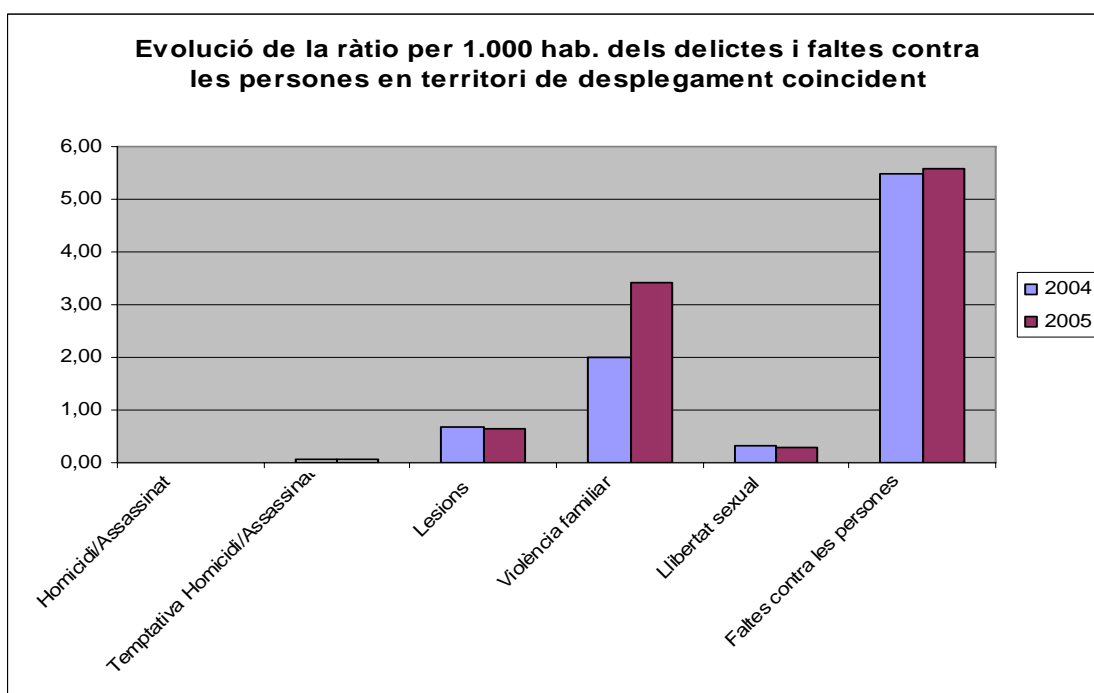
Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Nucli d'Informació Policial (NIP).

Les tendències més importants en aquest àmbit han estat les següents (vegeu també el gràfic 14):

- **Violència en l'àmbit de la llar.** Sense cap mena de dubte, es tracta de l'àmbit en què ha estat més clar l'increment de fets enregistrats (gairebé 1,5 punts respecte a l'any 2004). Hem de reproduir, però, les consideracions realitzades a l'apartat relatiu al conjunt de Catalunya i recordar que aquest increment reflecteix un cop més una ampliació de la protecció penal (en el cas del període analitzat, especialment l'operada per la Llei orgànica 1/2004), a més d'un comportament denunciant més actiu.

- **Lesions.** A diferència del que succeeix en el conjunt del territori, els delictes de lesions presenten una certa estabilitat al territori de desplegament (entre el 2004 i el 2005 la diferència de ràtio és massa tènue, 0,02, per considerar-la rellevant). Pel que fa a les faltes, la selecció de fets penals que estem analitzant no inclou informació desagregada sobre les faltes contra les persones. Podem observar, però, una tendència alcista per a aquest tipus de fet al conjunt del territori (0,12 punts), a excepció de les regions metropolitanes, on aquests comportaments semblen estables (és el cas de la regió Metropolitana Nord amb una diferència de només 0,01 entre les ràtios de 2004 i de 2005) o fins i tot presenten una tendència a la baixa (a la regió Metropolitana Sud les faltes contra les persones presenten una davallada de 0,49 punts).
- **Homicidis i assassinats** (incloses les temptatives). L'any 2005 la ràtio corresponent al territori de desplegament (0,07) se situa molt a prop de la relativa al conjunt de Catalunya (0,06). Es tracta d'una dada prou estable a tot el territori.
- Delictes contra la **llibertat sexual**. Els registres per a aquest tipus de fets s'han mantingut força estables al conjunt del territori i a les diverses regions policials.

**Gràfic 14: Evolució de la ràtio per 1.000 habitants
Delictes i faltes contra les persones al territori de desplegament coincident**

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Nucli d'Informació Policial (NIP).

**3. L'opinió dels ciutadans en matèria
de seguretat i policia.
L'Enquesta de seguretat pública
de Catalunya**

Les tècniques d'enquesta

Les enquestes adreçades directament als ciutadans conformen un complement natural dels registres policials. En aquests estudis es tracta, bàsicament, d'entrevistar una mostra representativa de la població sobre les seves experiències de victimització i les seves opinions en matèria de seguretat interior, ja que les tècniques d'enquesta permeten inferir, amb un marge d'error conegut, els valors corresponents per al conjunt de la població.

Les enquestes proporcionen, doncs, unes dades que no estan condicionades pels filtres i les inèrcies del sistema penal. Expressen les vivències, els sentiments i les opinions dels ciutadans, i no cal ressaltar la importància que tenen aquestes variables en la nostra cultura política i administrativa. Més concretament, els àmbits d'aplicació característics de les enquestes representatives en matèria de seguretat i policia es poden resumir de la manera següent:

- La quantificació dels il·lícits a partir de les experiències dels ciutadans.
- L'estudi de les experiències de victimització no denunciades.
- La valoració dels serveis de seguretat interior.
- L'estudi dels sentiments d'inseguretat.
- L'opinió sobre les causes de la delinqüència i les mesures aplicables.
- Les correlacions sociodemogràfiques d'aquestes variables.

Complementàriament, les tècniques d'enquesta poden ser utilitzades per estudiar altres fenòmens relacionats amb la seguretat interior (opinions dels conductors en matèria de seguretat viària, etc.) o per dur a terme estudis d'actualitat (violència juvenil, violència a l'esport, etc.).

És destacable que, a partir de la primera edició, l'Enquesta s'ha dut a terme cada any, sense interrupcions. Addicionalment, el 1989 es va estendre als 27 municipis de l'àmbit metropolità, mantenint-hi la periodicitat anual. La mostra s'ha obtingut aleatòriament a partir dels llistats o les bases de dades telefòniques i representa la població formada pel conjunt dels residents de 16 anys o més. L'entrevista és telefònica¹³. En xifres rodones, es van arribar a realitzar més de 7.000 entrevistes a

¹³ Des del 1984 fins al 1991 es seleccionava la mostra utilitzant el sistema de rutes; a partir del 1992 es va implantar la selecció a partir dels llistats telefònics per raons predominantment econòmiques.

la ciutat de Barcelona i més de 5.500 a la resta de municipis. Aquestes mostres permetien garantir que els errors no serien superiors al 5% en cap subpoblació de grandària superior als 50.000 habitants.

En conseqüència, des de l'any 2002 es va dur a terme una única operació de camp, amb un qüestionari comú i mòduls adaptats a les necessitats de cada institució. Naturalment una operació d'aquesta complexitat ha requerit la signatura de diversos convenis de col·laboració, sobretot el Conveni marc en matèria d'estudis entre la Generalitat de Catalunya, l'Ajuntament de Barcelona i la Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, i els acords corresponents amb l'Institut d'Estadística de Catalunya.

Durant aquests anys, l'Enquesta de seguretat pública de Catalunya ha mantingut la seva periodicitat anual i el seu disseny convingut entre diverses administracions.

Les limitacions de les tècniques d'enquesta

En tot cas, les enquestes de victimització tenen també limitacions, ja que generalment s'adrecen a la població resident de més de 15 anys i es realitzen --de manera telefònica o personal-- mentre la persona entrevistada es troba al seu domicili. Aquestes condicions comporten la dificultat d'enregistrar adequadament determinats àmbits d'interès que podem relacionar esquemàticament:

- No enregistren la victimització de la població flotant
- No enregistren la victimització contra persones jurídiques
- No enregistren les infraccions contra víctimes col·lectives

Per pal·liar aquestes limitacions es poden dur a terme estudis específics. En alguns casos, com ara la victimització de turistes o la d'empreses, es tracta de dissenyar mostres i qüestionaris específics i la dificultat es concentra en l'augment del cost que comporta la realització d'operacions complementàries.

Però en d'altres supòsits, com ara els fets contra la llibertat sexual o la violència domèstica, s'ha de constatar la subsistència de problemes d'ocultació, d'origen social i cultural, que deterioren la fiabilitat de les tècniques de mesura basades en

entrevistes telefòniques a mostres representatives de la població. En ocasions s'ha considerat necessari abordar aquest problema amb entrevistes presencials realitzades per persones especialment formades i tècniques d'enregistrament que incrementen les garanties d'anonimat, com ara la utilització de qüestionaris autoadministrats sobre ordinador portàtil. L'interès d'aquests estudis és inqüestionable, però el seu cost final pot resultar literalment prohibitiu¹⁴.

Sortosament, algunes de les enquestes més importants que s'han dut a terme darrerament en l'àmbit de la violència de gènere han estat ja telefòniques, sobretot després de l'experiència pionera del *Violence Against Women Survey* (1993) al Canadà. La viabilitat d'aquest enfocament metodològic ha estat confirmada per diversos estudis posteriors, com ara l' *Enquête nationale sur les violences entre les femmes en France* (2000), però també per l'enquesta sobre *La violencia contra las mujeres* que l' Instituto de la Mujer del Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales va encarregar a l'empresa Sigma Dos l'any 1999, que es troba en aquests moments en fase de reedició.

Finalment, l'estudi de les infraccions contra víctimes col·lectives és particularment difícil amb tècniques d'enquesta, ja que la quantificació dels fets per mitjà d'una enquesta es basa sobretot en la quantificació de les vivències dels entrevistats, i si no ha existit una experiència personal directa, no es pot produir cap enregistrament. Tot i això, en aquest àmbit és possible desenvolupar estudis que emfasitzen no tant la quantificació dels fets com la percepció de la seva gravetat o de la seva extensió; aquests estudis poden ser complementats, a vegades, amb informació sobre els comportaments del mateix entrevistat. Aquest ha estat, per exemple, l'enfocament d'algunes enquestes en matèria de delictes contra la salut pública.

Les enquestes de seguretat i policia proporcionen una informació valuosa. Sintetitzem a continuació l'edició 2006 de l'Enquesta de seguretat pública de Catalunya, en què les preguntes sobre victimització es refereixen sempre a les experiències viscudes per la persona entrevistada "l'any passat" (2005) mentre que l'opinió correspon al moment mateix de realitzar l'entrevista, és a dir, al primer trimestre de l'any 2006. La primera pregunta de l'Enquesta de seguretat pública de

¹⁴ Un informe basat en aquestes tècniques d'enquesta es pot trobar a C. Mirlees-Black (1998) *Domestic Violence: findings from a new British Crime Survey self-completion questionnaire*. Home

Catalunya (ESPC) es refereix sempre al record espontani dels fets il·lícits experimentats durant l'any anterior.

El record espontani de la victimització experimentada

El nombre de persones que, al principi mateix de l'entrevista, recorden haver estat víctimes d'algun il·lícit durant l'any anterior s'ha mantingut estable. Aquest indicador s'obté directament de la pregunta inicial del qüestionari: “*Recorda si l'any passat va ser víctima d'algun delictes (robatori, atracament, agressió...)?*”, i els resultats corresponents als darrers set anys han estat els següents¹⁵:

Taula 8: Evolució del record espontani de victimització. 1999 – 2005

Percentatge de les persones que recorden immediatament haver estat víctimes d'algun il·lícit

Any de referència	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Victimització (record immediat)	5,0%	5,6%	6,5%	7,5%	7,1%	7,5%	7,6%

Font: ESPC

El treball de camp de l'ESPC es porta a terme durant els primers mesos de l'any, precisament per facilitar el record dels fets experimentats “l'any passat”. I no obstant això, la primera pregunta del qüestionari no mesura el percentatge de les persones victimitzades, sinó el percentatge de les que recorden un d'aquests fets de manera immediata. Al llarg de l'entrevista, en plantejar preguntes més específiques, es rememoren fets que no encaixen amb la percepció espontània del que és un delictes, inicialment oblidats o no considerats prou importants per la persona entrevistada.

És a dir, aquestes dades no mesuren la *prevalença* (el percentatge total de persones victimitzades), sinó el percentatge de persones que conserven un record despert d'un fet que han considerat immediatament delictiu. En aquest sentit, constitueixen un indicador d'impacte, ja que els resultats obtinguts no estan correlacionats

Office Research Study núm 192. London: Home Office.

¹⁵ Aquí s'ha optat per l'indicador “brut” (entrevistes amb records espontanis de victimització / total d'entrevistes) x 100, i la sèrie temporal s'ha referit a l'any de realització de l'Enquesta, ja que es pretén mesurar la persistència del record espontani en el moment de l'entrevista.

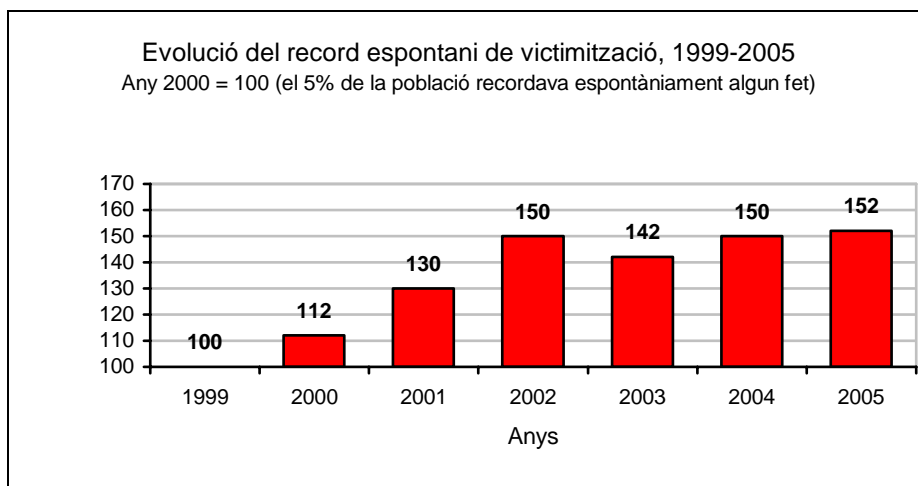
únicament amb els il·lícits experimentats, sinó també amb la construcció social del que és un delictes i amb el seu impacte subjectiu sobre les víctimes¹⁶.

El nombre de persones que recorden espontàniament haver estat víctimes d'algun delictes s'ha incrementat considerablement des de l'any 1999 fins a l'any 2002.

El record espontani va disminuir quatre dècimes l'any 2003 però es va tornar a incrementar quatre dècimes l'any 2004, i una més l'any 2005. Aquesta oscil·lació no modifica la tendència alcista del període, tot i que comporta una desacceleració i insinua fins i tot una estabilització. En tot cas, el període d'increments més enèrgics (anys 2001 i 2002) sembla que hagi quedat enrere.

Per oferir una imatge gràfica d'aquesta tendència, hem optat per considerar l'any 1999 com a base (=100), ja que a partir de l'edició de l'ESPC de l'any 2000 (victimització referida a l'any anterior, és a dir, al 1999) va iniciar-se la sèrie de l'ESPC posterior a la prova pilot, i a partir de llavors el treball de camp sempre s'ha dut a terme durant el primer trimestre, facilitant el record de les experiències viscudes durant l'any natural vençut i reforçant la validesa de les comparacions. Vegem-ne els resultats:

Gràfic 15: Evolució del record espontani de victimització. 1999-2005

Font: ESPC

¹⁶ Aquest indicador és una singularitat de les enquestes de victimització realitzades a Catalunya, introduït ja l'any 1984 a l'Enquesta de victimització de Barcelona a proposta de l'equip universitari dirigit per Anna Alabart i Juli Sabaté, i s'ha mantingut en les diverses edicions de l'ESPC considerant que ofereix una visió sintètica de la victimització convencional d'especial impacte.

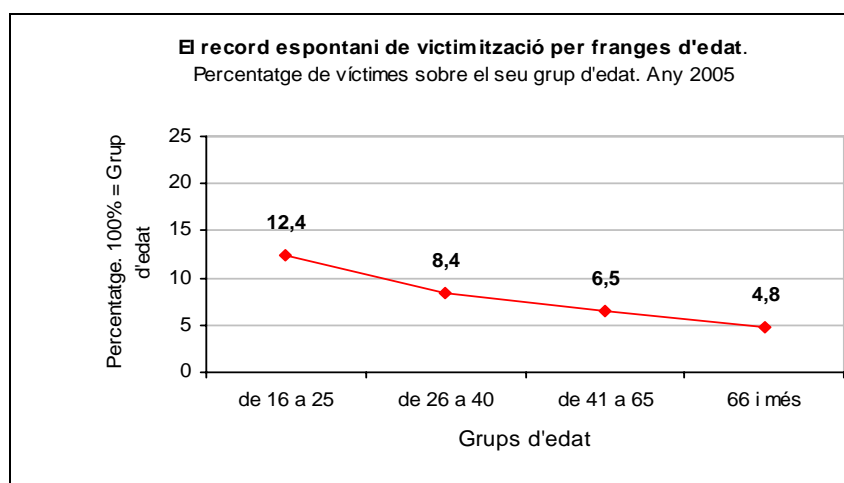
La distribució territorial de la victimització confirma un fet ja assenyalat en anteriors informes de l'ESPC: la victimització és més intensa al Camp de Tarragona i al municipi de Barcelona. Concretament, el record espontani afecta al 9,5% dels residents al Camp de Tarragona i al 9,7% dels residents al municipi de Barcelona, xifres significativament superiors a la mitjana catalana (7,6%).

La resta de perfils sociodemogràfics tampoc presenten excessives novetats en relació amb els resultats obtinguts en edicions anteriors de l'Enquesta. Així, en termes generals, el record de la victimització experimentada s'incrementa amb el nivell d'estudis o de renda i disminueix amb l'edat.

No obstant això, cal destacar, com d'altres anys, l'especial afectació de la gent jove: el 12,4% de les persones de 16 a 25 anys recorden espontàniament haver estat objecte d'algun robatori, atracament o agressió durant l'any passat (2005), contra el 7,6% del conjunt de la població.

És a dir, entre els 16 i els 25 anys el record espontani de victimització se situa cinc punts per sobre de la mitjana poblacional, una diferència notable que, probablement, és encara més intensa en determinats subgrups, sobretot entre els joves que es troben a l'atur buscant la primera feina. Més endavant tornarem sobre aquestes qüestions, però ja ara podem avançar, a grans trets, com evoluciona el record de la victimització en funció de l'edat.

Gràfic 16: El record espontani de victimització per edats. ESPC

Font: ESPC

La prevalença

L'ESPC s'interessa de manera més sistemàtica pels il·lícits experimentats en sis àmbits de victimització força independents: els fets contra els vehicles, els habitatges, les segones residències, els comerços o petits negocis, l'economia agrària i la seguretat personal. La formulació de preguntes específiques sobre la victimització experimentada en cada un d'aquests àmbits permet detectar fets que no es mencionen espontàniament en les respostes a una primera pregunta genèrica.

Hem de distingir, doncs, entre el *record espontani* i la *prevalença*. El *record espontani* reflecteix un nombre de fets més reduït i emocionalment més carregat mentre que la *prevalença*, és a dir, el percentatge de persones victimitzades en els sis àmbits estudiats, proporciona una visió més àmplia i més detallada de la victimització. Tant és així que les dades sobre prevalença han de distingir entre la victimització delictiva i la victimització produïda per il·lícits que les mateixes víctimes no consideren delictius.

En aquest marc, s'ha enregistrat una lleugera disminució de la victimització total, una dada esperançadora que ha de ser interpretada amb prudència. En tot cas, les persones que es van considerar víctimes d'algun fet *delictiu* durant l'any 2003 van ser el 16,0%, van arribar al 16,2% l'any 2004, i s'han situat novament al 16,0% l'any 2005, la qual cosa assenyala una estabilització dels indicadors globals.

Gràfic 17: Prevalença de la victimització. ESPC 2003-2005

Font: ESPC

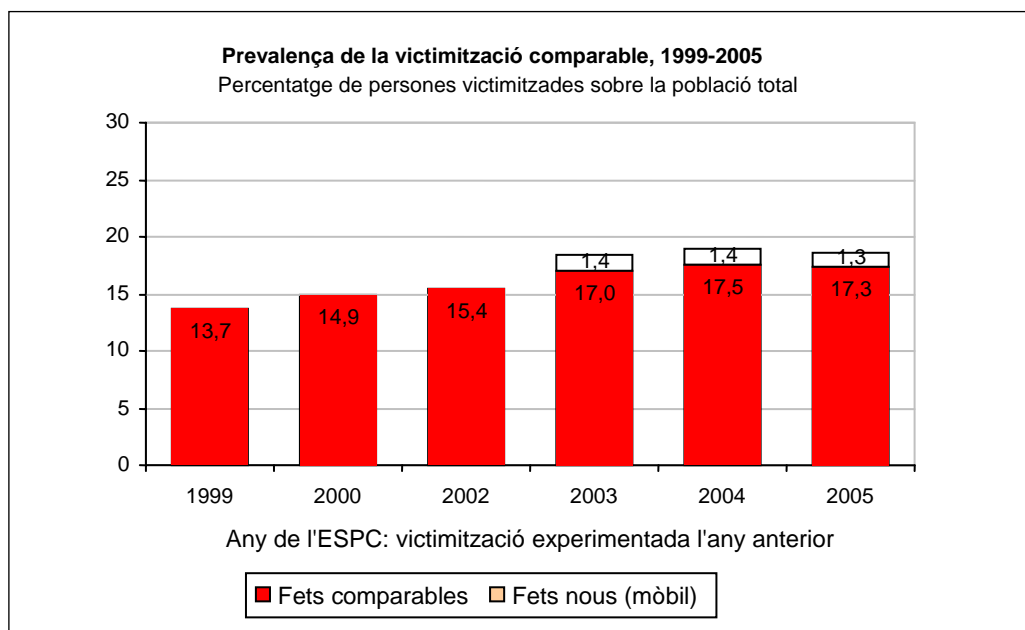
La prevalença global, és a dir, el percentatge total de les persones victimitzades per qualsevol fet, delictiu o no delictiu, ha disminuït lleugerament respecte a l'any anterior (del 18,9% l'any 2004 al 18,6% l'any 2005), una dada congruent amb d'altres signes de millora de la seguretat que enregistra l'ESPC d'enguany. I no obstant això, la composició interna de la prevalença indica que les tensions alcistes no estan superades. És a dir, la disminució global de la prevalença és, com a mínim, feble; el marge d'error estadístic existent no ens permet assegurar la seva significació i, en tot cas, no ens pot fer oblidar que la victimització delictiva es manté força estable i que determinats àmbits de victimització, sobretot els fets contra les persones i, en menys mesura, els fets contra els domicilis augmenten.

Els increments de la prevalença es poden detectar, com a mínim, des de l'any 1999 i pràcticament s'han mantingut fins a l'any 2004¹⁷. Les successives edicions de l'Enquesta han introduït modificacions del qüestionari que s'han de tenir en compte per dur a terme comparacions interanuals. Per facilitar aquestes comparacions, les xifres basades en un mateix conjunt de fets i en uns criteris de còmput idèntics s'han representat en el gràfic amb una mateixa trama, i els increments atribuïbles a l'ampliació del qüestionari s'han representat amb un segment apilat de color més clar; vegem-ho¹⁸:

¹⁷ Hi ha motius per pensar que el canvi de tendència va produir-se l'any 1999. En tot cas, l'Enquesta de victimització de Barcelona, que s'ha realitzat anualment des de l'any 1984, va enregistrar un mínim a l'edició de 1999 (victimització experimentada l'any 1998), i des de llavors el percentatge de persones victimitzades ha estat creixent.

¹⁸ En aquesta sèrie temporal no s'han inclòs les dades corresponents a l'any 2002 perquè presenten problemes de comparabilitat especials.

Gràfic 18: Prevalença de la victimització comparada. ESPC 1999-2005

Font: ESPC

Més concretament, en l'edició de l'ESPC de l'any 2004 (que enregistra la victimització experimentada durant l'any 2003), es va introduir una pregunta addicional sobre els robatoris de telèfon mòbil no associats a fets més generals, que no apareixia explícitament a les edicions anteriors, en què només es preguntava globalment sobre "estrebades" i "robatoris de bossa o cartera". I la modificació no ha estat trivial: amb independència que les víctimes ho consideressin delictiu o no, la nova pregunta ha comportat un increment de la prevalença de l'1,2% en aquesta edició i de l'1,4% els dos anys anteriors. Per tant, és raonable suposar que una part d'aquestes respostes es perdia abans de la modificació del qüestionari.

En tot cas, la conclusió és manté: utilitzant indicadors estrictament comparables, la victimització experimentada durant l'any 2005 ha disminuït lleugerament respecte al 2004. La disminució és d'unes poques dècimes (ha passat del 17,5 al 17,3) però constitueix una dada esperançadora. En tot cas, els anys d'augment continu i acumulatiu semblen haver quedat enrere.

D'altra banda, com ja s'ha avançat, la distribució territorial de la victimització delictiva segueix un esquema similar a la d'anys anteriors: la ciutat de Barcelona, el Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre presenten nivells de victimització superiors a la

mitjana. Vegem-ho de manera més detallada, comparant les dades corresponents a la victimització dels anys 2004 i 2005:

Taula 9: Distribució territorial de la victimització delictiva. ESPC 2004 i 2005

Percentatge de persones victimitzades l'any anterior sobre la població total

Àmbits territorials	Prevalença de la victimització delictiva Fets experimentats l'any anterior	
	2004	2005
Municipi de Barcelona	20,3	20,6
Regió Metropolitana (sense Barcelona)	15,9	15,0
Camp de Tarragona	18,2	18,5
Terres de l'Ebre	17,7	17,9
Regió de Girona	15,6	14,1
Regió de Ponent	10,2	12,4
Comarques Centrals	9,5	9,6
Pirineu Occidental	8,7	6,1
TOTAL	16,2	16,0

Font: ESPC

La distribució regional de la prevalença delictiva requereix algun comentari. Hi ha regions on la prevalença es manté relativament estable respecte a l'any 2004 (Comarques Centrals, Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre), fins i tot s'enregistren millores a la Regió de Girona, al Pirineu Occidental i a la Regió Metropolitana de Barcelona, la qual cosa contrasta amb els considerables increments detectats a Ponent, i el manteniment de la tendència alcista a Barcelona.

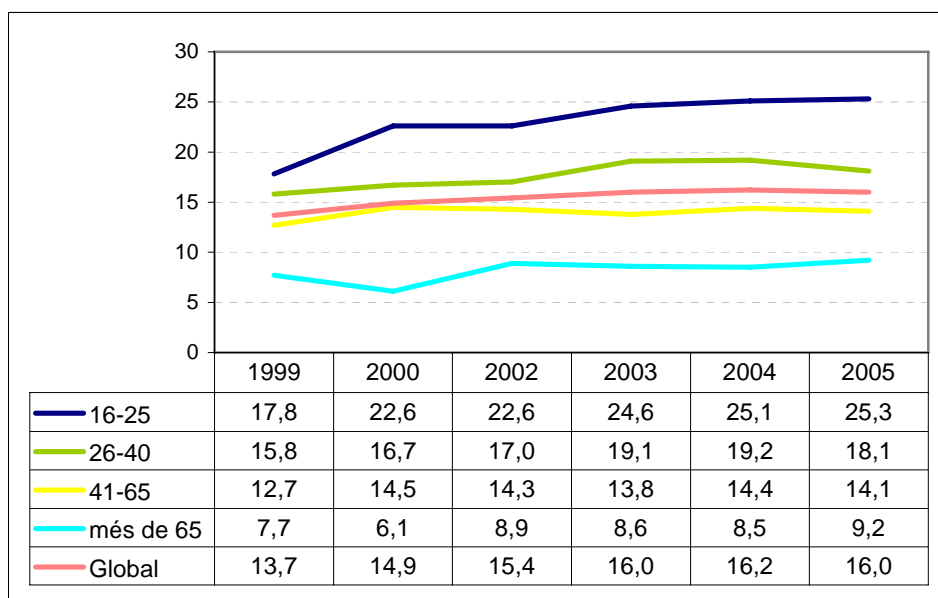
En tot cas, l'especial incidència de la victimització delictiva entre les persones residents a Barcelona s'ha d'interpretar, en primer lloc, com un efecte de la centralitat. Des que hi ha registres de victimització, Barcelona ha tingut una prevalença superior a la mitjana catalana. No obstant això, a l'ESPC de l'any 1999 la diferència era de 0,6 punts percentuals; l'any 2000 ja era de 1,5 punts; l'any 2001, de 3 punts, i l'any 2003, en l'àmbit més compromès, és a dir, en l'àmbit de la victimització delictiva, la diferència va ser d'uns 4,0 punts. L'any 2004 va disminuir lleugerament i es va situar al voltant dels 3,8 punts, però enguany la diferència entre

la mitjana catalana i Barcelona ha tornat a augmentar i ha assolit la màxima distància, 4,6 punts.

La interpretació d'aquests fets no està lliure de dificultats però, en hipòtesi, es pot relacionar amb el reforçament d'alguns elements de centralitat, sobretot els relacionats amb el lleure i el turisme, que incrementen les oportunitats de dur a terme determinats actes il·lícits (furts, estrebades, etc.) en un context en què el segment de la població no integrat normalment al teixit social o al mercat laboral ha crescut.

La distribució per edats mereix un comentari diferenciat. També aquí retrobem un esquema similar al d'anys anteriors: la victimització disminueix amb l'edat. No obstant això, cal destacar el fet, perquè la diferència de la victimització dels més joves respecte a la mitjana s'ha intensificat des de l'any 2000. En aquest sentit, podem observar com ha evolucionat la prevalença en quatre grups d'edat al llarg de sis edicions de l'ESPC, reflectint-hi els fets considerats *delictius* per les mateixes víctimes¹⁹:

Gràfic 19: Prevalença de la victimització delictiva per grups d'edat
Percentatge de persones victimitzades respecte al seu grup d'edat

Font: ESPC

¹⁹ En aquesta sèrie temporal no s'han inclòs les dades corresponents a l'any 2002 perquè presenten problemes de comparabilitat especials.

La victimització comparada s'ha incrementat, doncs, a tots els grups d'edat, però si l'any 1999 els residents a Catalunya de 16 a 25 anys eren victimitzats 4,1 punts percentuals per sobre de la mitjana, enguany ho han estat 9,2 punts per sobre. I és evident que l'increment de la diferència està relacionat amb la tipologia dels fets. És a dir, es produeixen més fets i són d'un tipus que afecten més els joves. En el proper apartat insistirem en aquest fenomen en comentar com ha evolucionat la victimització per àmbits al llarg dels darrers anys.

Els àmbits de victimització

Malgrat l'estabilitat relativa de la prevalença, l'única disminució nítida es concentra en l'àmbit dels vehicles. Per a la resta d'àmbits, el percentatge de víctimes s'ha mantingut o ha augmentat molt lleugerament, amb excepció dels fets contra la seguretat personal, que continuen augmentant sense interrupció des del 1999. Evidentment, aquests tipus de fets poden afectar tant o més els joves que la resta de la població.

Taula 10: Àmbits de victimització. ESPC 1999-2005

Percentatge de persones victimitzades sobre la població total, en sis àmbits

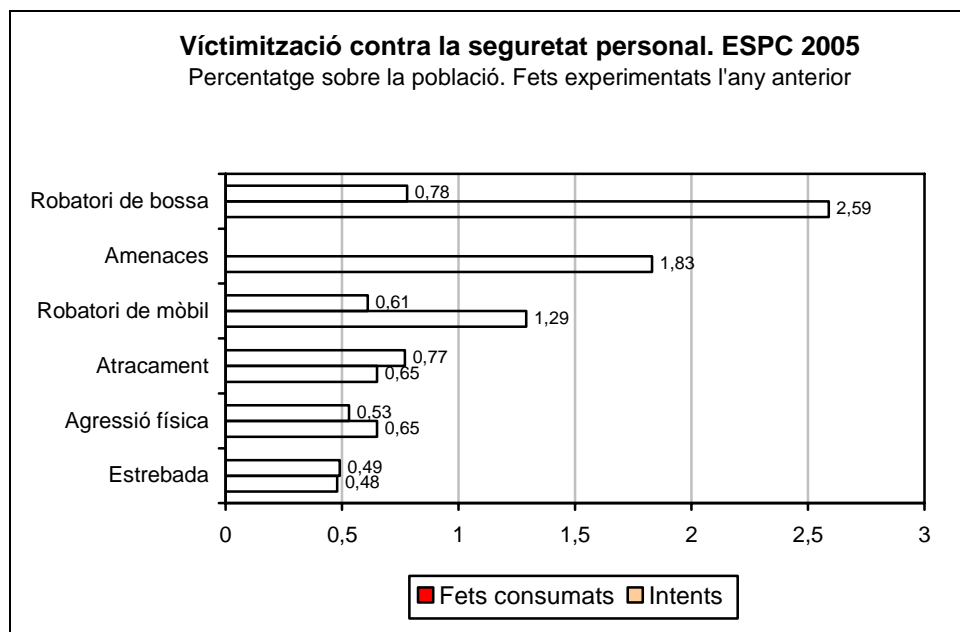
Prevalença per àmbits	1999	2000	2002	2003	2004	2005
Fets contra els vehicles	7,35	6,43	6,37	7,60	7,42	6,94
Fets contra el domicili	1,57	1,83	1,64	1,73	1,76	1,91
Fets contra la segona residència	0,71	0,89	0,73	0,69	0,66	0,68
Fets contra petits negocis	0,72	1,11	0,95	0,96	0,88	0,93
Fets contra l'economia agrària	0,83	0,60	0,74	0,81	0,59	0,58
Fets contra la seguretat personal	3,66	5,55	6,32	7,09	7,85	8,21

Font: ESPC

L'augment de la victimització contra la seguretat personal constitueix, doncs, una característica central del període, i requereix una descripció més detallada. Vegem

les prevalències de cada un dels fets contra la seguretat personal, enregistrats a l'ESPC, tant si han estat considerats delictius com si no per les mateixes víctimes:

Gràfic 20: Victimització contra la seguretat personal

Font: ESPC

Tot i que el robatori de bossa continua sent el fet més esmentat, enguany s'ha enregistrat un increment considerable de les amenaces que els ciutadans manifesten haver patit.

Si dividim els fets de victimització personal entre els que impliquen algun tipus de violència i els que no, en conjunt veiem que els fets que comporten algun tipus de violència (estrebades, agressions físiques, atracaments i amenaces) afecten un 5,4%, és a dir, més de la meitat dels victimitzats en aquest àmbit. Unes dècimes per sobre de l'edició anterior (5,0%). Per altra banda, la victimització per robatoris de bossa o de telèfon mòbil conjuntament ha afectat el 5,3% de la població, tres dècimes per sota de l'any anterior (5,6%). En canvi, si ens referim només als fets consumats, predominen els fets sense violència, tot i que la diferència és mínima, només tres dècimes (robatoris de bossa i de telèfon mòbil: 3,9%; estrebades, agressions físiques, atracaments i amenaces: 3,6%).

Taula 11: Prevalença de la victimització contra la seguretat personal. ESPC 2002-2005

Percentatge de persones victimitzades sobre la població total

Prevalença de la victimització Fets experimentats l'any anterior	2002	2003	2004	2005
Robatori de bossa o cartera	2,13	2,33	2,56	2,59
Intent de robatori de bossa o cartera	0,73	0,76	0,89	0,78
Estrebada	0,52	0,47	0,51	0,48
Intent d'estrebada	0,18	0,40	0,34	0,49
Atracament	0,98	0,68	0,72	0,65
Intent d'atracament	0,76	0,79	0,82	0,77
Agressió física	0,38	0,64	0,67	0,65
Intent d'agressió física	0,27	0,45	0,50	0,53
Amenaces	0,85	1,17	1,44	1,83
Robatori de telèfon mòbil	--	1,60	1,63	1,29
Intent de robatori de telèfon mòbil	--	0,76	0,47	0,61

Font: ESPC

En definitiva, el segment de la població que es considera víctima de fets amb algun grau de violència o d'intimidació constitueix una minoria significativa i creixent (4,2% l'any 2003, 4,4% l'any 2004 i 5,4% l'any 2005), sobretot pel que fa a les amenaces.

És evident, doncs, que l'augment de la victimització en l'àmbit de la seguretat personal no es pot atribuir només a la sostracció de telèfons mòbils. De fet, enguany els robatoris de telèfons mòbils han disminuït i només han augmentat els robatoris de bossa o cartera i les amenaces, com es pot observar en la taula anterior, en la qual es comparen les quatre últimes edicions de l'ESPC, tot recordant que l'any 2003 (dades referides a la victimització de l'any 2002) no es va preguntar pel robatori de mòbils com a fet diferenciat dels robatoris de bossa o de les estrebades.

Podem observar, doncs, una lleugera tendència a la baixa de la majoria dels fets de victimització personal, amb les excepcions abans esmentades dels robatoris de bossa i, sobretot, l'augment de les amenaces, de l'1,44% de l'edició anterior a l'1,83% d'enguany. Amb independència del retret penal que es pugui associar a

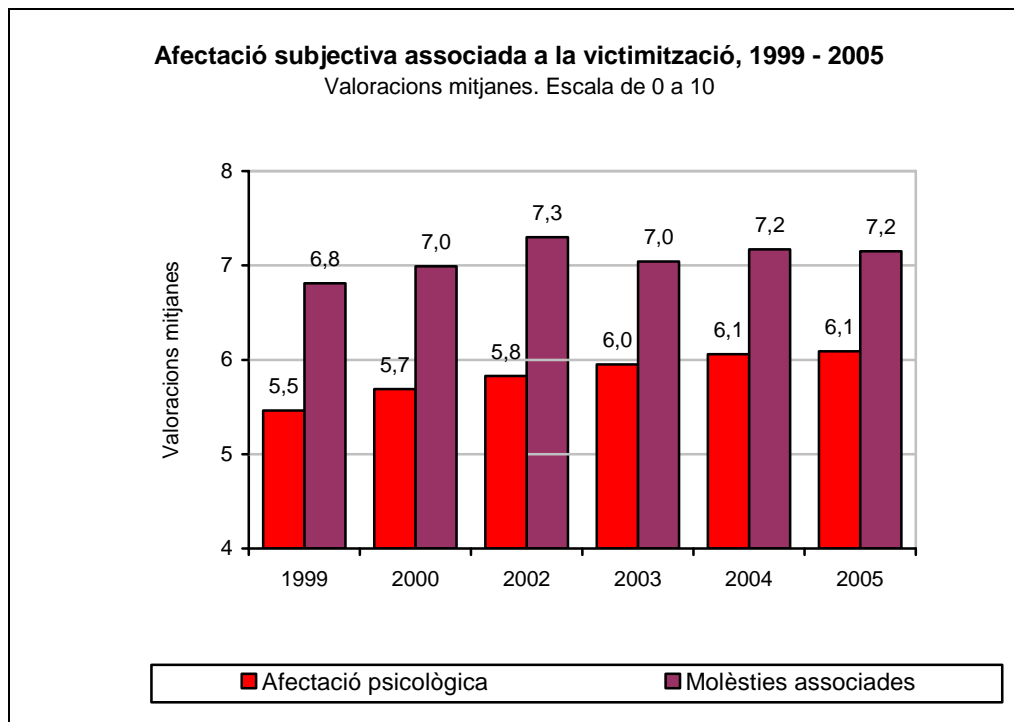
aquests fets, generalment lleus, hem de concloure que els seus efectes sobre l'opinió ciutadana no són negligibles.

L'afectació subjectiva

L'afectació subjectiva de les persones victimitzades es mesura a l'ESPC mitjançant dos indicadors, en una escala de 0 (gens) a 10 (moltíssim). El primer indicador valora les molèsties associades al fet (*“Valori ... les molèsties que li va ocasionar aquest fet”*) i el segon pretén avaluar l'afectació psicològica de la víctima (*“Valori... com li va afectar psicològicament el fet”*). Tenint en compte la predominança estadística dels fets més lleus, no pot sorprendre que la valoració mitjana de les molèsties sigui superior a l'afectació psicològica. A l'edició d'enguany, les molèsties associades han rebut una valoració mitjana de 7,2 punts, i l'afectació psicològica, de 6,1 punts.

Aquestes xifres suposen una estabilització a l'alça respecte a l'ESPC de l'any 2005; les molèsties associades disminueixen dues centèsimes i l'afectació psicològica n'augmenta tres. Aquestes dades tan febles es podrien considerar insignificants si no estiguessin emmarcades en una tendència lleugerament alcista que s'enregistra des de la prova pilot de l'ESPC, realitzada l'any 1999. Vegem-ho amb més detall:

Gràfic 21: Afectació subjectiva a la victimització. 1999-2005

Font: ESPC

En primer lloc, s'ha de constatar que l'afectació psicològica s'ha incrementat de manera suau però contínua al llarg del període: era de 5,5 punts l'any 1999 i supera els 6 punts l'any 2005. Les molèsties associades, per la seva banda, oscil·len, aparentment a la baixa, a partir de l'any 2004, però aquest efecte és probablement degut a una modificació de les bases de càlcul introduïda l'any 2003. En el període 1999-2002 el càlcul es basava en els fets "més importants", i a partir de l'any 2004, en la totalitat dels fets. Les dades obtingudes no autoritzen, doncs, a parlar d'un canvi de tendència.

Aquests increments es distribueixen de manera desigual per àmbits. Alguns tipus de victimització, com ara els fets contra l'habitatge (consumats o no) i els robatoris de bossa, tendeixen a resultar més lesius que abans, és a dir, el mateix tipus de fet genera més "afectació psicològica" que fa uns anys.

D'altra banda, també podem avançar que l'afectació psicològica s'incrementa nítidament amb l'edat. És a dir, la gent gran és víctima de menys fets, però queda força més afectada per la victimització. A l'edició d'enguany de l'ESPC, la franja de persones victimitzades entre els 16 i els 25 anys d'edat informen d'una afectació psicològica mitjana d'uns 5,3 punts sobre 10, mentre que les persones de més de 64 anys expressen una afectació psicològica propera al 6,7 punts.

Salvant les distàncies, retrobem el mateix fenomen en qualsevol subpoblació relativament vulnerable: la victimització afecta més els que es troben en una posició de feblesa relativa. A tall d'exemple, entre les persones victimitzades que tenen menys renda, l'afectació psicològica ha estat de 7,8 punts en una escala de 0 a 10, contra 5,5 punts entre els victimitzats que declaren més ingressos (victimització global, delictiva i no delictiva). Anàlogament, entre els victimitzats que tenen menys estudis l'afectació ha estat de 6,8 punts, contra 5,6 entre els universitaris.

En un sentit similar s'ha de comentar l'especial afectació psicològica de les dones victimitzades. En aquest cas no importen únicament les diferències existents entre les valoracions globals, sinó les diferències que s'enregistren en certs tipus de fets, com ara les agressions físiques i les amenaces. Vegem una taula força il·lustrativa d'aquest fenomen:

Taula 12: Afectació psicològica de la victimització delictiva, per sexes. ESPC 2006
Àmbits d'especial diferència en les valoracions dels homes i de les dones

Àmbits de victimització	Homes	Dones
Fets contra els vehicles	5,40	6,23
Fets contra els domicilis	7,35	7,32
Fets contra les segones residències	7,03	7,49
Fets contra els comerços i els petits negocis	6,81	7,15
Fets contra l'economia agrària	5,99	7,34
Fets contra la seguretat personal: GLOBAL	5,70	7,15
Fets contra la seguretat personal: AMENACES	6,90	8,29
Fets contra la seguretat personal: INTENTS D'AGRESSIÓ FÍSICA	6,83	7,77
Fets contra la seguretat personal: AGRESSIÓ FÍSICA	5,94	9,28
MITJANA VICTIMITZACIÓ DELICTIVA	5,83	6,91

Font: ESPC

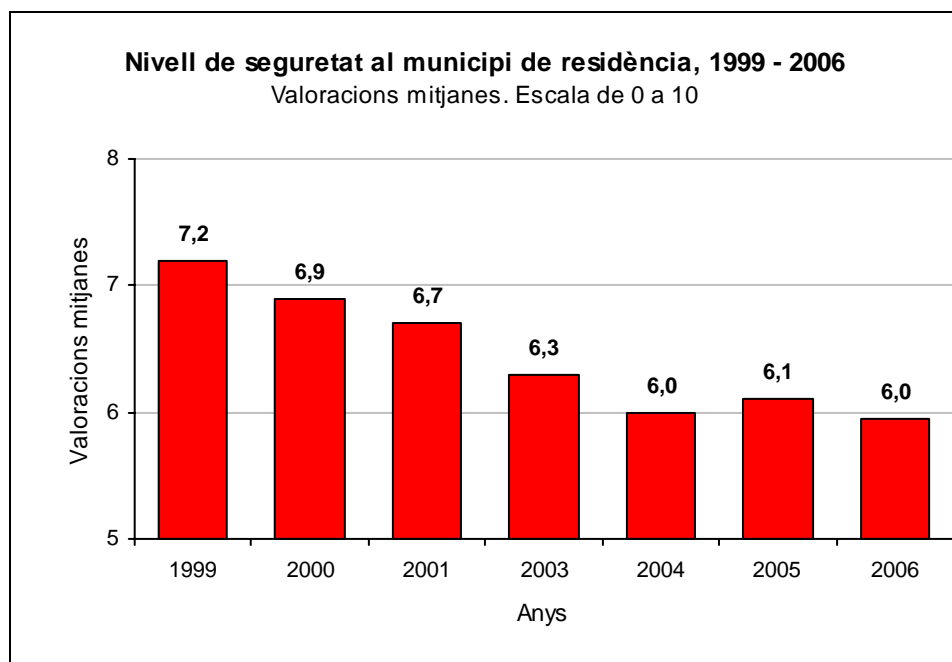
Les percepcions sobre la seguretat al lloc de residència

L'ESPC es du a terme durant el primer trimestre de l'any, pregunta sobre les experiències de victimització viscudes durant l'any anterior i les opinions en matèria de seguretat i policia, de forma que reflecteix la victimització experimentada l'any 2005 i les opinions dels entrevistats durant el primer trimestre de 2006. En conseqüència, si la pregunta no indica el contrari, pot ser més apropiat referir les dades sobre opinió al moment de realització de l'entrevista.

Així, durant el primer trimestre de 2006 la població catalana ha valorat el nivell de seguretat existent al seu municipi amb una mitjana de 5,95 punts en una escala de 0 (mínim) a 10 (màxim), és a dir, amb una puntuació lleugerament inferior a la de l'any passat, que va ser de 6,06 punts. Aquesta xifra es troba lluny de les puntuacions que s'enregistraven cap a l'any 2000, situades al voltant dels 7 punts, però presenta l'interès d'assenyalar una estabilització de la valoració del nivell de seguretat després d'uns anys de disminucions contínues.

Observem-ho gràficament. Al llarg de les diferents edicions de l'ESPC s'ha demanat a la persona entrevistada que “*Valori el nivell de seguretat al seu municipi en l'últim any*”, i els resultats obtinguts han estat els següents:

Gràfic 22: Nivell de seguretat del municipi de residència. 1999-2006

Font: ESPC

Es tracta, doncs, d'una dada esperançadora, però fràgil. Els que valoren els nivells de seguretat entre 0 i 4 punts, és a dir, els individus més crítics, no arribaven al 14% l'any 2003, constituïen un 18,2% l'any 2005 i enguany són ja el 19,9% de la població. En definitiva, les percepcions crítiques s'incrementen, i addicionalment els que valoren el nivell de seguretat del seu municipi amb 5 punts justos, és a dir, amb una puntuació precària, al límit del que es considera convencionalment acceptable, constitueixen un gruix considerable de la població. Aquest segment ha crescut sense interrupcions des del 1999 fins al 2005 (del 10,8% fins al 19,7%). En definitiva, l'erosió de la percepció ciutadana es podria haver aturat, però la situació segueix sent precària i, per tant, inestable.

Les respostes a una pregunta complementària de l'ESPC (*“Quina és la seva opinió sobre l'evolució de la seguretat al seu municipi en l'últim any?”*) apunten en la mateixa direcció: una millora relativa en un context de fragilitat. La majoria (52,0%) opina que el nivell de seguretat no s'ha modificat i un considerable 21% pensa que ha millorat. Però els que opinen que la seguretat ha empitjorat eren aproximadament un 10% l'any 2000 i són més del 21% l'any 2006.

Observem aquestes dades amb més detall:

Taula 13: Evolució de la seguretat al municipi de residència. 2000-2006
Percentatges verticals. Pregunta referida a l'any anterior

Pregunta: Quina és la seva opinió sobre l'evolució de la seguretat al seu municipi en l'últim any?						
Respostes	2000	2001	2003	2004	2005	2006
Ha millorat	32,8	26,7	22,5	21,2	23,0	21,2
Segueix igual	54,4	55,4	59,1	52,2	52,3	52,0
Ha empitjorat	10,1	14,8	14,2	20,3	20,3	21,8
Ns/nc	2,6	3,2	4,1	6,2	4,4	5,1
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: ESPC

La percepció ciutadana és més optimista quan fa referència a l'evolució futura de la seguretat, però l'optimisme no neutralitza els dubtes existents. Així, en resposta a

una pregunta referida als propers dos anys (“I com creu que evolucionarà la seguretat al seu municipi en els propers dos anys?”), el 30,6% opinen que millorarà però un considerable 19,1% creu que empitjorarà. I en l’evolució d’aquest indicador es detecta certa polarització. Vegem-ho:

Taula 14: Evolució futura de la seguretat al municipi de residència
ESPC 2004-2006. Percentatges horitzontals

Any	Millorarà	Seguirà igual	Empitjorarà	ns/nc	TOTAL
2004	33,7	31,4	15,3	19,6	100
2005	35,0	27,8	21,4	15,8	100
2006	30,6	34,9	19,1	15,4	100

Font: ESPC

El nombre de persones entrevistades que no contesten aquesta pregunta és elevat i es concentra especialment entre les persones amb un nivell d’ingressos i d’estudis més modest, la qual cosa obliga a interpretar els resultats amb cautela. No obstant això, es detecta un reforç de la posició “seguirà igual”, és a dir, de l’expectativa d’estabilitat, compatible amb una erosió de l’optimisme (“millorarà”: 2005, 35,0%; 2006, 30,6%)

Finalment, la distribució territorial de les valoracions està associada als nivells de victimització. Esquemàticament, la ciutat de Barcelona, el Camp de Tarragona i les Terres de l’Ebre enregistren indicadors de victimització superiors a la mitjana i, lògicament, les valoracions dels nivells de seguretat es troben per sota de la mitjana. En aquest sentit, els resultats no presenten sorpreses, però els reproduïrem amb cert detall per precisar els valors que adopten en cada cas:

Taula 15: Distribució territorial de les percepcions sobre el nivell de seguretat al municipi

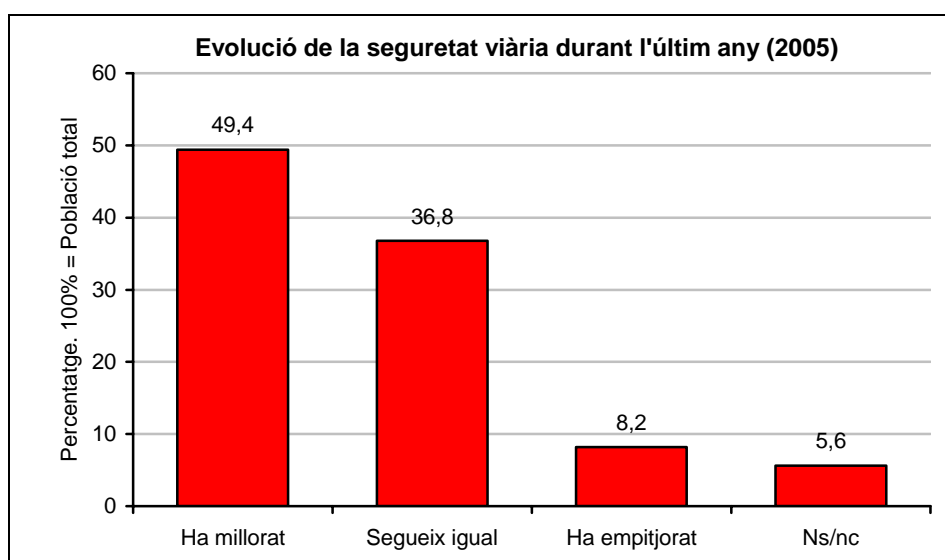
Territori	Evolució de la seguretat l'any passat Percentatges horitzontals				Nivell de seguretat
	Ha millorat	Segueix igual	Ha empitjorat	ns/nc	Mitjana Escala 0 - 10
Barcelona	21,3	41,3	30,2	7,2	5,24
Regió Metropolitana	23,0	54,1	17,9	4,9	6,05
Regió de Girona	16,5	57,5	21,4	4,6	6,33
Comarques Centrals	21,8	58,3	16,4	3,5	6,65
Pirineu Occidental	19,5	64,0	14,0	2,4	7,32
Regió de Ponent	20,8	61,6	14,9	2,7	6,74
Terres de l'Ebre	16,3	53,0	29,0	1,8	5,94
Camp de Tarragona	16,9	52,5	26,4	4,2	5,72
TOTAL	21,2	51,9	21,8	5,1	5,95

Font: ESPC

Les percepcions sobre la seguretat viària

Gairebé el 50% de les persones residents a Catalunya de més de 15 anys opinen que la seguretat viària ha millorat, però augmenten els que pensen que la situació segueix igual (36,8%) o que ha empitjorat (8,2%). Vegem-ho en un gràfic de barres:

Gràfic 23: Evolució de la seguretat viària 2005

Font: ESPC

L'edició d'enguany enregistra uns resultats menys contundents que l'any anterior: ha disminuït el percentatge de persones que considera que el nivell de seguretat a les carreteres ha millorat i, alhora, augmenta el de les respostes "segueix igual" i "ha empitjorat". Tot i això, els resultats són millors que els de l'any 2003 i 2004. Cal tenir en compte que l'any 2005 es va obtenir el millor resultat des que es fa aquesta pregunta a l'ESPC, i resulta gairebé inevitable relacionar els resultats obtinguts amb les polítiques de rigor impulsades per les diferents administracions en matèria de trànsit.

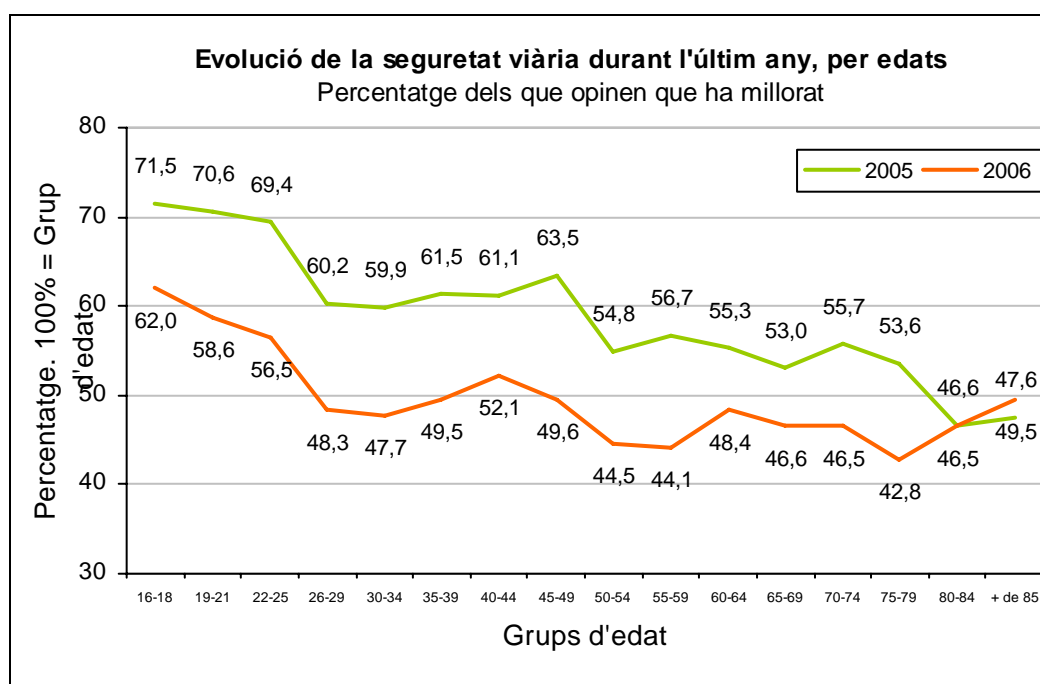
Taula 16: Evolució de la seguretat viària a les carreteres. 2003-2006
 Percentatges verticals. Pregunta referida a l'any anterior

Pregunta: Com creu que ha evolucionat la seguretat viària a les carreteres durant l'últim any?				
Respostes	2003	2004	2005	2006
Ha millorat	35,1	39,5	59,9	49,4
Segueix igual	44,1	41,9	29,5	36,8
Ha empitjorat	10,6	12,5	5,8	8,17
Ns/nc	10,2	6,1	4,8	5,6
Total	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: ESPC

El segment de la població que percep una millora se situa, doncs, uns 10 punts per sota de l'any anterior i 10 punts per sobre de l'any 2003, i presenta alguns trets sociodemogràfics que cal destacar. En primer lloc, els que opinen que s'ha produït una millora durant l'últim any superen el 60% entre els més joves i tendeixen a disminuir fins a situar-se per sobre del 45% entre els més grans. És a dir, les reaccions favorables són relativament més intenses entre els joves, tot i que la disminució de les valoracions afecta tots els grups d'edat respecte a l'any anterior.

Gràfic 24: Evolució de l'opinió sobre la seguretat viària 2005

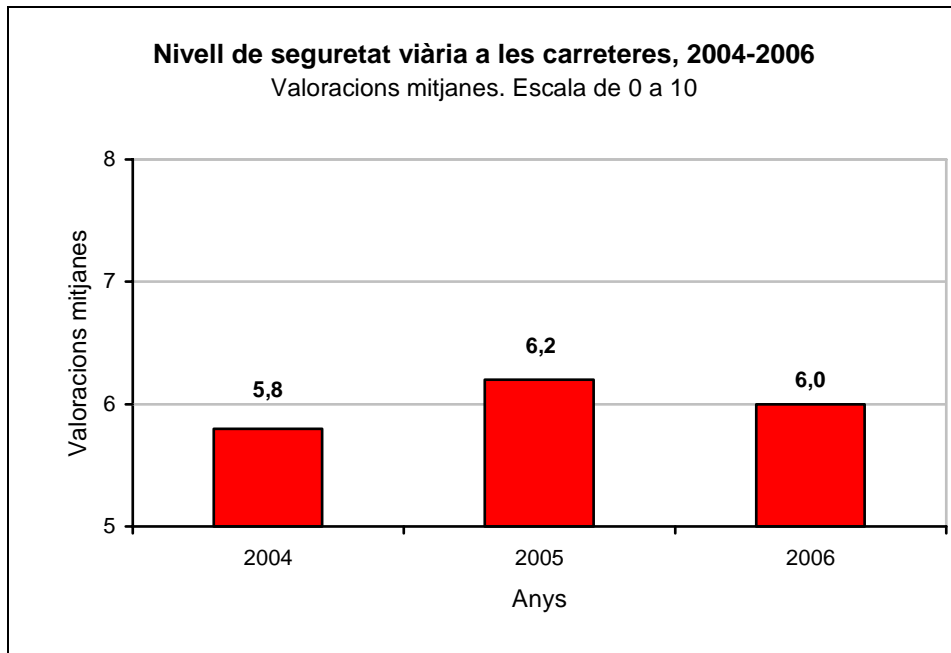

Font: ESPC

La distribució territorial oscil·la entre un mínim a la Regió del Pirineu Occidental, on gairebé el 43% de la població opina que la seguretat viària ha millorat, i un màxim a la Regió de Terres de l'Ebre i a la Metropolitana, on més del 50% considera que ha millorat, xifres lògicament independents d'altres variables, com ara la seguretat ciutadana al lloc de residència. De fet, al Camp de Tarragona i a les Terres de l'Ebre, on les percepcions sobre la seguretat ciutadana són particularment crítiques, s'enregistren algunes de les opinions més favorables sobre l'evolució de la seguretat viària ("ha millorat": Camp de Tarragona, 50,3%; Terres de l'Ebre, 51,9%).

No obstant això, les dades no indiquen que s'hagi assolit un nivell satisfactori de seguretat a les carreteres. Més aviat assenyalen l'acord amb una línia d'intervenció enèrgica, els resultats de la qual s'hauran d'anar mesurant al llarg del temps. De fet, la valoració mitjana de la seguretat a les carreteres catalanes va ser de 6,2 punts sobre 10 l'any 2005 i de 6,0 l'any 2006. Aquesta dada assenyala sobriament l'envergadura dels reptes pendents.

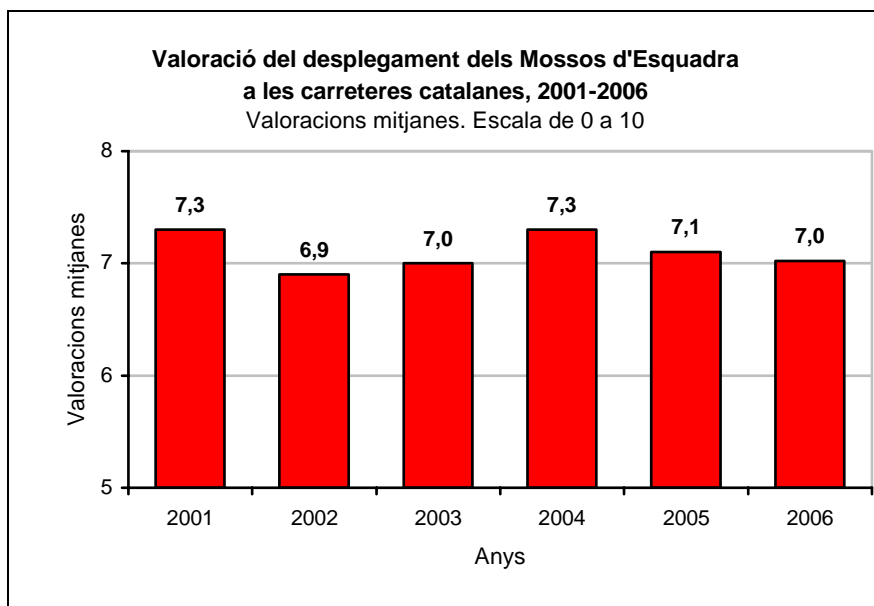
Gràfic 25: Nivell de seguretat viària a les carreteres. ESPC 2004-2006

Font: ESPC

El desplegament dels Mossos d'Esquadra a les carreteres ha rebut enguany una valoració mitjana de 7,02 punts sobre 10, és a dir, ha disminuït lleugerament respecte a l'any 2005, i ha deixat la valoració al mateix nivell de l'any 2003.

Gràfic 26: Valoració del desplegament a les carreteres catalanes. ESPC 2001-2006

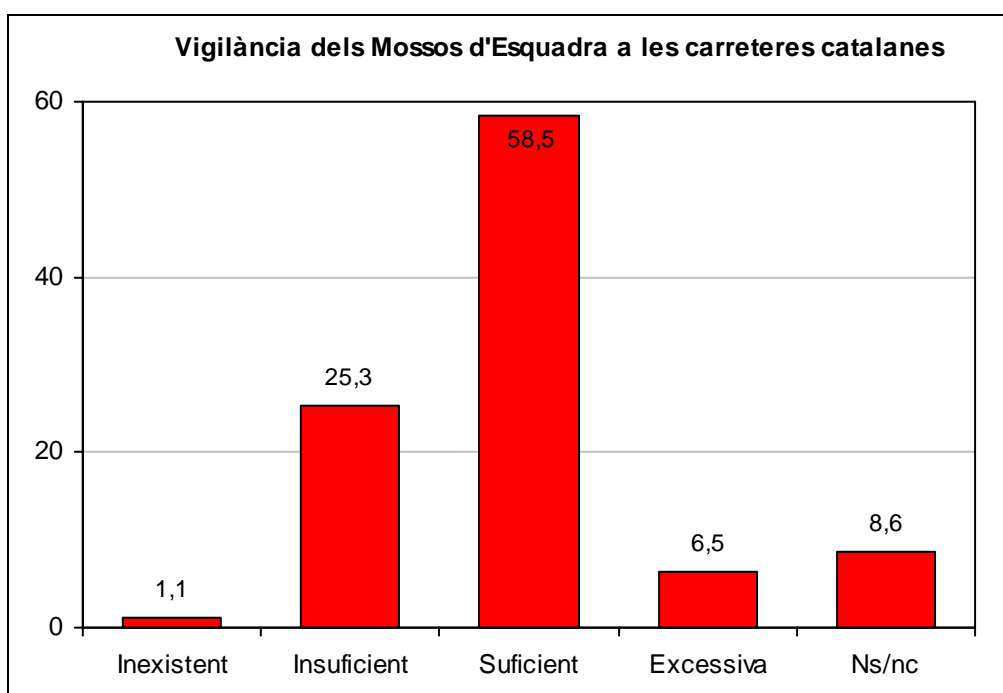
Font: ESPC

Aquesta dada pot semblar contradictòria, però hem de recordar que la valoració del desplegament en matèria de trànsit està relacionada més intensament amb la valoració global del desplegament (correlació de Pearson: 0,549 amb variables específiques de trànsit, com ara el nivell de seguretat viària -correlació: 0,376-).

En aquest sentit, és aconsellable interpretar la lleugera disminució dels dos últims anys com un efecte indirecte del reajustament de les expectatives que va generar l'inici del desplegament dels Mossos d'Esquadra a la Regió Metropolitana de Barcelona. Amb d'altres paraules, amb independència dels serveis policials en matèria de trànsit, l'inici del desplegament territorial a les comarques metropolitanes va comportar una millora molt significativa de les valoracions, sobretot l'any 2004, que es va retallar, probablement, a partir d'una moderació de les expectatives.

Pel que fa a la resta de l'edició 2006 de l'ESPC, s'hi ha incorporat una pregunta destinada a valorar l'acceptació ciutadana dels controls policials en matèria de trànsit. Es preguntava si la persona entrevistada considerava que la vigilància dels Mossos d'Esquadra a les carreteres era inexistent, insuficient, suficient o excessiva, i aquest van ser els resultats globals:

Gràfic 27: Vigilància del cos de Mossos d'Esquadra a les carreteres catalanes 2005

Font: ESPC

En una primera aproximació hem de constatar que la majoria de la població considera que els nivells de vigilància són suficients, però una important minoria, superior al 25%, demana més rigor, en tot cas més vigilància.

I potser no és sobrer assenyalar que la distribució d'aquestes opinions sobre el territori presenta diferències significatives:

Taula 17: Percepció del grau de vigilància dels Mossos d'Esquadra a les carreteres. ESPC 2006

Territori	La vigilància dels Mossos d'Esquadra és...				
	Inexistent	Insuficient	Suficient	Excessiva	ns/nc
Barcelona	1,4	25,9	54,6	4,4	13,7
Regió Metropolitana	1,2	24,8	60,1	6,2	7,9
Regió de Girona	0,8	28,7	58,7	7,3	4,6
Comarques Centrals	0,8	24,0	57,0	11,7	6,5
Pirineu Occidental	0,6	17,9	61,2	15,4	4,9
Regió de Ponent	1,4	21,2	62,7	9,4	5,4
Terres de l'Ebre	0,6	24,2	66,8	3,6	4,9
Camp de Tarragona	0,7	27,9	56,9	7,0	7,4
TOTAL	1,1	25,3	58,5	6,5	8,6

Font: ESPC

Alguns d'aquests indicadors aconsellen estudiar la possibilitat d'incrementar els serveis allà on es puguin detectar insuficiències, però en el cas dels Pirineus Occidentals i d'algunes comarques centrals (sovint, les més properes als Pirineus) la situació sembla més complexa. Malgrat la predominança dels que pensen que els nivells de vigilància són suficients i de l'existència d'importantes minories que demanen més vigilància, també és evident que un segment considerable de la població, relativament més nombrós que a la resta del país, assenyala un estil de vigilància que considera excessiu.

En aquest cas, sembla necessari extreure un estil de control que compatibilitzi l'eficàcia amb la discreció, un estil d'intervenció que òbviament mantingui les obligacions que són pròpies d'una policia de trànsit i la prioritat absoluta que ha de

tenir la seguretat viària en l'enfocament dels serveis i que, no obstant això, acompleixi les seves funcions evitant qualsevol intervenció que pugui semblar ostentosa o desproporcionada. L'acumulació d'aquesta i d'altres dades al Pirineu Occidental semblen assenyalar la conveniència de plans de policia de proximitat especialment dissenyats per aquelles comarques.

Els problemes més importants, en resposta espontània: la immigració, la inseguretat ciutadana, la situació laboral

L'Enquesta de seguretat pública de Catalunya identifica periòdicament les problemàtiques que els ciutadans consideren més importants mitjançant una pregunta oberta on es demana a les persones entrevistades que mencionin espontàniament els "principals problemes que té avui la societat catalana". Els problemes citats per més d'un 5% de la població l'any 2006 han estat els següents:

Taula 18: Els principals problemes de Catalunya. Respostes espontànies. ESPC 2006

Formulació: ...voldríem que ens digués quins són els principals problemes que té avui la societat catalana

Pregunta oberta, amb un màxim de tres respostes

Problemàtiques Citades per més d'un 5% de la població	Mencionat en 1r lloc	Mencionat en 2n lloc	Mencionat en 3r lloc	TOTAL mencions
Inseguretat ciutadana	20,2%	11,5%	5,0%	36,8%
Immigració (sense racisme)	20,1%	7,8%	2,6%	30,6%
Atur, condicions laborals	9,1%	9,4%	4,7%	23,1%
Habitatge	5,4%	4,1%	2,6%	12,1%
Incivisme	3,7%	3,5%	2,4%	9,7%
Afers socials (sanitat, pensions, SS,...)	2,4%	3,1%	2,3%	7,9%
Drogues i alcohol	2,3%	2,9%	1,4%	6,6%
Problemes econòmics	2,2%	2,3%	2,0%	6,5%
Infraestructures del transport i circulació	1,3%	2,4%	2,3%	6,0%
Educació	1,5%	1,6%	1,9%	5,0%
...				
No ho sap, no contesta	18,0%	42,3%	65,9%	126,2%
TOTAL	100,0%	100,0%	100,0%	Suma de 3 mencions

Font: ESPC

La inseguretad ciutadana encapçala, doncs, la classificació, a sis dècimes de la immigració i a uns tretze punts i mig respecte a l'atur i les condicions laborals, que ocupen el tercer lloc. La problemàtica de la inseguretad ciutadana ha estat esmentada com a primera opció pel 20,2% de la mostra (contra el 12,9% l'any 2005) i pel 36,8% si s'hi agreguen les persones que l'han esmentat en segon i tercer lloc (contra el 29,5% l'any 2005).

És evident, doncs, que la percepció del problema s'ha intensificat: la inseguretad ciutadana ha estat considerada el "problema principal" per més persones, de manera que ha passat del tercer lloc de la classificació al primer. Però no s'observa un fenomen de menció massiva, ni tan sols majoritària, d'aquesta problemàtica. Les mencions estan força distribuïdes entre els assumptes de capçalera i un seguit d'altres problemes citats per segments decreixents de la població. En aquest marc, més aviat destaca el volum de la no-resposta, que ja és del 18,0% en primera opció i arriba al 42,3% i 65,9% quan es tracta de mencionar una segona o una tercera problemàtica.

No obstant això, s'ha de mantenir una actitud vigilant. No és trivial que la inseguretad ciutadana s'hagi situat en primer lloc, i en un grup de capçalera -amb la immigració i els problemes laborals- on pot induir reaccions emocionals que imputin l'agreujament de les problemàtiques més sensibles als immigrants. Subsisteix, doncs, un risc d'associació emocional que vinculi els tres assumptes més citats en una problemàtica d'amalgama de grans dimensions. Podríem dir que, en matèria d'immigració, importa el rigor en la gestió dels problemes, però també l'eficàcia pedagògica.

La valoració dels serveis policials

Al llarg dels darrers anys, la valoració mitjana dels serveis policials s'ha erosionat lleugerament o s'ha mantingut, amb algunes oscil·lacions a voltes insignificants. Així, les diferències entre l'any 2003 i el 2004 són generalment d'unes poques centèsimes, mentre que les valoracions de l'any 2005 disminueixen lleugerament. Vegem-ho:

Taula 19: Valoració global dels serveis policials. 2000-2006
 Valoracions mitjanes. Escala de 0 a 10

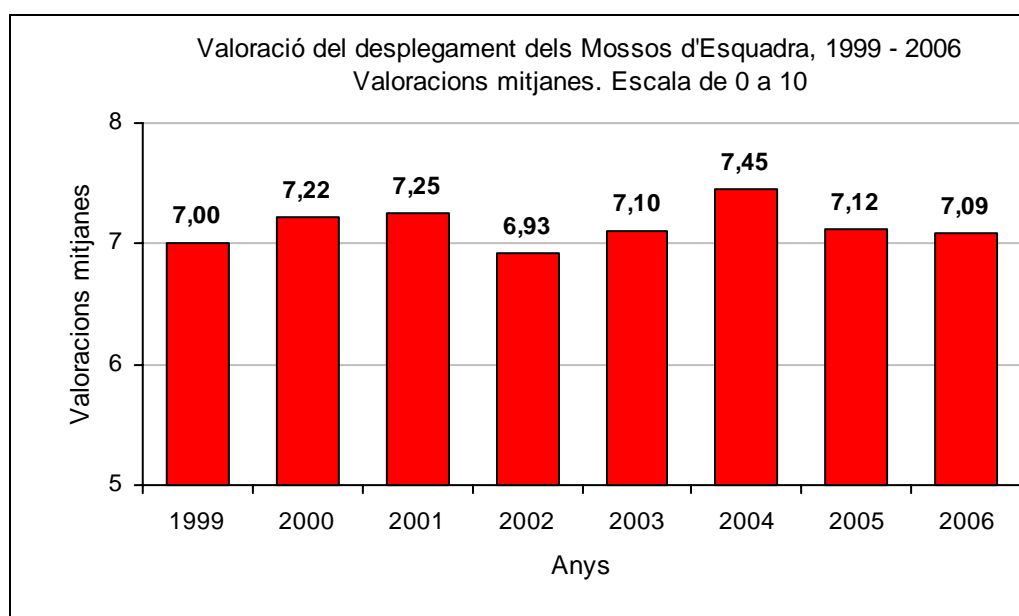
Serveis policials	2000	2002	2003	2004	2005	2006
Mossos d'Esquadra	7,25	6,73	7,02	6,99	6,78	6,74
Policies locals	6,53	6,12	6,18	6,23	5,89	5,95
<i>Cuerpo Nacional de Policia</i>	6,60	6,28	6,45	6,37	6,22	6,25
<i>Guardia Civil</i>	6,46	6,27	6,44	6,46	6,15	6,12

Font: ESPC

Els Mossos d'Esquadra continuen sent el servei policial més ben valorat, però la puntuació mitjana dels diferents cossos sembla aproximar-se a *la baixa*. En hipòtesi, la sensibilitat de la població pels problemes de la seguretat s'està incrementant i és probable que la valoració dels serveis tendeixi a fer-se més instrumental.

Aquest mateix fenomen podria afectar també la valoració del desplegament dels Mossos d'Esquadra, que enguany s'ha mantingut pràcticament idèntic al de l'any anterior (la diferència és de només tres centèsimes).

Gràfic 28: Valoració del desplegament del cos de Mossos d'Esquadra. 1999-2006

Font: ESPC

La valoració del desplegament dels Mossos d'Esquadra ha oscil·lat al voltant dels set punts des de l'any 1999, confirmant l'existència d'una opinió pública estable a favor del nou model policial. En aquest sentit, la relativa disminució enregistrada cap a l'any 2002 va estar probablement relacionada amb uns desplegaments que semblaven produir-se lluny dels territoris on es concentraven els problemes de seguretat i, en tot cas, el fort increment posterior, sobretot l'augment de l'any 2004, està clarament associat a l'arribada del desplegament dels Mossos d'Esquadra a la Regió Metropolitana de Barcelona. Finalment, en hipòtesi, el lleuger descens del 2005 podria respondre a una moderació de les expectatives generades en l'àmbit metropolità.

En tot cas, als grans municipis de la Regió Metropolitana, la valoració del desplegament es manté enguany al voltant dels 7 punts, tot i que pateixi arreu una erosió de dècimes des de l'any 2004.

Taula 20: Valoració del desplegament dels Mossos d'Esquadra. ESPC 2004 - 2006
Valoracions mitjanes. Escala de 0 a 10

Àmbit territorial	2004	2005	2006
Barcelona	7,48	7,00	7,05
L'Hospitalet de Llobregat	7,74	7,21	6,92
Badalona	7,81	7,24	6,91
Sant Coloma de Gramenet	7,66	7,33	7,14
Mataró	7,76	7,40	7,23
ABP Sabadell	7,68	7,28	7,26
ABP Terrassa	7,56	7,07	7,07
CONJUNT DE CATALUNYA	7,45	7,12	7,09

Font: ESPC

La valoració de les polítiques públiques

Pel que fa a la valoració de les polítiques públiques de seguretat, podem distingir un període de valoracions decreixents (2000 - 2002), correlacionat amb l'augment dels sentiments d'inseguretat, que va afectar totes les administracions. Posteriorment, els

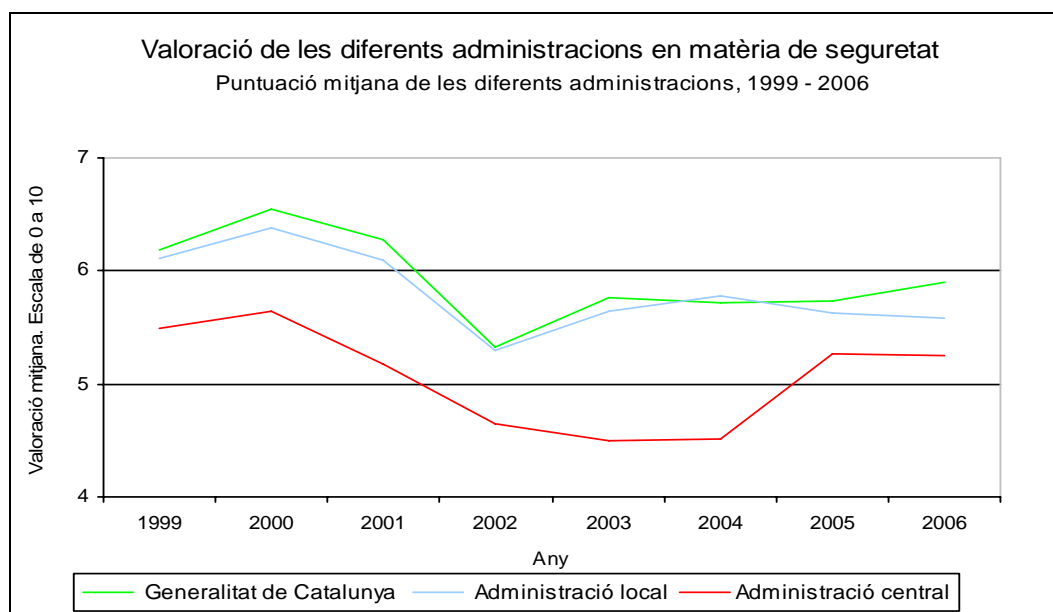
ajuntaments i la Generalitat van experimentar una lleugera recuperació, que, tot i així, deixava les seves valoracions per sota de les puntuacions que havien obtingut l'any 2000²⁰, mentre que el Govern central rebia a partir de l'any 2002 unes puntuacions mitjanes situades sota el llindar simbòlic dels 5 punts i es mantenia per sota d'aquest llindar l'any 2003 i el 2004. En aquest marc, les dades de l'any 2005 i 2006 enregistren un augment de la valoració del Govern central molt significativa:

Taula 21: Valoració de les diferents administracions en matèria de seguretat. 1999-2006
Valoracions mitjanes. Escala de 0 a 10

Pregunta: Valori de 0 (pèssima) a 10 (excel·lent) la política que fan en relació amb la seguretat ciutadana...								
Administracions	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Generalitat de Catalunya	6,2	6,6	6,3	5,3	5,8	5,7	5,7	5,9
Ajuntaments	6,1	6,4	6,1	5,3	5,6	5,8	5,6	5,6
Govern central	5,5	5,7	5,2	4,7	4,5	4,5	5,3	5,3

Font: ESPC

Gràfic 29: Valoració de les diferents administracions en matèria de seguretat 1999-2006

Font: ESPC

²⁰ No obstant, els primers símptomes de feblesa s'enregistren ja l'any 2000, amb disminucions de la valoració de les polítiques de seguretat a territoris importants, com ara l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Annex metodològic

Tipus de mostreig

En l'edició de l'Enquesta de seguretat pública de Catalunya (ESPC) de l'any 2006 s'ha optat per un disseny mostral estratificat no proporcional segons els àmbits territorials, i s'han establert quotes per sexe i edat dins de cada una de les zones o estrats territorials per evitar el fort biaix que produeixen les enquestes telefòniques cap a un perfil d'entrevistats de gent gran i de sexe femení. Les quotes s'han calculat de manera proporcional a la població, segons les dades de l'Estadística de població de 2001, per facilitar-ne la ponderació posterior. Els estrats d'edat definits han estat: de 16 a 25 anys, de 26 a 40 anys, de 41 a 64 anys i, finalment, de 65 anys endavant.

Grandària de la mostra i fiabilitat

L'Enquesta de seguretat pública de Catalunya s'ha realitzat a 15.910 persones, i en cap cas s'ha superat un nivell d'error de $\pm 5\%$ per àmbit territorial, amb un nivell de confiança d'un 95,5%, tenint en compte que a partir de la informació d'edicions anteriors s'ha utilitzat per al càlcul de la variança una $p = 0,25$ i una $q = 0,75$, i un nivell d'error per a la totalitat de Catalunya de $\pm 0,75$ per a les preguntes sobre victimització. Cal afegir, però, que els mòduls d'opinió compten amb les respostes de la meitat de la mostra total, amb un nivell d'error de $\pm 1,10\%$ (en aquest cas $p=q=0,50$).

Substitucions

Les unitats de primera etapa han estat les llars, i les unitats finals, els individus, de manera que dins de cada llar només s'ha seleccionat un individu. Cal recalcar que no s'ha permès la substitució per cap altre individu de la mateixa llar si la persona seleccionada no hi era en el moment de la trucada.

Mètode

El mètode utilitzat per a la recollida d'informació ha estat el sistema CATI, és a dir, el sistema d'enquesta telefònica assistida per ordinador.

Organització del treball de camp

El treball de camp ha estat organitzat conjuntament entre l'*Instituto DYM*, empresa adjudicatària que ha realitzat les trucades; l'Institut d'Estadística de Catalunya; l'equip d'estudis del Departament d'Interior, i l'equip investigador de l'IERMB, en representació de l'Ajuntament de Barcelona. El període de realització ha estat comprès entre el 19 de gener i el 21 de març de 2006. Per tal de validar el qüestionari i la seva gestió, es va dur a terme una prova pilot de 100 entrevistes a principi de gener de 2006.

4. La seguretat viària

La seguretat viària

La posada en marxa de polítiques decidides en matèria de seguretat viària és clau per aconseguir una reducció estable de la sinistralitat i els seus efectes socials i humans i per a la millora de la mobilitat segura.

Com assenyalàvem a l'anterior informe, és a la via pública on es manifesta la contradicció entre els índexs de benestar de les modernes societats desenvolupades i els terribles efectes que la nostra forma de vida, mitjançant l'ús dels vehicles, paga dia darrere dia en forma de vides humanes, qualitat de vida dels afectats i costos socials que paguem entre tots.

El trinomi clàssic, persona/vehicle/via, és el subjecte de les actuacions de tota activitat destinada a reduir l'accidentalitat i la millora de la comunicació. Molts són els actors implicats: responsables polítics, policies, tècnics i enginyers, però també educadors, fabricants, asseguradores i, per descomptat, els usuaris.

Les dades que es reflecteixen sobre la sinistralitat són només algunes de les que conformen els indicadors sobre seguretat viària: les relatives als efectes finals de les conseqüències de les decisions humanes. Cal aturar-les, per tant, amb objectius immediats, però també tenir confiança i establir objectius a mitjà i a llarg termini, per ser capaços d'arribar al nivell dels estàndards SUN²¹.

Al passat Informe de seguretat de Catalunya 2004 insistíem en l'heterogeneïtat del nostre entorn europeu respecte de la sinistralitat, malgrat la impressió general que cal modificar la realitat mitjançant l'establiment de mesures correctores, especialment de prevenció, per aturar els accidents i per poder conèixer les seves causes i prevenir-les. A Catalunya correspon al Servei Català de Trànsit establir aquestes polítiques.

En el que exposem a continuació, destaquen alguns indicadors significatius com a possibles causes o possibles factors inductors de l'accidentalitat i les seves conseqüències: especialment, el factor urbà i metropolità, l'edat de les víctimes, el sexe, el binomi velocitat/alcohol.

²¹ SUN són les sigles en anglès que corresponen a Suècia, Gran Bretanya i els Països Baixos.

Pel que fa a la millora i la reducció de l'accidentalitat, cal tenir esperances en els resultats del Pla local de seguretat i en l'entrada en vigor, al juliol de 2006, del permís per punts.

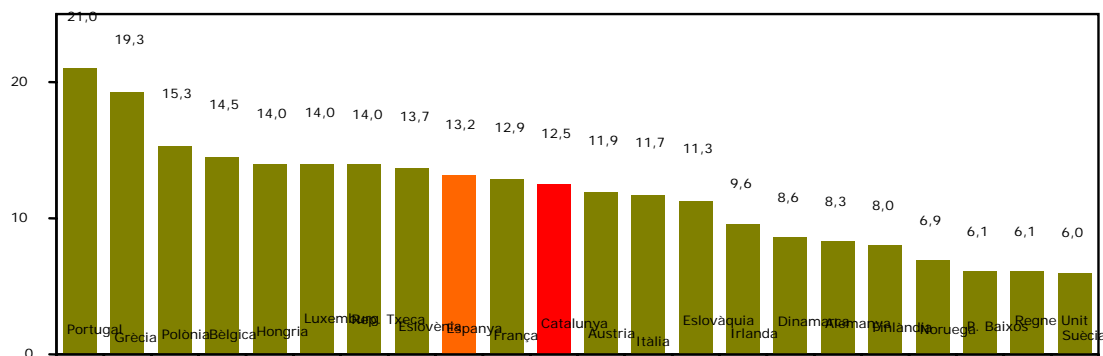
Objectius i mandats respecte de l'accidentalitat

En absència de dades actualitzades d'accidentalitat de la Unió Europea, els avenços d'informació publicats recentment²² continuen marcant una bona tendència en la reducció dels sinistres, malgrat que calgui esperar, sobretot per la falta de dades significatives dels països de referència²³.

Les dades de les quals disposem són les de 2002, que ens situaven a la banda alta, amb una ràtio de 12,5 morts / 100.000 habitants (a 30 dies), entre els 21 de Portugal i els 6 de Suècia, amb la ràtio màxima i la mínima respectivament pel que fa a la Unió Europea.²⁴

Gràfic 30: Morts/100.000 habitants a la Unió Europea

Morts/100.000 habitants
Morts/100.000 habitants a la Unió Europea (morts a 30 dies). 2002

NOTA: No hi ha dades disponibles d'Estonia, Letònia, Lituània ni Malta.
Font: IRTAD

²² http://ec.europa.eu/dgs/energy_transport/figures/pocketbook/2005_en.htm

²³ Grups SUN, especialment manquen dades dels Països Baixos i la Gran Bretanya.

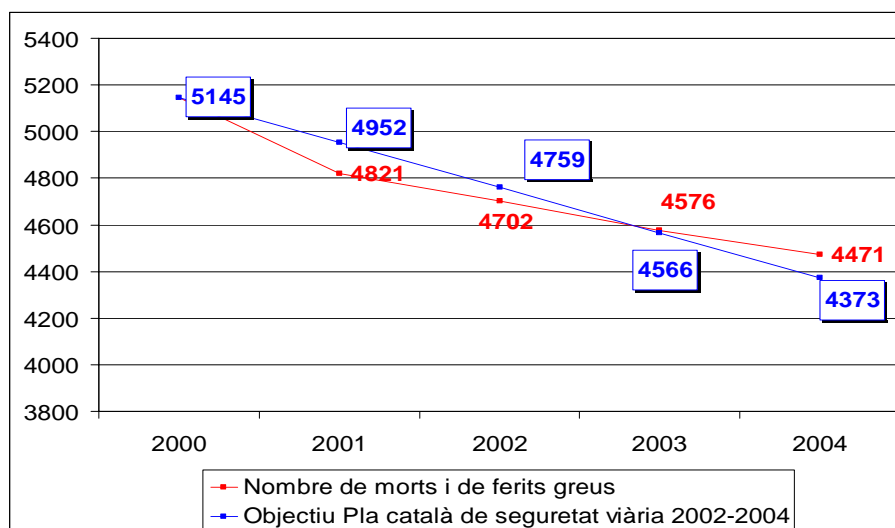
²⁴ El referent, pel que fa a polítiques eficaces de mobilitat segura, el conformen els països de l'anomenada àrea SUN, composta pel Regne Unit i els Països Baixos, tots dos amb una ràtio del 6,1, i Suècia, amb una ràtio del 6. No resulten casuals les xifres d'aquest grup de països, ja que apliquen polítiques preventives, de millora de la mobilitat i de reducció de l'accidentalitat des de fa més de vint anys, un fet que s'evidencia en la tendència de resultats de víctimes mortals i ferits greus. En aquest sentit, el mandat de la UE24 estableix l'objectiu de reduir la mortalitat derivada dels accidents de trànsit que es va registrar l'any 2000 en un 50% el 2010. Informe de Seguretat de Catalunya 2004.

D'acord amb el mandat de la Unió Europea, el Servei Català del Trànsit ha impulsat els darrers anys un seguit de mesures adreçades a combatre i reduir l'accidentalitat mitjançant el desenvolupament dels diferents plans de seguretat viària, com a eines de gestió: el primer Pla català de seguretat viària 1999-2000; la segona edició, 2002-2004, i la tercera edició, 2005-2007, vigent actualment. Amb caràcter triennal el Pla determina els objectius que regiran les polítiques de la gestió del trànsit a Catalunya.

Així, el Pla català de seguretat viària 2002-2004 va fixar com a objectiu principal la reducció de persones mortes i ferides greus (a 30 dies) del 15% respecte de la xifra de l'any 2000, és a dir, passar de la xifra de 5.145 morts i ferits greus, a la de 4.373.

Malgrat una desviació del 2,3% respecte de la dada prevista per al primer període 2002-2004, el descens pel que fa a víctimes mortals i ferides greus en accident es va rebaixar en un 13,7%, cosa que, en xifres absolutes, representa 674 víctimes menys que l'any 2000.

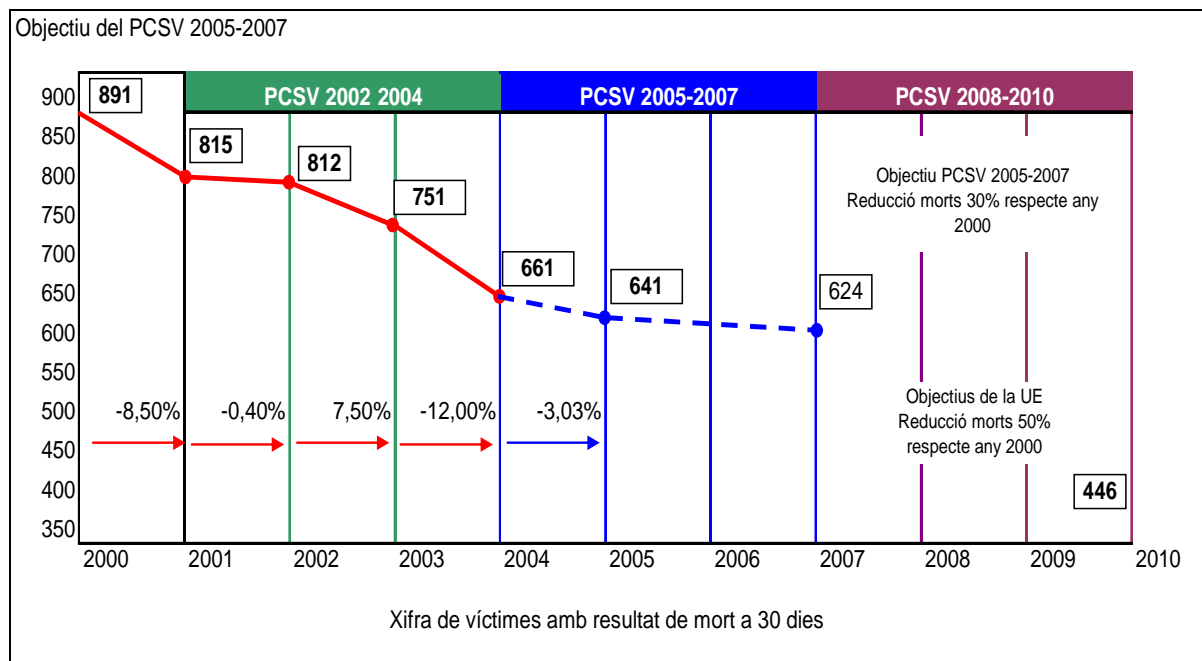
Gràfic 31: Evolució de morts i ferits greus PCSV 2002-2004
Evolució de morts i ferits greus a Catalunya respecte del Pla català de seguretat viària 2002-2004

Font: Servei Català de Trànsit

Pel que fa al vigent PCSV 2005/2007, s'ha posat com a objectiu reduir la sinistralitat viària en el 30% de les víctimes mortals que s'havien enregistrat l'any 2000, és a dir, passar de 891 persones mortes l'any 2000 a 624 l'any 2007 (a 30 dies).

Gràfic 32: Objectius del PCSV 2005-2007

Font: Servei Català de Trànsit

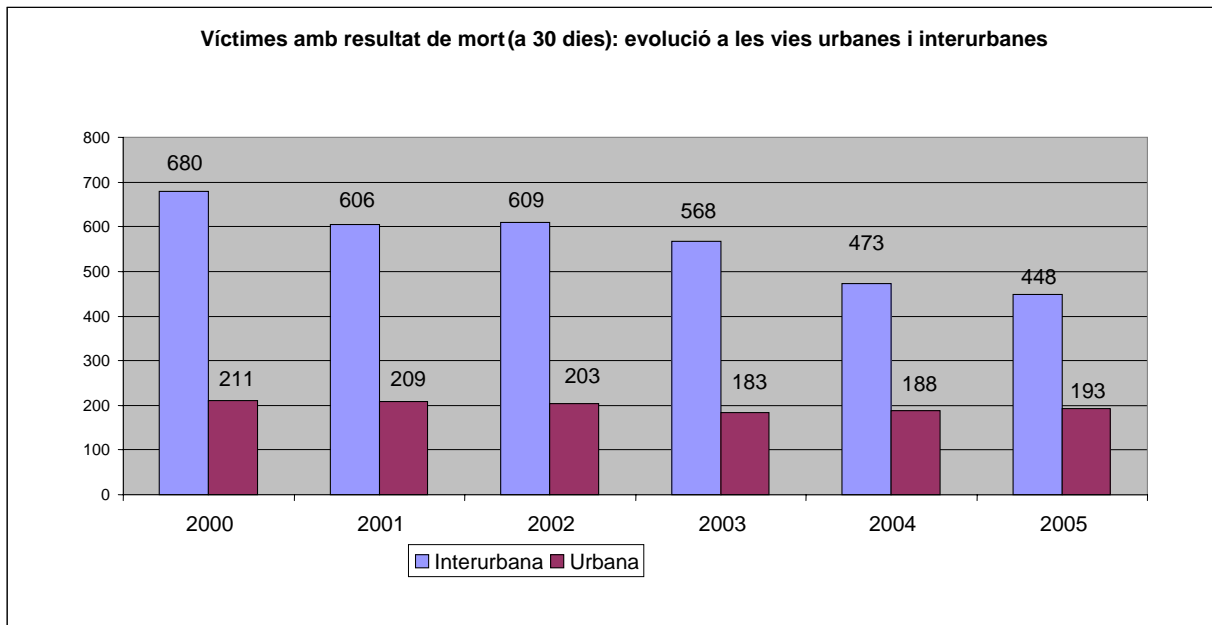
Pel que fa a la xifra de víctimes amb resultat de mort, estariem en la bona línia. Amb xifres a 30 dies, les dades absolutes són de 641 persones mortes. Això es tradueix en una reducció del 28,06% respecte de l'any 2000, a només un 1,94% respecte de l'objectiu previst per a l'any 2007.

Cal tenir present, però, que és necessari desagregar les dades per poder establir objectius més eficients de lluita contra la sinistralitat. D'una manera més detallada, com es pot observar a la gràfica, la reducció s'ha produït de forma significativa a les vies interurbanes a 30 dies, amb 448 víctimes mortals, al voltant del 34%, respecte de l'any 2000, que representa el 5,29% respecte de l'any 2004.

A les vies urbanes les dades no són tan optimistes. La xifra a 30 dies del 2005 és de 193 víctimes amb resultat de mort; es tracta d'una reducció de només el 8,53%

respecte del 2000, amb un augment respecte de l'any 2004 d'un 2,66%, que és un clar repunt a l'alça, i una nota negativa que cal repensar.

Gràfic 33: Víctimes amb resultat de mort (30 dies) vies urbanes i interurbanes. 2000-2005

Font: Servei Català de Trànsit

Aquestes dades ens confirmen la tendència a una clara resistència de la sinistralitat a les vies urbanes, malgrat l'esforç de les polítiques de contenció i preventives. Cal continuar augmentant les accions en aquestes vies, però sobretot cal continuar analitzant els perquè d'aquesta realitat, perquè és evident que la complexitat de causes dels sinistres a la via urbana és més gran que la de les vies interurbanes, on és palès que, davant les polítiques de contenció de l'accidentalitat, la resposta en forma de resultats absoluts és positiva.

L'anterior Informe esmentava aquesta circumstància: "la tendència és més persistent, segurament perquè tractem dues causalitats diferenciades que impliquen dos comportaments també diferenciats". A la vista de les dades podem afirmar que es tracta d'una certesa.

En el cas de les vies interurbanes podem deduir d'aquestes dades que la continuïtat de les polítiques de prevenció i contenció del binomi velocitat/alcohol continua resultant eficaç.

A les vies urbanes creiem que es fa necessari continuar treballant en factors més complexos, com la intensitat de la circulació, la implicació dels vianants, les franges horàries i la relació amb hàbits d'oci". Tal com indica el PCSV 2005-2007, cal treballar especialment en aquestes vies, mitjançant la coordinació amb les corporacions locals.

El que sí que determinen aquestes dades és cap a on orientar, de forma més precisa, tant les actuacions com les anàlisis de factors i causes, la qual cosa permetrà orientar les polítiques i els recursos de manera més eficient.

El diferencial urbana serà una constant al llarg de l'anàlisi de les dades que anem mostrant i caldrà tenir-lo en consideració en el futur.

Dades absolutes

L'Institut de Medicina Legal de Catalunya recull dades referents a edat, gènere, data de l'accident i defunció, i posició que ocupava la víctima (conductor, passatger o vianant) en el moment de l'accident, la qual cosa ha permès d'augmentar la fiabilitat de les dades recollides.

Les dades del 2005

L'evolució de l'accidentalitat de l'any 2005 (a 24 hores) respecte de l'any 2000 posa de manifest de manera molt clara el diferent comportament de les vies interurbanes i les vies urbanes, tant al total general com per territoris.

Com es pot veure, la reducció és força elevada a les vies interurbanes, en tots els indicadors, respecte de l'any 2000, malgrat el repunt del total d'accidents i ferits lleus respecte del 2004.

En el cas de les vies urbanes la situació és molt diferent: a excepció del total de morts i ferits greus (tot i el repunt respecte de l'any 2004), la resta d'indicadors augmenten. El comportament és, en general, molt desigual.

Taula 22: Accidentalitat interanual. 2000-2005

L'accidentalitat interanual, 2000 – 2005 (total a 24 hores)

La reducció és notable en tots els indicadors en les vies interurbanes.
A les vies urbanes, però, tant el nombre de víctimes com d'accidents augmenta.

Zona interurbana	Indicadors	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Variació 2000-2005
Total a 24 hores	Total accidents	6.320	5.697	4.551	4.182	3.509	3.723	-41,1
	Total víctimes	10.789	9.684	8.098	7.467	6.010	6.357	-41,1
	Total morts	622	546	554	513	435	400	-35,7
	Total ferits greus	2.432	2.397	2.199	2.251	1.821	1.787	-26,5
	Total ferits lleus	7.735	6.741	5.345	4.703	3.754	4.170	-46,1

Zona urbana	Indicadors	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Variació 2000-2005
Total a 24 hores	Total accidents	17.118	17.295	16.914	16.436	16.720	17.242	0,7
	Total víctimes	22.259	22.962	22.501	21.913	21.977	22.690	1,9
	Total morts	156	164	154	154	136	149	-4,5
	Total ferits greus	1.935	1.714	1.795	1.658	2.079	1.829	-5,5
	Total ferits lleus	20.168	21.084	20.552	20.101	19.762	20.712	2,7

Font: SCT

Taula 23: Accidents 2000-2005 zona interurbana (24 hores)

Zona interurbana	Dades	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Variació 2000-2005
Barcelona	Accidents	3308	2852	2146	1874	1526	1647	-50,2
	Víctimes	5551	4818	3789	3364	2656	2827	-49,1
	Morts	271	258	228	214	173	148	-45,4
	Ferits greus	1110	1190	1018	1057	795	784	-29,4
	Ferits lleus	4170	3370	2543	2093	1688	1895	-54,6
Girona	Accidents	1121	977	839	845	677	615	-45,1
	Víctimes	1896	1561	1480	1380	1097	1076	-43,2
	Morts	108	110	126	101	76	78	-27,8
	Ferits greus	455	357	381	356	349	363	-20,2
	Ferits lleus	1333	1094	973	923	672	635	-52,4
Lleida	Accidents	772	817	711	646	504	467	-39,5
	Víctimes	1346	1422	1297	1257	935	859	-36,2
	Morts	110	72	88	93	80	76	-30,9
	Ferits greus	356	369	338	347	270	280	-21,3
	Ferits lleus	880	981	871	817	585	503	-42,8
Tarragona	Accidents	1119	1051	855	817	802	994	-11,2
	Víctimes	1996	1883	1532	1466	1322	1595	-20,1
	Morts	133	106	112	105	106	98	-26,3
	Ferits greus	511	481	462	491	407	360	-29,5
	Ferits lleus	1352	1296	958	870	809	1137	-15,9
Total	Total accidents	6320	5697	4551	4182	3509	3723	-41,1
	Total víctimes	10789	9684	8098	7467	6010	6357	-41,1
	Total morts	622	546	554	513	435	400	-35,7
	Total ferits greus	2432	2397	2199	2251	1821	1787	-26,5
	Total ferits lleus	7735	6741	5345	4703	3754	4170	-46,1

Font: Servei Català de Trànsit

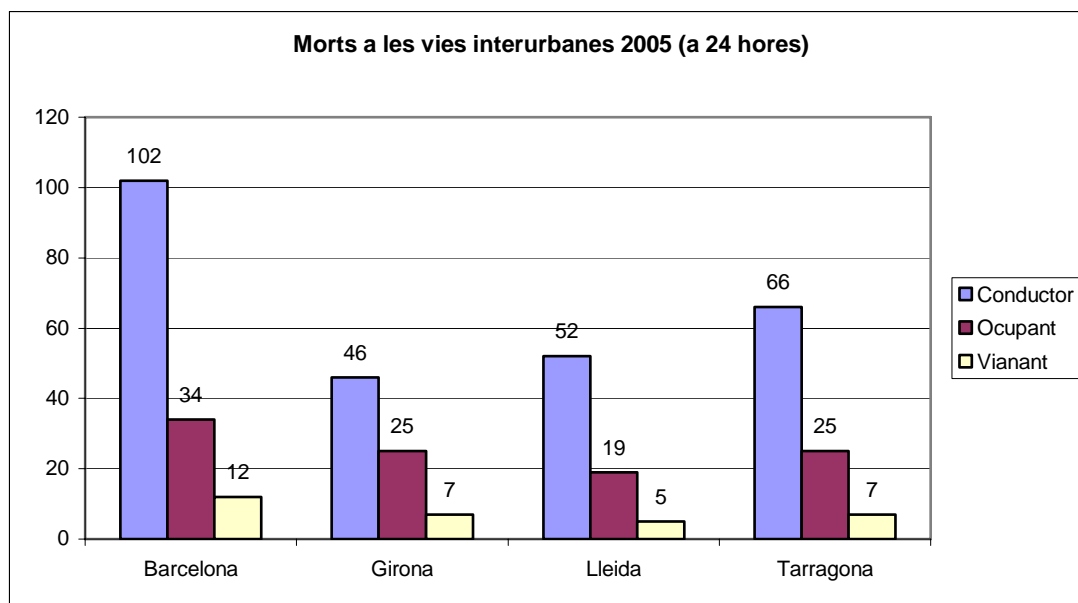
Taula 24: Accidents 2000-2005 zona urbana (24 hores)

Zona urbana	Dades	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Variació 2000-2005
Barcelona	Accidents	14922	15202	14767	14596	14347	14840	-0,5
	Víctimes	19336	20216	19718	19475	18912	19564	1,2
	Morts	107	117	109	105	100	110	2,8
	Ferits greus	1326	1176	1381	1248	1625	1396	5,3
	Ferits lleus	17903	18923	18228	18122	17187	18058	0,9
Girona	Accidents	967	719	992	596	951	985	1,9
	Víctimes	1255	922	1291	778	1206	1255	0,0
	Morts	21	17	13	17	10	16	-23,8
	Ferits greus	288	211	171	134	157	136	-52,8
	Ferits lleus	946	694	1107	627	1039	1103	16,6
Lleida	Accidents	453	532	414	434	540	505	11,5
	Víctimes	635	708	534	599	754	704	10,9
	Morts	14	17	16	7	8	13	-7,1
	Ferits greus	129	119	101	111	131	130	0,8
	Ferits lleus	492	572	417	481	615	561	14,0
Tarragona	Accidents	776	842	741	810	882	912	17,5
	Víctimes	1033	1116	958	1061	1105	1167	13,0
	Morts	14	13	16	25	18	10	-28,6
	Ferits greus	192	208	142	165	166	167	-13,0
	Ferits lleus	827	895	800	871	921	990	19,7
Total	Total accidents	17118	17295	16914	16436	16720	17242	0,7
	Total víctimes	22259	22962	22501	21913	21977	22690	1,9
	Total morts	156	164	154	154	136	149	-4,5
	Total ferits greus	1935	1714	1795	1658	2079	1829	-5,5
	Total ferits lleus	20168	21084	20552	20101	19762	20712	2,7

Font: Servei Català de Trànsit

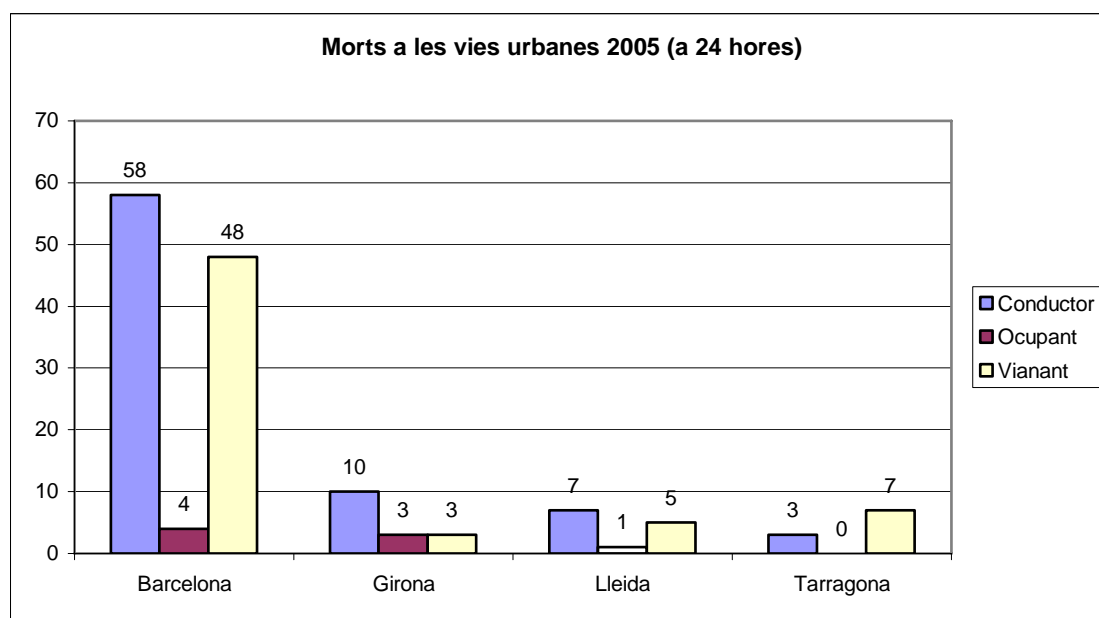
En relació amb la xifra de persones mortes de l'any 2004, destaca de nou el pes del factor metropolità en la xifra total, però especialment en el nombre de vianants morts, que es manté, malgrat la reducció general, a les vies interurbanes i representa gairebé la meitat sobre el total a les vies urbanes.

Gràfic: 34: Morts a les vies interurbanes 2005

Font: Servei Català de Trànsit

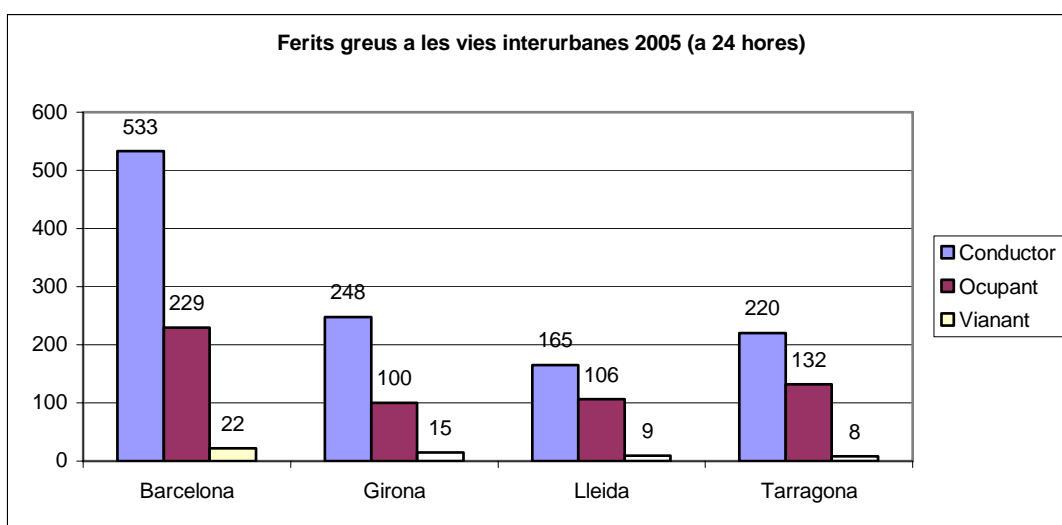
Gràfic 35: Morts a les vies urbanes 2005

Font: Servei Català de Trànsit

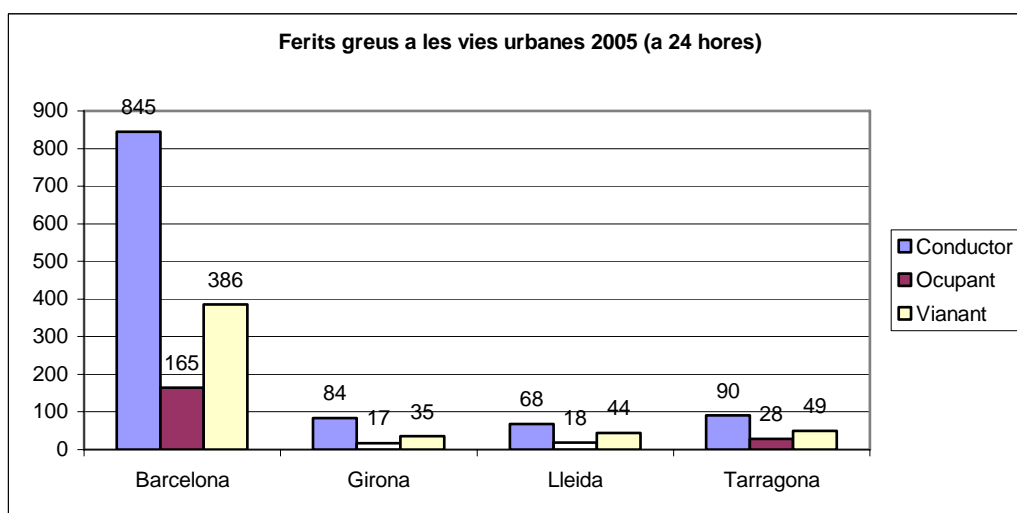
En relació amb els ferits greus, mantenen la mateixa tònica que en el cas anterior, però encara és més remarcable la incidència del factor metropolità. El nombre total de persones ferides greus a 24 hores és de 3.616, de les quals 1.787 corresponen a les vies interurbanes i 1.829 a les urbanes. El pes dels vianants ferits greus a les vies urbanes és aproximadament d'un terç del total sobre via urbana, cosa que suposa confirmar la resistència a la baixa.

Gràfic 36: Ferits greus a les vies interurbanes. 2005

Font: Servei Català de Trànsit

Gràfic 37: Ferits greus a les vies urbanes. 2005

Font: Servei Català de Trànsit

Dades relatives als factors concurrents de l'accidentalitat: alcohol, velocitat, mesures de seguretat passiva

Pel que fa a l'anàlisi de les causes d'imputació dels sinistres, hem de mantenir la nostra línia argumental exposada a l'Informe sobre la seguretat a Catalunya 2004.

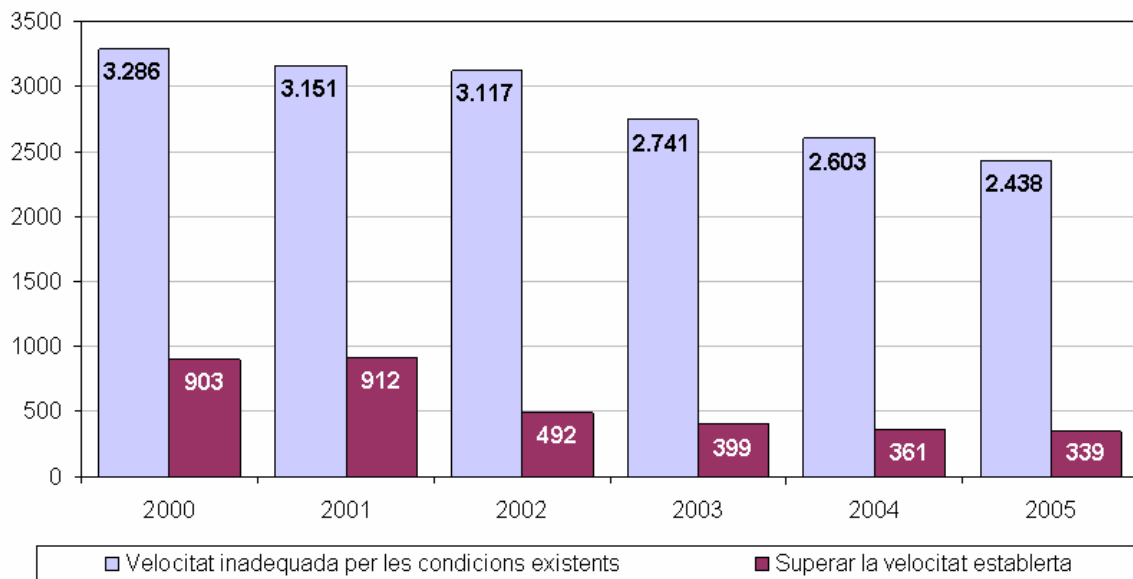
A l'Informe sosteníem que els binomis velocitat -- accident, alcohol (o altres substàncies) -- accident, o la suma de les tres variables, presenten certes imprecisions respecte a la causalitat de l'accidentalitat.

Malgrat les evidències innegables de causalitat entre sí, i atès que les dades referides a trànsit s'obtenen del registre policial recollit als atestats policials, l'atribució dels accidents a la velocitat és difícil de provar (en el sentit que té la prova en el procés judicial que se'n derivi com a element causal del delicte) en el moment que es produeix el fet i, per tant, la seva imputació a l'atestat no està contrastada amb prou garanties. Només quan es dicta sentència, que es fonamenta en les proves pericials que es considera oportú realitzar, normalment bastant complexes, es pot provar aquesta relació de causalitat.

Per tant, mantenim que, a l'hora d'efectuar comparacions, ens movem amb estimacions que tenen un innegable valor quantitatiu però que ofereixen problemes de caire explicatiu del fenomen pel que fa a les dades estadístiques. Continua sent imprescindible relacionar certs índexs per poder arribar a la causalitat dels sinistres. Així, hem de relacionar el nombre absolut d'accidents amb la motorització i l'estat de les vies. Malgrat l'increment de vehicles en circulació i l'increment del nombre de quilòmetres de les vies, la tendència és a la baixa.

Les eines per desenvolupar polítiques de modificació de la velocitat excessiva han estat les definides pel PCSV 2005/07: es tracta del Pla integral contra la velocitat excessiva. Els seus objectius són reduir la sinistralitat a causa d'una velocitat excessiva i la tolerància zero amb els infractors per causa de la velocitat.

Gràfic 38: Velocitat inadequada / superar la velocitat establerta. 2000-2005

Font: Servei Català de Trànsit

Les accions més significatives han estat

1 Incrementar els trams controlats per cinemòmetres instal·lats fixos en pòrtic o en cabina²⁵. S'ha passat de 15 a 44 trams controlats.

2 Incrementar l'eficàcia dels radars mòbils utilitzats per la policia (Mossos d'Esquadra i policies locals).

3 Desenvolupar una xarxa de radars preventius no punitius, que amb caràcter informatiu orienten els conductors que circulen a una velocitat llindar amb la infracció (19 en diversos trams de les vies catalanes).

4 Instal·lació de radars caixa en línia, amb una instal·lació rotatòria a les vies considerades d'especial risc per accidents causats per velocitat excessiva.

²⁵ Referència al lloc físic on se situen els aparells cinemòmetres i radars.

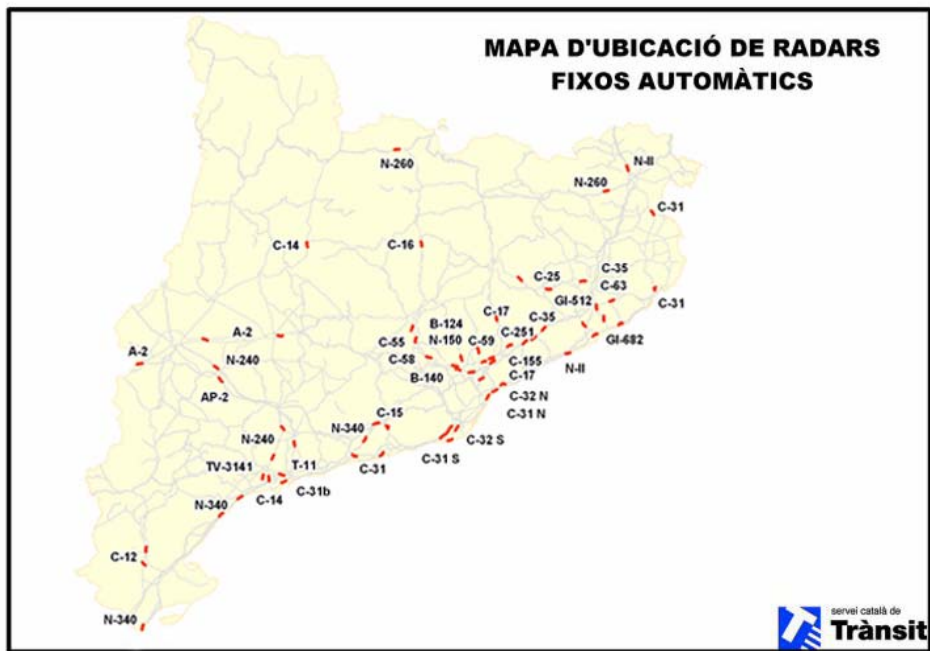
Taula 25: Relació de radars preventius no punitius

Relació de radars preventius no punitius	
VIA	MUNICIPI
C58 (4 radars)	Sabadell
C31 N (2 radars)	Badalona
C33	Montcada i Reixac
B20	Badalona
C31s	El Prat de Llobregat
C31s	Castelldefels
AP2	El Papiol
A2	Sant Vicenç dels Horts
A2	Martorell
C32	El Prat de Llobregat
C32 (2 radars)	Sant Boi de Llobregat
C32 (2 radars)	Viladecans
C32	Gavà

Font Servei Català de Trànsit

D'altra banda, ha continuat l'aposta decidida de difusió pública dels mapes d'instal·lació dels trams sota control de la xarxa viària amb l'objectiu que tinguin una doble utilitat: primer, com a instruments de control de la velocitat; en segon lloc, com a instruments preventius.

Mapa 1: Ubicació de radars fixos automàtics

Mapa 2: Ubicació de radars mòbils

Font: Servei Català de Trànsit

Conductors novells

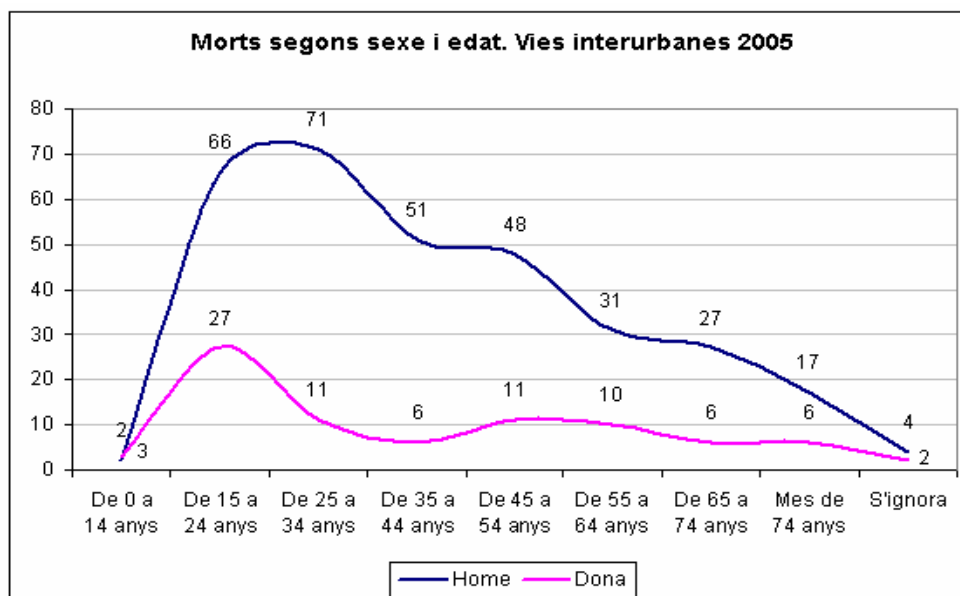
Pel que fa al factor edat en la sinistralitat, cal ser prudents abans d'atribuir causalitats específiques el resultat de les quals sigui la criminalització de sectors específics de la població, pel fet d'estar inclosos en una proporció més gran en els accidents. Cal constatar, però, el fet quan les dades són significatives.

D'acord amb les dades disponibles del total de víctimes amb resultat de mort (549 a 24 hores), el 55,19% corresponen a la franja d'edat de 15 a 44. En concret, la franja més castigada és la corresponent a homes de 25-34 anys.

Per tipus de via, a aquesta franja (15-44 anys) li correspon a les vies interurbanes el 58% sobre el total de 400 persones mortes, i a les vies urbanes, el 47% del total de 149 mortes. És remarcable el nombre de morts de la franja 45-54 anys a les vies interurbanes, que representa el 14,8% del total.

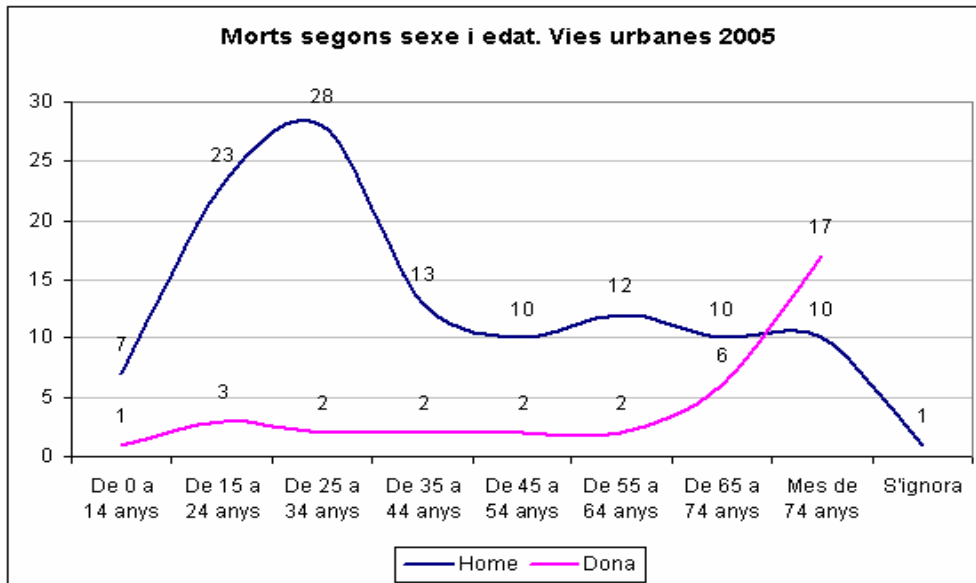
Pel que fa a vianants, el factor via urbana és destacable, amb el 42,28% de persones mortes respecte del total de 149.

Gràfic 39: Persones mortes per edat i sexe a les vies interurbanes. 2005

Font: Servei Català del Trànsit

Gràfic 40: Persones mortes per edat i sexe a la via urbana. 2005

Font: Servei Català del Trànsit

En aquest sentit, no és possible treure una conclusió rellevant sobre el risc de les persones en relació amb la seva edat, ja que no disposem de dades d'aquesta exposició per edats (els quilòmetres recorreguts per cada franja d'edat). Manquen estudis específics que puguin determinar amb certa precisió les causes d'aquest impacte, tan brutal sobre un segment tan important des del punt de vista social, demogràfic i fins i tot generacional.

Mesures de seguretat passiva

El comentari respecte de l'ús correcte de les mesures passives de seguretat és el mateix que per l'any 2004.

Les *mesures de seguretat passiva* són aquells elements de seguretat personal d'ús obligatori per als conductors i els passatgers dels vehicles —tant de dues rodes com de vehicles lleugers. El seu ús minimitza el risc de patir ferides greus o molts greus —en molt casos de caràcter irreversible— als usuaris.

Malgrat l'obligatorietat, l'extensió de l'ús d'aquestes mesures a les zones urbanes i interurbanes no té un caràcter universal. Als sinistres es detecten massa casos en què les víctimes no en feien ús.

Taula 26: Accessoris de seguretat de les víctimes d'accident de trànsit. 2005

Accessoris de seguretat	Interurbana	Urbana	Total	% ZI	% ZU	% Total
Cap	1155	3476	4631	18,2%	15,3%	15,9%
Casc	1096	8683	9779	17,2%	38,3%	33,7%
Cinturó	3528	2874	6402	55,5%	12,7%	22,0%
Reflectors (vianant)	5	27	32	0,1%	0,1%	0,1%
Sense especificar	495	7573	8068	7,8%	33,4%	27,8%
Sistema de retenció infantil	78	57	135	1,2%	0,3%	0,5%
Total general	6357	22690	29047	100%	100%	100%

Font: Servei Català de Trànsit

Alcoholèmies

En el cas de les alcoholèmies, els protocols d'actuació determinen que cal fer proves d'alcoholèmia a tots els accidents amb víctimes²⁶.

La resta de dades s'obté dels controls preventius, ja que, en cas d'infracció, s'efectuen sota el criteri discrecional dels agents intervinents, que tenen en compte factors com la gravetat dels fets, la perillositat de la infracció i de les seves conseqüències.

Pel que fa als controls preventius, aquests s'han planificat d'una manera més selectiva, la qual cosa s'ha traduït, malgrat un descens del nombre total de controls, en un increment dels resultats positius.

²⁶ Aquestes es realitzen sempre que és possible, si els implicats estan en condicions de fer-les; si no han estat evacuats com a conseqüència de les lesions; si no s'ha hagut de dirigir els recursos a garantir la seguretat general del lloc de l'accident i s'ha posposat; si hi són presents els implicats; etc.

Taula 27: Taules d'alcoholèmies efectuades. 2005

Motiu del control	Cos policial	Negatiu	Positiu	S'hi nega	Total	% controls	% positives
Accident	Altres cossos Mossos d'Esquadra	119	18	1	138	0,03%	13,04%
	Policia Local	19.810	1.884	132	21.826	4,99%	8,63%
	Total	2.175	519	31	2.725	0,62%	19,05%
	Total	22.104	2.421	164	24.689	5,64%	9,81%
Control preventiu	Altres cossos Mossos d'Esquadra	4.380	363	4	4.747	1,08%	7,65%
	Policia Local	311.371	17.919	364	329.654	75,30%	5,44%
	Total	66.066	4.516	65	70.647	16,14%	6,39%
	Total	381.817	22.798	433	405.048	92,52%	5,63%
Infracció de l'article	Altres cossos Mossos d'Esquadra	54	34	1	89	0,02%	38,20%
	Policia Local	1.035	1.258	77	2.370	0,54%	53,08%
	Total	3.405	1.332	40	4.777	1,09%	27,88%
	Total	4.494	2.624	118	7.236	1,65%	36,26%
Símtomes	Altres cossos Mossos d'Esquadra	3	10	2	15	0,00%	66,67%
	Policia Local	35	326	28	389	0,09%	83,80%
	Total	105	304	18	427	0,10%	71,19%
	Total	143	640	48	831	0,19%	77,02%
Total		408.558	28.483	763	437.804	100,00%	6,51%

Font: Servei Català de Trànsit

Taula 28: Proves d'alcoholèmia, motiu i resultat. 2001-2005

Motiu de la prova	Resultat negatiu	%	Resultat positiu *	%	S'hi nega	%	Total	%
Any 2001								
Accident	5.236	70,3	2.130	28,6	83	1,1	7.449	2,2
Control preventiu	309.281	94,5	17.783	5,4	336	0,1	327.400	96,3
Infracció	2.611	50,1	2.494	47,9	103	2	5.208	1,5
Síntomes	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	317.128	93,3	22.407	6,6	522	0,2	340.057	100
Any 2002								
Accident	9.016	81	1.981	17,8	138	1,2	11.135	3
Control preventiu	332.899	94,9	17.293	4,9	417	0,1	350.609	95,8
Infracció	1.995	54,2	1.610	43,7	77	2,1	3.682	1
Síntomes	227	37	360	58,7	26	4,2	613	0,2
Total	344.137	94	21.244	5,8	658	0,2	366.039	100
Any 2003								
Accident	13.213	86,5	1.922	12,6	145	0,9	15.280	3,6
Control preventiu	386.263	96,3	14.515	3,6	364	0,1	401.142	95,2
Infracció	2.377	54,9	1.837	42,4	115	2,7	4.329	1
Síntomes	155	24	452	70,1	38	5,9	645	0,2
Total	402.008	95,4	18.726	4,4	662	0,2	421.396	100
Any 2004								
Accident	24.523	91,48	2.383	8,88	179	0,66	26.806	5,9
Control preventiu	399.792	95,29	19.265	4,59	465	0,11	419.522	92,6
Infracció	3.475	20,85	2.385	39,75	140	2,3	6.000	1,3
Síntomes	197	23,45	603	71,78	40	4,76	840	0,2
Total	427.987	94	24.636	5	824	0,18	453.168	100
Any 2005								
Accident	22104	0,895	2421	0,098	164	0,007	24689	564
Control preventiu	381817	0,943	22798	0,056	433	0,001	405048	92,52
Infracció de l'article	4494	0,621	2624	0,363	118	0,016	7236	1,65
Síntomes	143	0,172	640	0,77	48	0,058	831	0,19
Total	408558	0,933	28483	0,065	763	0,002	437804	100

Font: Servei Català de Trànsit

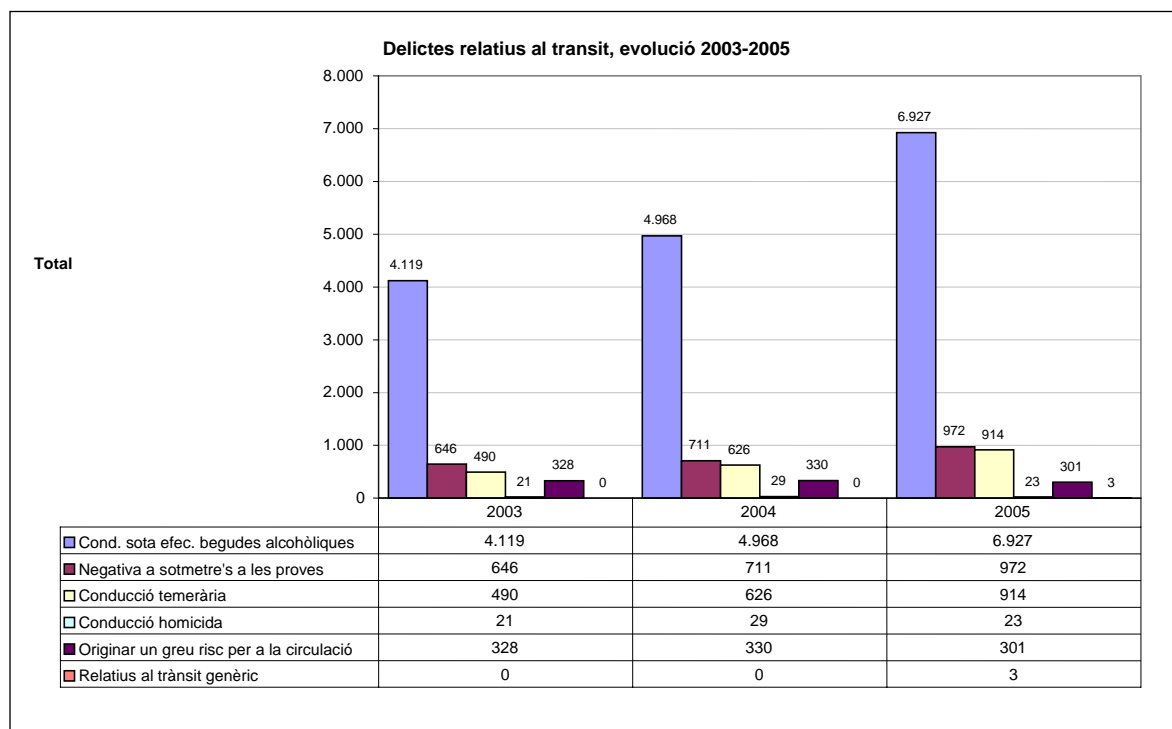
Del total d'alcoholèmies efectuades durant l'any 2005, 6.927 corresponen a fets delictius instruïts com a tals pels cossos de policia.

Delictes de trànsit

Pel que fa als delictes de trànsit, el primer que destaca és l'increment absolut, per sobre del 28%.

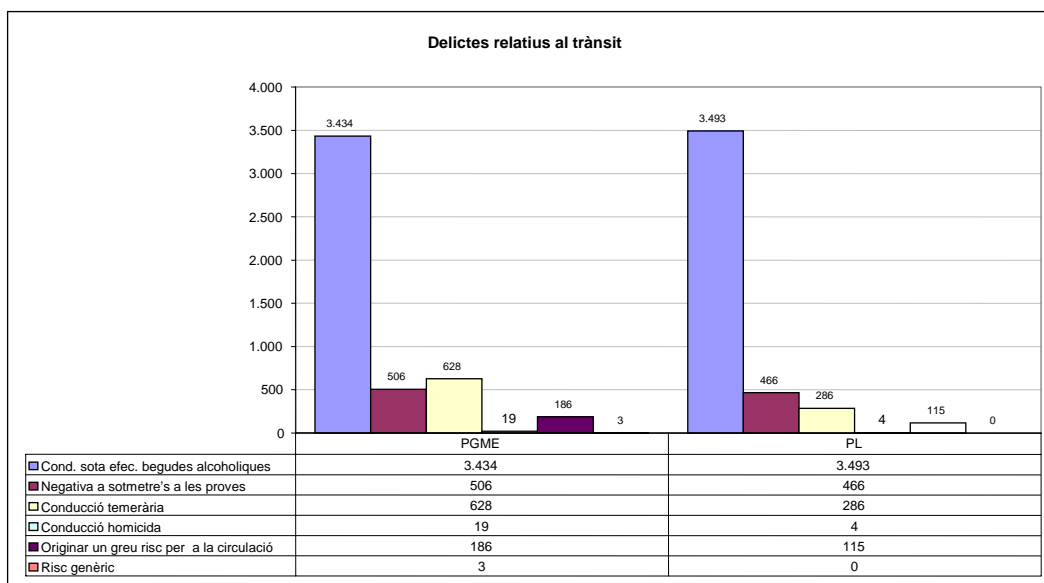
Un cop desagregats, podem observar un increment d'aquells delictes relacionats amb les alcoholèmies i amb l'excés de velocitat. Aquest augment posa de manifest, no pas l'augment de la indisciplina viària, sinó els resultats del desenvolupament de les polítiques de reducció de la sinistralitat, especialment les referides al Pla integral contra la velocitat excessiva i la millora de l'eficàcia dels controls d'alcoholèmia. El resultat final és un augment de les actuacions i mesures preventives de la policia, que ha tingut com a conseqüència directa el descens absolut de les víctimes amb resultat de mort, especialment a les vies interurbanes.

Gràfic 41: Delictes relatius al trànsit. 2003-2005

Font: NIP

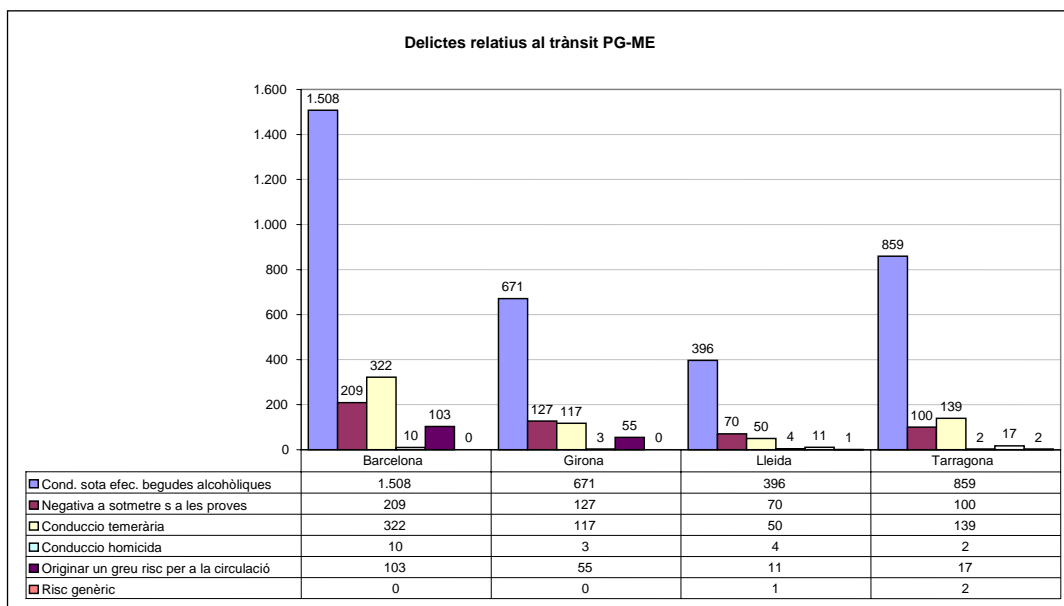
Gràfic 42: Delictes relatius al trànsit, totals absoluts PGME/PL

Font: NIP

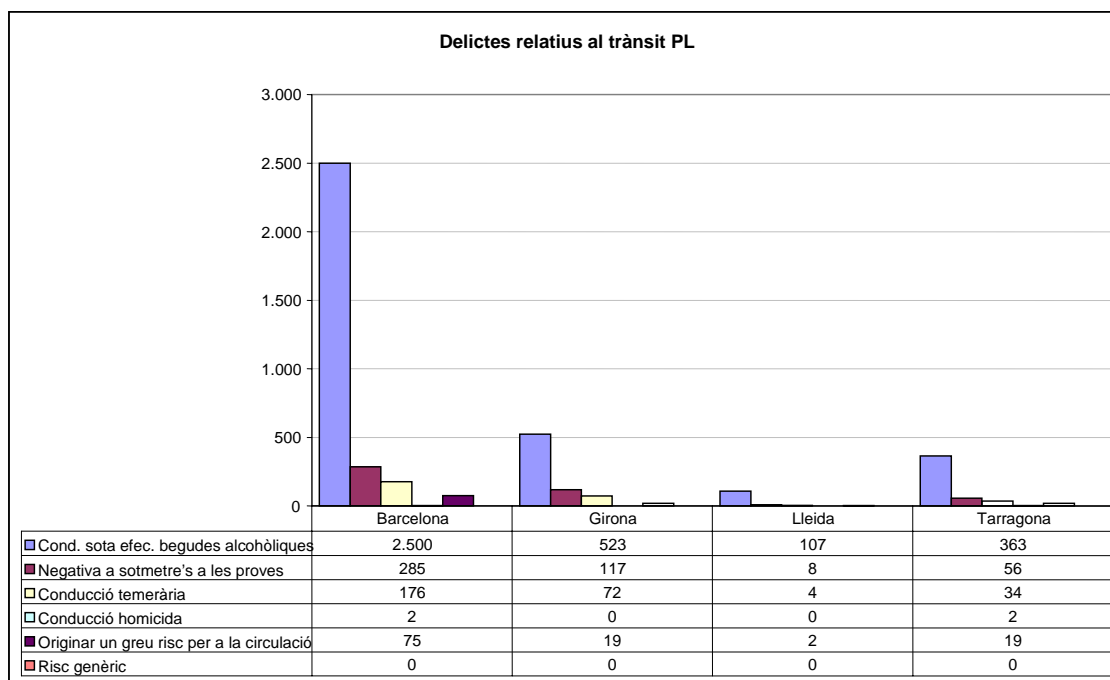
És significatiu el factor metropolità en allò que fa referència al binomi velocitat/alcohol, com a factor explicatiu de la resistència de les dades finals de mortalitat. Cal esperar els resultats del Pacte per a la seguretat viària amb els governs locals.

Gràfic 43: Delictes relatius al trànsit, per territoris PGME

Font: NIP

Gràfic 44: Delictes relatius al trànsit, per territoris PL

Font: NIP

Indicadors de la mobilitat segura

Fem servir indicadors sobre accidentalitat per poder obtenir resultats homogenis, que permetin la comparació amb les dades dels països del nostre entorn, capdavanters en resultats positius sobre mobilitat segura, o amb altres realitats.

Aquests indicadors es construeixen amb dades relatives a:

- Accidents amb víctimes / 100.000 habitants
- Accidents amb víctimes / 100.000 vehicles
- Accidents amb víctimes / 10^9 vehicles-km a la carretera (índex de mobilitat dels vehicles)
- Morts a 24 hores / 1.000 accidents amb víctimes
- Morts a 24 hores / M d'habitants
- Morts a 30 dies / M d'habitants

Els factors que s'utilitzen per elaborar-los són:

- Motorització: evolució del parc de vehicles
- Mobilitat: quantitat de vehicles que circulen per quilòmetre
- Evolució del cens de conductors

D'una banda, el registre temporal d'aquests índexs, dels quals disposem, permeten tenir una perspectiva fiable pel que fa a l'evolució de l'accidentalitat a Catalunya i, a més, permeten seleccionar els camps relatius a seguretat sobre els quals focalitzar les accions —tant preventives com punitives— quan aquestes siguin significatives.

D'aquesta manera, els cossos policials poden establir les prioritats dels controls preventius de velocitat i alcoholèmies i ordenar els operatius previstos relacionats amb els moviments massius de vehicles de caràcter estacional o els relacionats amb la meteorologia.

D'altra banda, mitjançant la combinació de les dades estadístiques i l'ús del sistema GIS, s'elabora un mapa de l'accidentalitat o dels riscos relacionats amb el trànsit que permeten determinar els anomenats trams de concentració d'accidents —punts amb una reiteració d'accidents de caràcter anormal— i esbrinar-ne les causes possibles (relacionades amb la via, el vehicle o la persona).

El mapa corresponent a l'any 2005 està pendent de confirmació de dades per part del Departament competent en la matèria: Política Territorial i Obres Públiques.

Aquesta informació permet prendre la mesura idònia per a cada tipus de causa i que aquesta tingui un caràcter dinàmic, com dinàmica és la realitat de les vies. Això facilita que els recursos (cinemòmetres, llums, panells, fins i tot dispositius policials, o simplement millores a la via) puguin concentrar-se o canviar-se de lloc tan bon punt s'han solucionat alguns dels punts conflictius o es detecten noves necessitats.

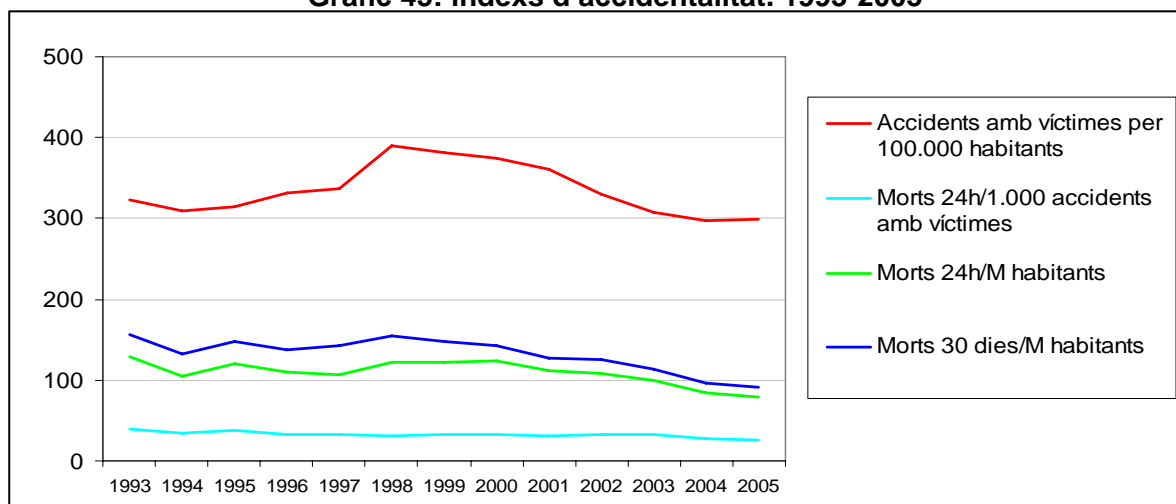
Pel que fa a l'any 2005, disposem dels índexs d'accidentalitat següents; la taula i el gràfic següents indiquen l'evolució d'aquests indicadors des del 1993 fins a l'actualitat. Es pot observar que entre els anys 1993-1998 l'accidentalitat a Catalunya creix. Des del 1998 fins a l'actualitat s'ha experimentat una disminució dels accidents que posa els índexs per sota dels del 1993.

Taula 29: Índexs d'accidentalitat

Índexs d'accidentalitat	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Accidents amb víctimes per 100.000 habitants	323	309	314	332	336	390	381	374	361	330	308	296,90	299,71
Accidents amb víctimes per 100.000 vehicles	615	587	581	583	576	643	607	586	522	473	489	427,86	
Accidents amb víctimes per 10 M.Veh.·km en carretera	1,66	1,49	1,57	1,52	1,31	2,05	2,04	1,89	1,76	1,37	1,23*	1,15	
Morts 24h/1.000 accidents amb víctimes	39,8	34	38,2	33,2	31,8	31,2	32,1	33,2	30,9	33	32,4	28,23	26,19
Morts 24h/M habitants	129	105	120	110	107	122	122	124	112	109	99,5	83,81	78,48
Morts 30 dies/M habitants	157	132	147	138	142	155	148	142	128	125	114	97,02	91,63

Font: Servei Català de Trànsit

Gràfic 45: Índexs d'accidentalitat. 1993-2005

Font: Servei Català de Trànsit

5. Seguretat en el context de les emergències i la seguretat civil

Emergències i Protecció Civil

En l'àmbit de la protecció civil i les emergències, l'Administració pública té com a missions prevenir i donar les respostes adequades a les possibles emergències: la protecció física de les persones i dels béns en situació de greu risc col·lectiu, calamitat pública o catàstrofe extraordinària, en la qual la seguretat i la vida de les persones puguin perillar.

Des de la Generalitat de Catalunya s'actua a través de procediments d'ordenació, planificació, coordinació i direcció dels diversos serveis públics relacionats amb l'emergència que calgui afrontar. Això significa que s'ha de plantejar una estructura administrativa amb comandament únic, tal com es dissenya en els diferents plans d'emergència.

En concret, l'acció pública en matèria de protecció civil té com a finalitats bàsiques:

- La previsió dels riscos greus, entesa com a anàlisi objectiva d'aquests i la seva localització al territori.
- La prevenció, entesa com el conjunt d'actuacions encaminades tant a la disminució dels riscos com a la seva detecció immediata, mitjançant la vigilància.
- La planificació de les respostes davant les situacions de greu risc col·lectiu i les emergències; també l'estructura de coordinació, les comunicacions, el comandament i el control dels diferents organismes i entitats que actuen en aquestes respostes.
- La intervenció per anul·lar les causes i pal·liar, corregir i minimitzar els efectes de les catàstrofes i les calamitats públiques.
- El restabliment dels serveis essencials i la confecció de plans de recuperació de la normalitat en els termes que estableix aquesta Llei.
- La preparació adequada de les persones que pertanyen als grups d'intervenció.

- La informació i la formació de les persones i els col·lectius que puguin ser afectats per riscos, catàstrofes i calamitats públiques.

El medi i les condicions geogràfiques

Tant per la prevenció de riscos com per les emergències, seran determinats els recursos humans i materials destinats a aquest efecte. Aquests estaran condicionats tant pel medi que ens envolta com per l'activitat humana. És per això que les característiques físiques i mediambientals, més la capacitat i rapidesa de resposta davant les problemàtiques, seran clau a l'hora de poder actuar amb eficàcia.

Dades generals sobre el territori i factors condicionants

L'orografia peculiar del país determinarà els efectes climàtics i en conseqüència la superfície forestal i els seus usos. Catalunya s'enclava geogràficament a la part nord-est de la península Ibèrica, en el vessant de l'Europa mediterrània.

Al clima sec i l'escassa i irregular pluviometria, cal afegir-hi l'abandonament progressiu de molts indrets de conreu (la majoria, a les àrees muntanyoses, de pendent moderat i baix) des de mitjan segle passat. Aquest fet ha influït en el creixement de boscos i bosquines molt densos, amb una vegetació determinada²⁷, sobretot pi blanc i matolls com l'argelaga, el garric, etc., tots altament combustibles. Sens dubte, el clima sec i l'abundància de terreny muntanyós (a vegades de difícil accés) fan de Catalunya un indret amb elevat risc d'incendis forestals i complicat a l'hora de dur a terme les tasques d'extinció.

A banda dels incendis forestals, el clima i l'orografia accidentada de les zones litorals i prelitorals determinen un altre tipus de problemàtica: les pluges torrencials durant els freqüents temporals estiuencs.²⁸

²⁷ A la situació actual, hi ha contribuït la regressió d'activitats que ancestralment ajudaven a mantenir el bosc net, com la tala controlada o la pastura de ramats.

El darrer aspecte rellevant provocat pel clima i el relleu que han de tenir en compte els serveis d'emergències són les grans nevades, amb els diversos riscos que comporten, sobretot per a la circulació de vehicles i els accidents causats per les allaus. Si bé les comarques de muntanya estan preparades per a les grans nevades, a les zones on no acostuma a nevar hi ha força problemàtiques, sobretot en l'àmbit del trànsit. Aquest fenomen també genera altres inconvenients, com la interrupció de subministrament elèctric, d'aigua potable, l'aïllament de nuclis no urbans, etc.

Dades termomètriques

L'informe sobre el canvi climàtic a Catalunya²⁹ ens indica les alteracions climàtiques a nivell global i les pautes climàtiques a Catalunya, que han estat d'un augment de les temperatures mitjanes, sobretot dels anys 80 ençà.

L'informe remarca certes tendències de futur, com ara un augment sostingut de les temperatures mitjanes (més de 3,5 °C), un descens de la pluviositat d'un 20% durant l'estiu i un augment d'un 10% durant l'hivern. Tot això anirà acompanyat d'un augment dels fenòmens naturals extrems.

Termomètricament, l'any 2005 es va caracteritzar per un hivern per sota de la mitjana climàtica, tenint en compte la influència d'aire siberià de final del mes de gener. La primavera va tenir temperatures normals per l'època. Per contra, a la primera meitat de l'estiu es van registrar valors superiors als normals per l'època. Per altra banda, els mesos d'agost i setembre van tenir temperatures per sota de la mitjana. Els últims mesos de l'any van enregistrar temperatures al voltant de les temperatures d'anys anteriors.

El sòl i els seus usos

En el quadre següent es pot observar com estan distribuïts els usos del sòl i la superfície d'aquest a Catalunya. La majoria de zona forestal (bosc, bosques i altres) es concentra a la demarcació de Barcelona, seguida de Lleida, Girona i

²⁹ *Informe sobre el canvi climàtic a Catalunya (resum)*, del Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de la Generalitat de Catalunya, 2005.

Tarragona. Quant a conreus, Lleida és la demarcació amb més hectàrees, seguida de Tarragona. El conreu de secà suposa més del doble de terreny que el de regadiu, i es concentra majoritàriament a Lleida i Tarragona.

Quant a sòl urbanitzat, Barcelona és amb escreix la que concentra més terreny, seguida a molta distància de Tarragona i Girona.

Taula 30: Superfície i usos del sòl. Catalunya 2004

Superfície i usos del sòl a Catalunya 2004 en hectàrees							
	Superfície forestal			Sense vegetació	Conreus		Urbanitzat i altres ⁽¹⁾
	boscós	bosquines	altres		secà	regadiu	
Barcelona	304 558	87 678	83 330	37 050	139 102	12 860	108 303
Girona	255 170	76 376	91 300	21 251	75 598	33 590	36 486
Lleida	257 715	191 638	274 987	67 505	249 662	148 899	24 934
Tarragona	120 341	116 822	40 591	49 969	195 787	66 419	40 121
Catalunya	937 784	472 514	490 208	175 775	660 149	261 768	209 844
Font:	Generalitat de Catalunya. Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca. Direcció de Serveis.						
(1)	Sòl urbà, urbanitzable i infraestructures.						

Així, Catalunya és un indret de contrastos. Tarragona i Lleida (excepte els Pirineus) són les demarcacions més seques i amb més hectàrees de bosquines i matollar, i sobretot amb més superfície sense vegetació. Hi ha espais muntanyosos amb gran pobresa del sòl, pedregosos, amb poca pluja o que han patit diversos incendis forestals, aquests darrers recoberts d'arbusts o matolls. Barcelona i Girona generalment no són tan seques i tenen més massa boscosa.

Densitat de població

El darrer aspecte a destacar pel que fa al medi és la superfície i la seva població. Catalunya té una superfície total de 32.106 quilòmetres quadrats, i una població de poc més de 7 milions d'habitants. La densitat per quilòmetre quadrat és de 217,8 habitants, gairebé sis més que fa un any (212). En contrast, l'Estat espanyol tenia l'any passat una densitat de 87,4 habitants per quilòmetre quadrat. Segons les

dades del 2004, a l'Europa dels 25 la mitjana era de 117 habitants per quilòmetre quadrat.

La densitat demogràfica i l'activitat humana tenen molt a veure amb les causes i repercussions que deriven dels desastres naturals i tecnològics (incendis forestals, allaus, riuades, contaminació d'aigües, emissions tòxiques, etc.).

En definitiva, es pot afirmar que el medi, el relleu, la climatologia i l'orografia generen unes condicions, que en el cas de Catalunya són prou complexes i propenses a certes situacions de risc (incendis, pluges torrencials). A banda, l'activitat humana és la que en definitiva determina més o menys sinistres i accidents. Per pal·liar la situació, és fonamental la quantitat de recursos i la capacitat de resposta dels serveis d'emergències.

Els plans de protecció civil

Els plans de protecció civil són eines de planificació que estableixen el funcionament i l'organització dels recursos humans i materials per millorar la resposta davant d'emergències o risc greu. Els plans de protecció civil poden ser territorials, especials i d'autoprotecció.

Taula 31: Elaboració de plans d'emergència

		Actuació
PLASEQCAT	Pla d'emergència exterior del sector químic de Catalunya	Finalització
Pla d'emergència de la Cimera Euromediterrània	Situacions d'emergència: Cimera Euromediterrània 2005	Elaboració
INUNCAT	Pla de protecció civil per a inundacions a Catalunya	Revisió
INFOCAT	Pla de protecció civil d'emergències per incendis forestals a Catalunya	Actualització
NEUCAT	Pla especial d'emergències per nevades a Catalunya	Revisió

Font: Direcció General d'Emergències i Seguretat Civil

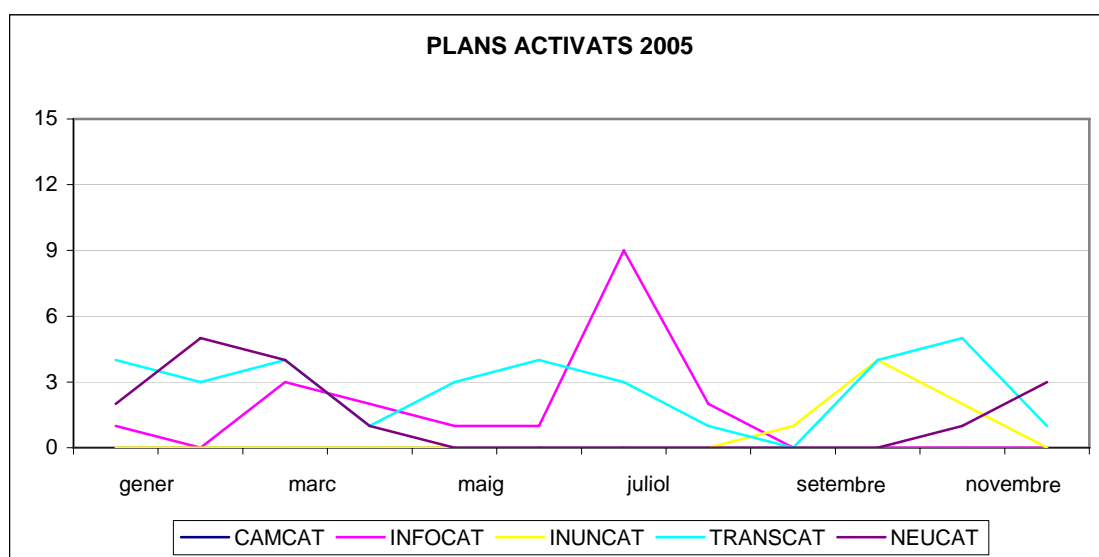
Taula 32: Plans homologats de protecció civil

<i>PLANS HOMOLOGATS I SOBRE ELS QUALS LA COMISSIÓ DE PROTECCIÓ CIVIL VA EMETRE INFORME FAVORABLE</i>	
Pla d'autoprotecció	20
Pla bàsic d'emergència municipal	29
Pla d'actuació municipal per incendis forestals	45
Pla d'actuació municipal per nevades	25
Pla d'actuació municipal per inundacions	15
Pla d'actuació municipal del transport de mercaderies perilloses	17
Pla específic	8
Pla d'actuació municipal per risc químic	9
Pla d'actuació municipal per risc sísmic	8
Total	176

Font: Direcció General d'Emergències i Seguretat Civil

L'any 2005 ha estat un any important pel que fa a l'homologació de plans de protecció civil. En aquest període s'han aprovat 20 plans d'autoprotecció i 156 plans a nivell municipal. D'aquests plans d'àmbit municipal destaquen 29 plans bàsics d'emergència municipals, 45 plans municipals d'incendis forestals, 25 plans d'actuació municipal per nevades, 15 plans d'actuació per inundacions, 17 plans d'actuació municipal del transport de mercaderies perilloses.

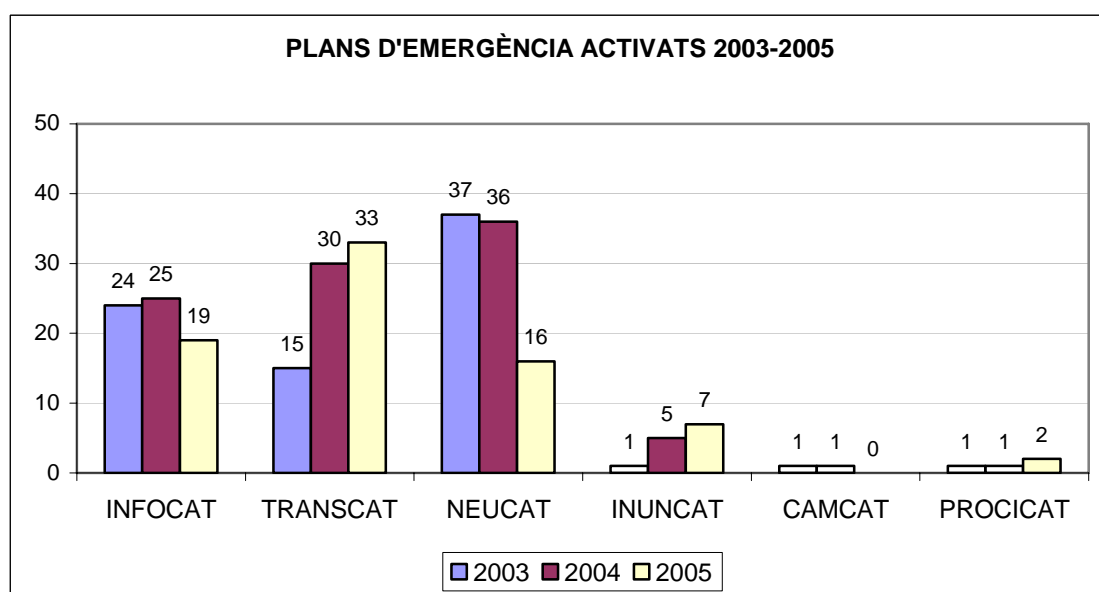
Gràfic 46: Activacions de plans d'emergències. 2005

Font: Direcció General d'Emergències i Seguretat Civil

Com podem veure clarament a la gràfica, el Pla INFOCAT es va activar en diferents mesos i de forma significativa al mes de juliol, amb 9 activacions. L'activació de la primavera i l'estiu es va deure a la sequera que hi va haver l'any 2005, però gairebé no es va activar a la tardor, fet que pot tenir relació amb les pluges del moment i coincideix amb l'activació de l'INUNCAT en el mateix període.

Gràfic 47: Plans activats. 2003-2005

Font: Direcció General d'Emergències i Seguretat Civil

La gràfica ens mostra que l'any 2005 va ser un any en el qual es va activar un nombre menor de plans que els anys anteriors, especialment els plans que tenen a veure amb les condicions meteorològiques estacionals com l'INFOCAT i el NEUCAT. A més, podem veure que l'INUNCAT, l'altre pla que té relació amb els factors meteorològics, es va activar un cop més que l'any anterior, circumstància que coincideix amb l'augment de les pluges en aquest període. Destaca, també, l'estabilitat de la resta de plans en relació amb els anys anteriors, amb una especial atenció a la lleugera pujada del TRANSCAT.

Els incendis

Els incendis forestals

A l'hora de valorar i explicar els incendis forestals, s'han de tenir en compte diversos indicadors: d'una banda, les variables que estan pautades pel medi i les seves condicions, és a dir, el clima i les condicions atmosfèriques, la pluviometria, les temperatures, el vent, l'orografia i el relleu, etc.; d'altra banda, l'activitat humana sovint modifica el medi i les seves actuacions poden ser determinants en els incendis forestals.

Les modificacions del medi han alterat o deteriorat l'entorn, i han propiciat a vegades condicions favorables per a la propagació dels focs forestals. Com a exemples destacables, hi ha el creixement urbanístic, en alguns indrets poc controlat i en condicions no òptimes (parcel·les brutes, sense perímetres de seguretat, etc.); també l'activitat agrícola (inclòs l'abandonament de conreus, on proliferen el pi blanc i matolls, la crema de rostolls, etc.), i algunes infraestructures (com les xarxes d'alta tensió). Tot i les condicions afavoridores esmentades, l'element més danyós és la intencionalitat: sovint s'escullen indrets de difícil accés, amb força material combustible, a hores de màxima calor i amb les condicions climatològiques més adverses.

A diferència dels darrers quatre anys pluviomètrics, el règim de pluges ha estat clarament inferior per al conjunt del període setembre 2004 – agost 2005. Cal fer esment de la primavera: a la majoria de les comarques de Catalunya el conjunt de les precipitacions ha estat inferior al 70% en comparació amb els valors mitjans climàtics del mateix període.

Finalment, cal esmentar el vent i la seva relació amb altres aspectes meteorològics, com la temperatura i la humitat relativa. Tenen una influència decisiva a l'inici dels incendis, però més encara en la propagació del foc.

La taula següent reflecteix el nombre i l'evolució dels incendis forestals per al període 1996-2005.

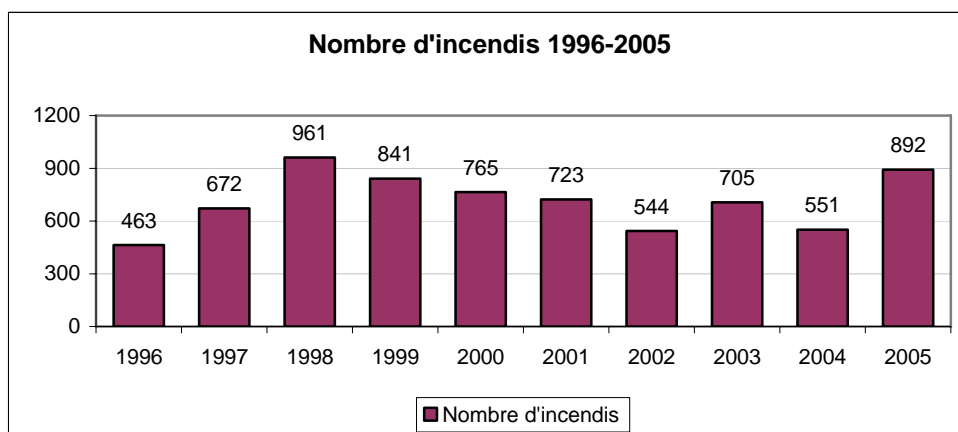
Taula 33: Nombre incendis forestals. 1996-2005

<i>Any</i>	Nombre d'incendis	Ha Arbrades	Ha no Arbrades	Total
1996	463	531	494	1025
1997	672	624	297	921
1998	961	13714	7278	20992
1999	841	485	764	1249
2000	765	2637	5705	8342
2001	723	993	2001	2994
2002	544	951	1147	2098
2003	705	7408	2455	9863
2004	551	393	674	1067
2005	892	3602	1892	5494

Font: Direcció General d'Emergències i Seguretat Civil.

Podem observar com l'any 2005 ha estat el segon dels darrers 7 anys pel que fa al nombre d'incendis.

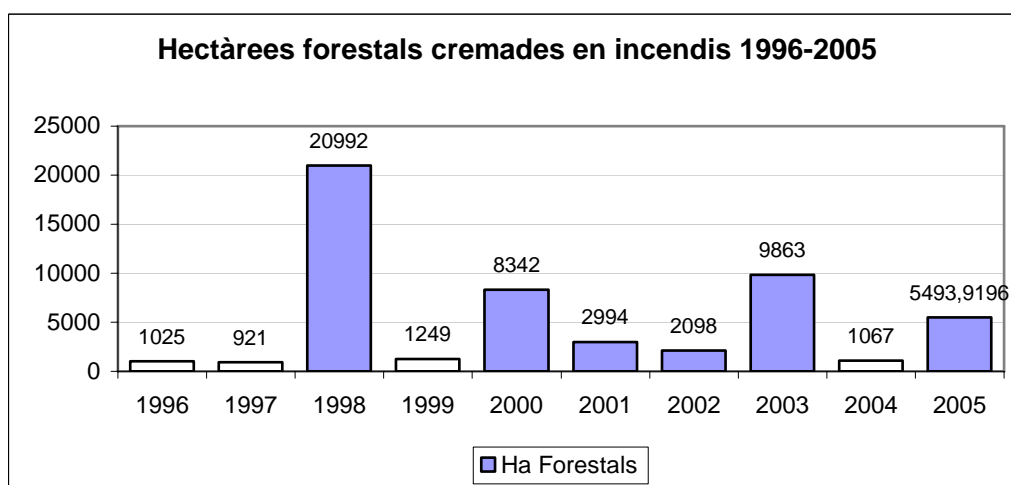
Gràfic 48: Nombre d'incendis. 1996-2005

FONT: Departament de Medi Ambient i Habitatge i elaboració pròpia.

Com es pot observar, el nombre d'incendis, l'any 2005, va ser el segon en importància, malgrat que, pel que fa al nombre d'hectàrees incendiades, passa a ser el quart.

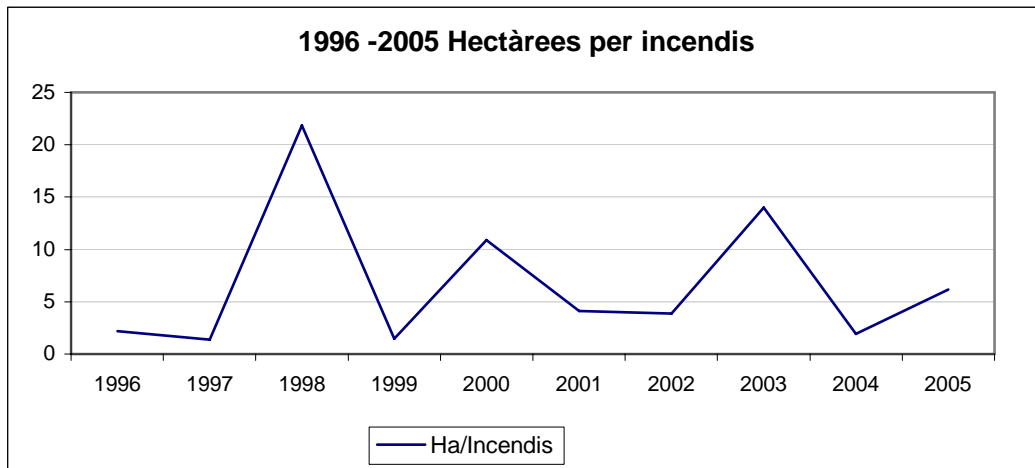
Gràfic 49: Hectàrees forestals cremades. 1996-2005

FONT: Departament de Medi Ambient i Habitatge i elaboració pròpia.

El nombre d'hectàrees forestals cremades, la suma d'hectàrees arbrades i no arbrades, se situa en el quart lloc del període dels 10 anys de la gràfica, cosa que contrasta amb el segon pel que fa a nombre d'incendis.

Gràfic 50: Hectàrees per incendis. 1996-2005

Font: Departament de Medi Ambient i Habitatge i elaboració pròpia.

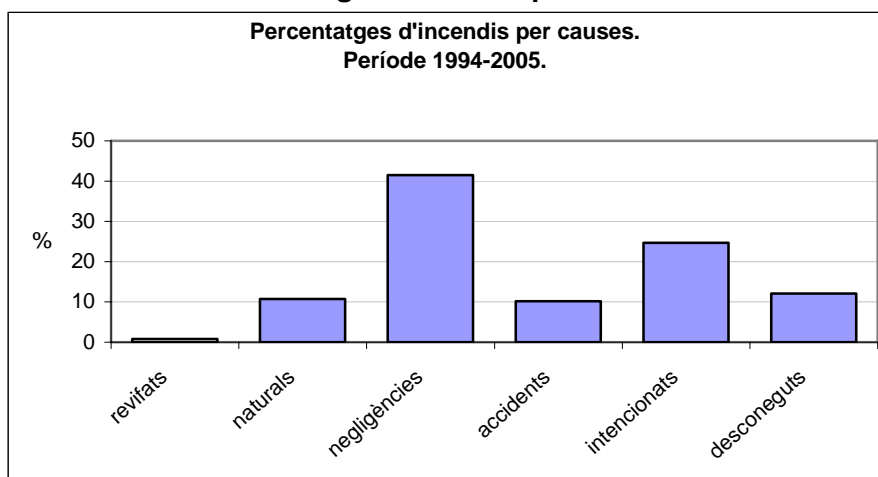
L'any 2005 va produir-se un augment significatiu del nombre d'incendis i de la superfície forestal cremada respecte a l'any anterior, el qual va ser, però, força positiu en relació amb la tendència interanual. L'índex d'hectàrees per incendi va ser de 5,70, el quart en importància dels darrers 10 anys.

Els anomenats grans incendis forestals (GIF) poden condicionar l'estadística, ja que calcinen cada any una enorme quantitat de superfície forestal. El percentatge d'aquells que arriben a cremar més de 500 hectàrees suposa menys d'un 1% del total, però en canvi són els responsables de l'afectació del gairebé el 80% del total de la superfície cremada.

La causalitat dels incendis forestals

El gràfic següent mostra com les principals causes d'incendi en el conjunt de l'any per al període entre el 1994 i el 2005 corresponen a negligències (41,5%) i incendis intencionats (24,7%). A més, el conjunt permet confirmar que la gran majoria dels incendis té un origen antròpic; les causes naturals són només un 10,7%.

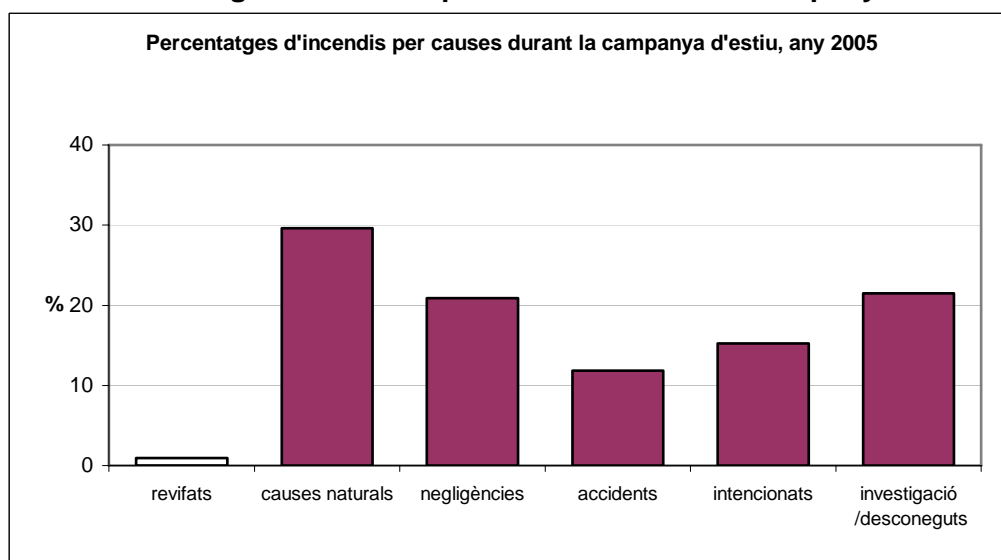
Gràfic 51: Percentatge d'incendis per causes. 1994-2005

Font: Departament de Medi Ambient i Habitatge i elaboració pròpia.

El gràfic següent permet comparar la causalitat del conjunt de l'any amb la que es circumscriu al període estival, comprès aquest entre el 15 de juny i el 15 de setembre, normalment el període en què es produeixen més incendis. Hi apareixen les causes d'incendi en campanya d'estiu de l'interval 1994-2004.

Gràfic 52: Percentatges d'incendis per causes durant les campanyes d'estiu. 2005

Font: Departament de Medi Ambient i Habitatge i elaboració pròpia.

La campanya d'estiu del 2005 va estar marcada per un augment substancial de les causes naturals d'incendi respecte a la mitjana d'anys anteriors. Les revifades

d'incendis són poc habituals, amb percentatges menors a l'1%; tot i això no se n'aconsegueix reduir la seva incidència.

Pel que fa a les negligències, les més habituals es troben relacionades amb activitats com la crema agrícola, la crema de pastures, els treballs forestals i les fogueres. Tot i això, també són molt importants les negligències dels fumadors i les relacionades amb els abocadors.

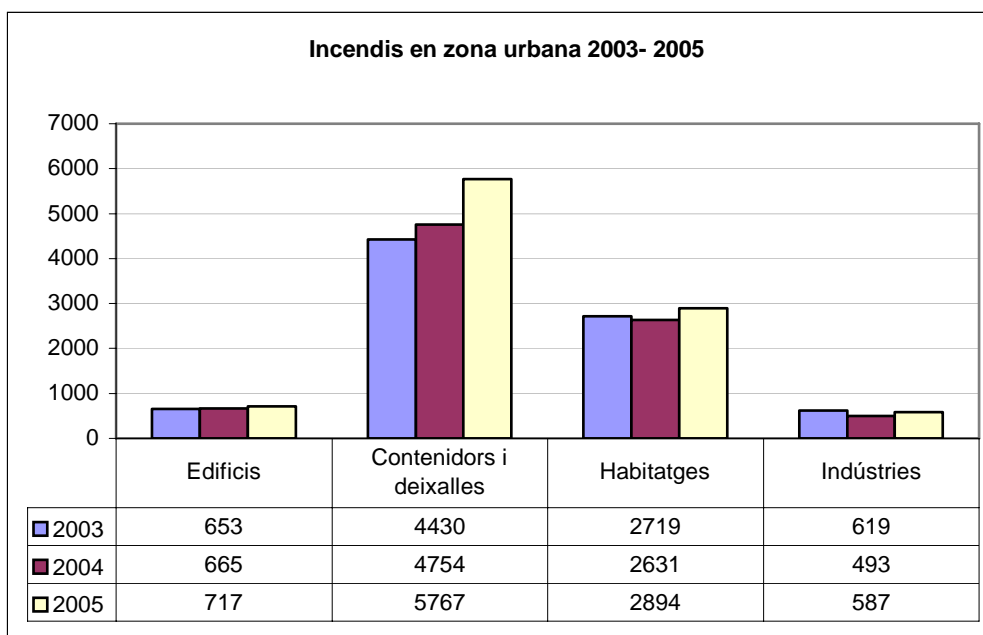
Els incendis provocats per accidents, al seu torn, segueixen una tendència similar a la mitjana de període estival d'altres anys. Els més habituals són els que estan en relació amb les línies elèctriques i en menor mesura els relacionats amb màquines i vehicles de motor.

Respecte als incendis intencionats, hi ha una marcada reducció, l'any 2005, en relació amb la mitjana de la dècada anterior. Malgrat tot, s'ha de tenir present que alguns dels incendis actualment en procés d'investigació formaran part del grup d'incendis intencionats.

Els incendis en zona urbana

La gràfica número 53 reflecteix les intervencions en incendis en zona urbana per part del cos de bombers de la Direcció General d'Emergències i Seguretat Civil. El període tractat abasta de l'any 2003 al 2005 i els incendis hi apareixen desglossats per tipus.

Gràfic 53: Incendis en zona urbana. 2003-2005

Font: Direcció General d'Emergències i Seguretat Civil

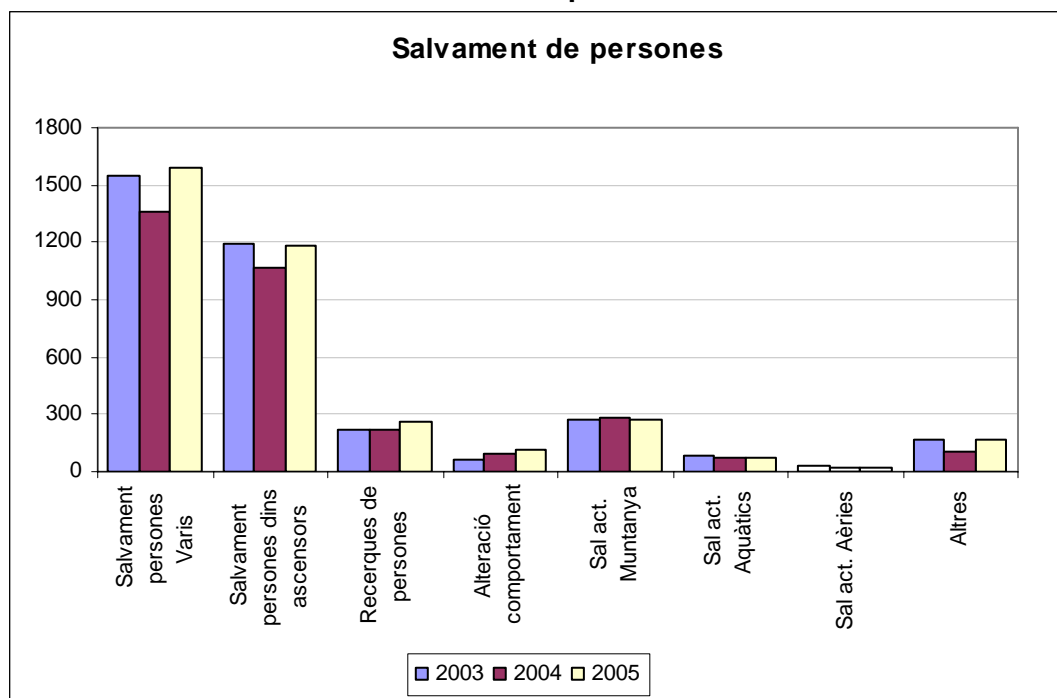
El cos de Bombers de la Generalitat de Catalunya va intervenir l'any 2005 en 5.767 incendis de contenidors i deixalles a la via pública, dada que suposa un augment de més del 20 per cent respecte a l'any anterior. Podem veure com els incendis a la zona urbana han experimentat en conjunt un augment significatiu.

Pel que fa a les actuacions en incendis i explosions per part dels bombers de la ciutat de Barcelona, van sumar un total de 4.018 l'any 2005, xifra superior a la de l'any anterior, però inferior a la resta d'anys compresos entre el 2000 i el 2003.

Salvament de persones

El salvament de persones, en contingències relatives a les activitats desenvolupades a l'aire lliure o a causa de calamitats o infortunis, és una de les actuacions que realitzen els serveis d'emergències. En aquests salvaments el cos de Bombers de la Generalitat de Catalunya és un dels principals implicats en el rescat i salvament de persones. A continuació s'exposa una gràfica que reflecteix els salvaments de persones efectuats pel cos els anys 2003 – 2005, amb desglossament dels subtipus.

Gràfic 54: Salvament de persones. 2003-2005

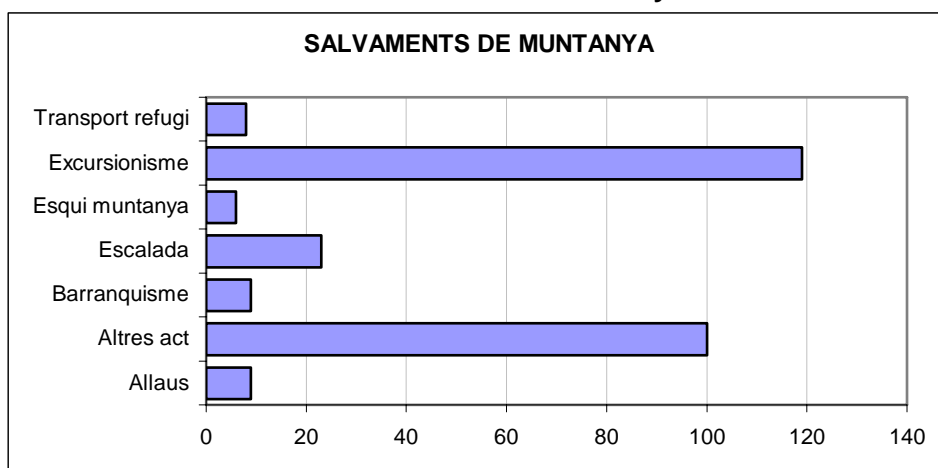

Font: Direcció d'Emergències i Seguretat Civil

L'any 2005, el nombre de salvaments de persones va ser de 3.686, xifra sensiblement superior a la dels dos anys anteriors. Els apartats que es van incrementar més van ser els salvaments varis, en què s'inclouen els salvaments urbans. No obstant això, podem veure en línies generals que les dades ens mostren una lleugera estabilitat de les xifres.

Pel que fa als salvaments de muntanya, decreixen lleugerament respecte de l'any anterior. Cal assenyalar que, en aquest apartat, el gruix de les intervencions se situa als subapartats "Excursionisme", amb 119 actuacions, i "Altres activitats", desenvolupades a la muntanya, amb 100 actuacions. El que podem veure és que pràcticament la totalitat de les actuacions relacionades amb el lleure i la muntanya són les que requereixen serveis d'emergències.

Gràfic 55: Salvaments en muntanya. 2005

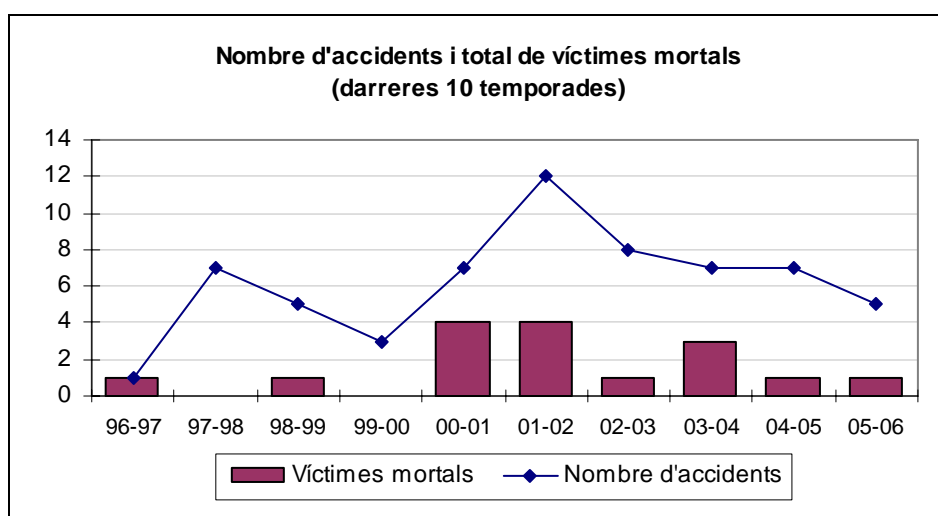

Font: Direcció General d'Emergències i Seguretat Civil

Allaus

El gràfic següent mostra el nombre d'accidents per allaus i les víctimes mortals de les darreres 10 temporades, d'acord amb les dades extretes de l'Institut Cartogràfic de Catalunya. Cal aclarir que aquest organisme no disposa de tota la informació pel que fa al nombre d'allaus, però sí del nombre de víctimes mortals. S'inclou la temporada 2005-2006, en què la totalitat d'accidents i defuncions es va produir durant el mes de desembre del 2005.

Gràfic 56: Accidents i total de víctimes mortals a causa d'allaus

Font: Institut Cartogràfic de Catalunya i elaboració pròpia.

Com es pot apreciar, la tendència del nombre d'accidents és descendent, des de la temporada 2001-2002. La xifra de víctimes mortals també s'ha mantingut a un nivell inferior al de l'etapa compresa entre les temporades 2000-2001 i 2001-2002. Malgrat això, cal esmentar que totes dues dades havien estat més positives durant els anys anteriors a aquest període.

Les persones accidentades en allaus a Catalunya estaven desenvolupant, en la seva immensa majoria, activitats de lleure, i l'esquí de muntanya n'era la de més incidència amb escreix. El següent a molta distància l'alpinisme i l'esquí fora de pista. Pel que fa als accidents mortals, la proporció més elevada torna a recaure en l'esquí de muntanya, però l'esquí fora de pista passa a ser el segon en importància, amb un augment considerable del seu percentatge.

Altres actuacions de bombers

En aquest apartat es desglossen les actuacions dels cossos de bombers de la Generalitat de Catalunya i de l'Ajuntament de Barcelona, per reflectir-hi algun dels àmbits que no s'han tractat en els apartats immediatament anteriors, com és el cas dels incendis i dels salvaments, ja que aquestes tasques les realitzen sovint en coordinació amb altres cossos, fet que reflecteix una vegada més la transversalitat de les funcions entre els diversos actors implicats en la seguretat pública.

La taula següent reflecteix les actuacions dels anys 2002 al 2005 del cos de bombers de la Generalitat de Catalunya, desglossades per tipus.

Taula 34: Actuacions de bombers. 2002-2005

	TOTAL	Accidents de trànsit	Alertes	Altres tipus alarma	Assist. tècn. urgent	Assis. tècn. no urgent	Explosió	/Ensurrament	Incendis d'edificis	Incendis d'habitatge	Incendis indús./magatzem	Incendis diversos	Informació M. P.	Informació incidents	Olors	Salvaments animals	Salvaments béns	Salvaments persones	Ser. Mitjans Aeriis	Simulacres	Incendis Veget. terr. agrícola	Incendis Veget. terr. forestal	Incendis Veget. terr. urbans
2002	75456	10350	165	218	18758	20072	99	659	2359	628	10921	4	48	133	1847	112	2917	724	131	1585	1303	2423	
2003	78880	11244	363	94	21078	18385	105	653	2719	619	10812	1	106	160	2008	108	3577	681	377	1197	1943	2650	
2004	76932	10389	356	84	17326	21295	98	665	2631	493	10575	17	108	238	2122	65	3228	1052	417	1786	1693	2294	
2005	82944	11582	332	482	19712	20397	122	717	2894	586	11758	34	102	327	1553	120	3686	866	534	2262	2241	2637	

Font: Direcció General d'Emergències i Seguretat Civil

Cal destacar que la suma de les assistències tècniques urgents i no urgents suposa pràcticament la meitat de les actuacions. Les segueixen en importància el total de les relacionades amb incendis i, seguidament, el nombre d'actuacions relacionades amb accidents de trànsit.

En relació amb la comparativa dels dos darrers anys, cal esmentar que el nombre total d'actuacions dels Bombers de la Generalitat de Catalunya va experimentar un augment del 7,8% l'any 2005.

Entre els anys 2004 i 2005 les accions relacionades amb tot tipus d'incendis van reflectir un augment percentual significatiu, que oscil·la entre el 7,8% i el 32,4%, però que és notablement superior en el cas dels incendis que afecten vegetació, tant si aquesta és forestal com si és dins l'àmbit urbà.

Pel que fa al nombre de les actuacions relacionades amb el trànsit, han sofert oscil·lacions els darrers quatre anys. Les dades del 2005 superen lleugerament les del 2003, però són un 11,5% superiors a les de l'any 2004.

Cal tenir presents també el nombre de simulacres realitzats (534), mostra de les activitats preventives efectuades pel cos de bombers. L'augment de les activitats en aquest àmbit ha estat constant durant els darrers anys, amb un 28,1% respecte al 2004.

A continuació s'examinen les dades relatives a les actuacions del cos de bombers de l'Ajuntament de Barcelona. La taula següent reflecteix les seves actuacions desglossades per àmbits per als anys 2000-2005.

Taula 35: Actuacions de bombers desglossades per àmbits. 2000-2005

Actuacions Bombers de Barcelona 2000-2005						
Típus de servei	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Falses alarmes	777	2.163	2.161	2.245	2.016	2.427
Incendis i explosions	5.067	4.939	4.536	4.171	3.773	4.018
Salvaments*	6.294	4.174	3.783	4.059	4.041	4.633
Assist. tècniques	4.548	5.758	4.967	4.528	4.269	4.942
TOTALS	16.686	17.034	15.447	15.003	14.099	16.020

* L'any 2005 inclouen 2.938 assistències sanitàries.

Font: Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona (per als anys 2000-2004) i Serveis d'Extinció d'Incendis i Salvament de l'Ajuntament de Barcelona (dades de l'any 2005)

Com es pot observar, el nombre total d'actuacions d'aquest cos l'any 2005 respecte als tres anteriors ha augmentat, i s'ha aproximat a la xifra del 2000, però és encara lluny de la del 2001.

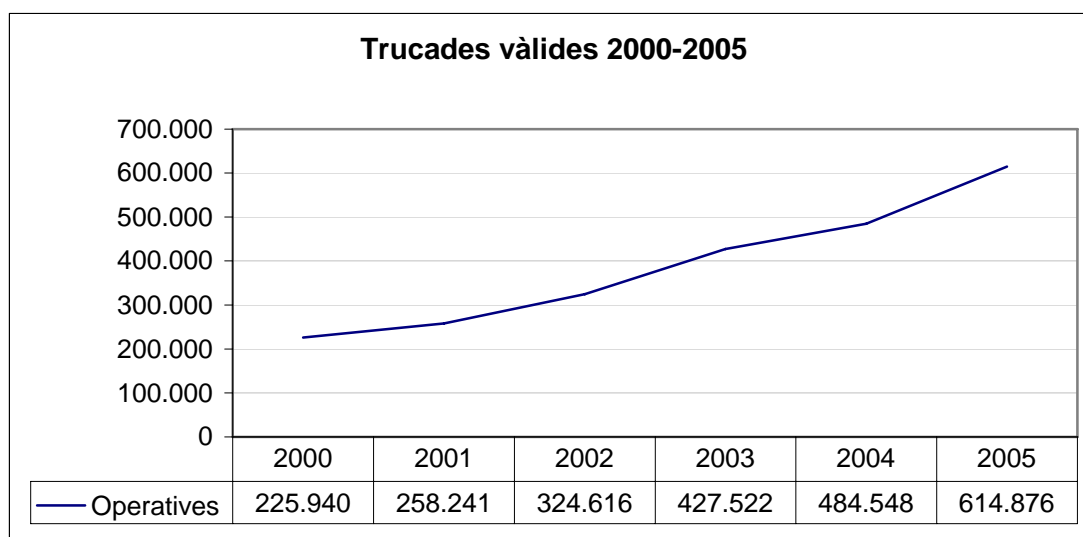
L'apartat d'assistències tècniques comprèn totes aquelles accions no incloses dins els apartats clàssics d'intervenció en incendis i salvaments, excloent-ne les falses alarmes. El seu pes específic dins l'activitat quotidiana dels bombers de Barcelona és considerable (com ho és també per als de la Generalitat) i gairebé cada any ha superat la resta d'àmbits. Inclou, entre altres aspectes, tot allò que es considera prevenció operativa, així com apuntalaments, consolidació, retirada d'objectes i arbrat, retirada d'animals, etc.

De l'any 2005, cal destacar-ne l'apartat de salvaments, accions que s'eleva a un nombre de 4.633. Aquesta activitat supera les actuacions en incendis i explosions, però cal tenir en compte que la xifra recull també l'assistència sanitària (un total de 2.938 actuacions l'any 2005) i que inclou, a més, els salvaments de persones atrapades en accidents de circulació, obrir la porta d'habitatges de persones que no contesten o de persones amb alteracions nervioses o mentals, intents de suïcidi amb altura, precipitats, suïcidis al metro, recuperació d'objectes o animals, etc.

El telèfon unificat d'emergències: 112

Tal com en el seu dia va estipular el Consell de les Comunitats Europees 91/396/CEE ³⁰, el telèfon 112 ha d'esdevenir el mitjà d'accés dels ciutadans als serveis d'emergències. La finalitat és la centralització de les trucades en un servei únic i, per tant, l'establiment d'una plataforma des d'on el ciutadà pugui accedir a qualsevol servei de manera ràpida i eficaç. A Catalunya la unificació es desenvolupa després de l'Acord marc interdepartamental entre els departaments de Salut i Interior de la Generalitat de Catalunya.

Gràfic 57: Trucades vàlides. 2000-2005

Font: Direcció General d'Emergències i Seguretat Civil

Aquest servei, tal com s'observa en el gràfic anterior, des de la seva implantació atén progressivament cada cop més trucades, la qual cosa reflecteix que cada cop més persones l'adopten com a número per sol·licitar algun servei d'emergències.

³⁰ Aprovat pel Consell D'Europa 91/396/CEE, de 29 de juliol. Desenvolupat pel Reial decret 903/1997, de 16 de juny, on s'estipula que les comunitats autònomes seran les encarregades de dur a terme l'execució del projecte 112, en el cas de Catalunya mitjançant l'Acord de govern de 17 d'octubre de 1997 i la posterior aplicació de la Llei 4/2003, de 7 d'abril; finalment, mitjançant l'Acord marc interdepartamental entre Salut i Interior.

Tot i això, encara es continuen emprant altres telèfons per posar-se en contacte amb algun o altre servei d'emergències. De fet, alguns d'aquests serveis encara duen logotipat els seus propis números de marcació ràpida.

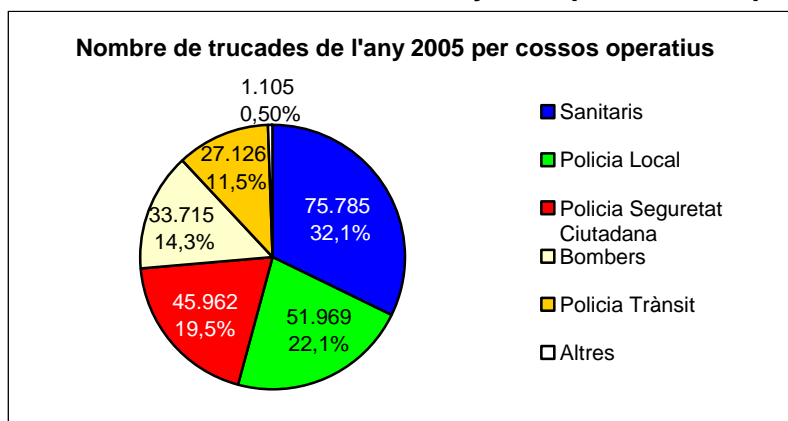
Durant el 2005, el nombre absolut de trucades ateses que demandaven algun servei ha tingut un important increment de 130.3287, l'increment anual més gran experimentat fins ara.

Quan es produeix un incident, totes les trucades rebudes, per exemple diversos avisos de ciutadans per un incendi, es comptabilitzen en un sol expedient. De la mateixa manera només es tindrà en compte a nivell estadístic el primer servei derivat, és a dir, en cas d'un accident, es comptabilitzarà només l'avis a un servei (bombers, policia o ambulàncies), tot i que l'actuació n'hagi requerit diversos i per tant s'hagi avisat tots els serveis.

Les trucades que demanden serveis són de diversa tipologia. Per ordre d'importància hi destaquen els serveis sanitaris, les policies locals, els cossos policials que presten serveis de seguretat ciutadana, els bombers i les dotacions de trànsit.

Els serveis que reben més demandes són els sanitaris, per motius diversos, entre els quals el fet que són els que objectivament enregistren més incidents (trasllat de malalts, servei mèdic urgent per a infarts, intoxicacions, etc.). A banda d'això, hi ha molts serveis d'emergències de l'àmbit sanitari que ja duen com a referència el número 112. En canvi, els serveis policials encara mantenen operatius números com el 088, el 092 o el 091 i s'hi identifiquen, per bé que són els que més demanda reben a través del 112 després dels sanitaris. En relació amb el requeriment de bombers, aquest majoritàriament es duu a terme a través del 112.

Gràfic 58: Nombre de trucades de l'any 2005 per cossos operatius

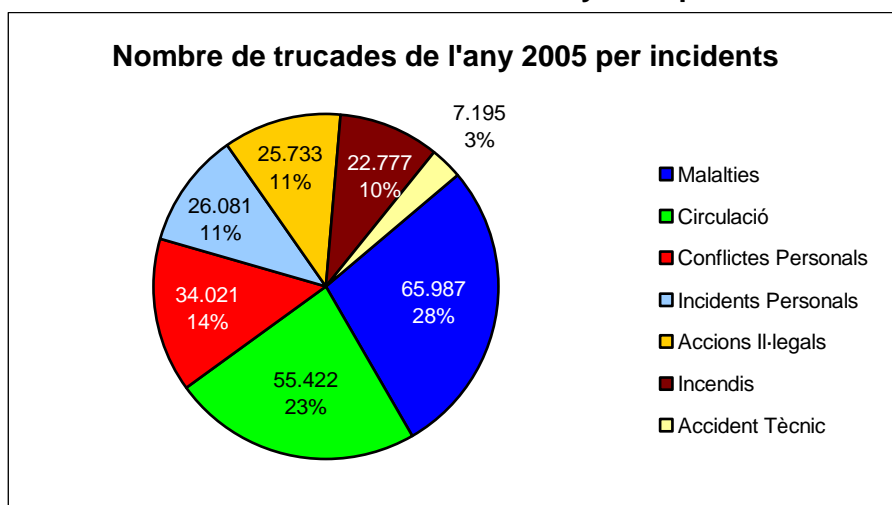
Font: Direcció General d'Emergències i Seguretat Civil

Dins dels àmbits esmentats, es poden observar concretament els incidents per tipus, més del 50% dels quals fa referència a malalties i a circulació.

En el cas de malalties, el servei al qual s'ha derivat la trucada és sanitari. En el cas de circulació és diferent; les trucades s'adreçaran als serveis sanitaris, els bombers o la policia en funció de la naturalesa dels requeriments. Per exemple, si es tracta d'un accident pot activar-se qualsevol servei d'emergències, en funció de la presència de víctimes, danys greus, vehicles implicats, etc., mentre que en cas d'avaría mecànica es pot sol·licitar només la presència policial de trànsit per senyalitzar; en el cas d'un vehicle mal estacionat, també s'activarà un servei policial per a la retirada del vehicle.

En aquest mateix sentit, en el cas d'un accident tècnic, com una fuga, es derivarà la trucada; per exemple, si es tracta de gas, s'activaran primerament els bombers i la companyia i seguidament la policia, etc. En una pèrdua d'aigua n'hi haurà prou d'avisar la policia local perquè activi al servei d'aigües o la companyia concessionària del municipi.

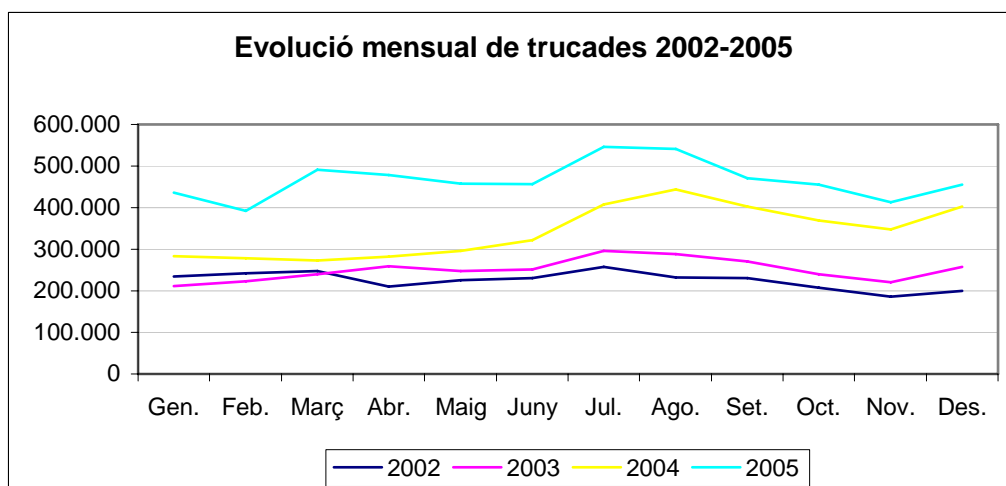
Gràfic 59: Nombre de trucades de l'any 2005 per incidents

Font: Direcció General d'Emergències i Seguretat Civil

De les trucades rebudes també es desprenen dades sobre els horaris en què hi ha més sol·licituds de servei. La majoria de trucades s'enregistren entre les dotze del migdia i les deu del vespre, i l'hora punta són les set de la tarda. Al gràfic següent es pot veure l'evolució de les trucades per mesos: juliol i agost són els que han enregistrat més trucades, i febrer i novembre, els que menys.

Gràfic 60: Evolució mensual de trucades. 2002-2005

Font: Direcció General d'Emergències i Seguretat Civil

6. Seguretat privada

Seguretat privada

La Llei 4/2003, del sistema de seguretat pública de Catalunya, incorpora la seguretat privada com un dels àmbits que s'ha d'integrar dins del sistema de seguretat de Catalunya, posant de manifest la importància de les tasques i dels serveis que es realitzen des d'aquest sector.

D'entrada, cal tenir present que som davant d'un sector econòmic d'una rellevància gens menyspreable. La facturació total del sector, a nivell estatal, va créixer més del 5% respecte a l'any 2004, i es va apropar als 3.000 milions d'euros.³¹

La majoria del sector es veu cobert per unes poques empreses que actuen a tot l'àmbit estatal; n'hi ha 6 que abasten més del 60% de la quota de mercat espanyol. L'apartat que més està creixent els darrers anys és el corresponent als sistemes/alarmes. La vigilància té un creixement sostingut, frenat per la falta de personal habilitat per contractar; el transport de fons es manté estable.³²

A la pràctica diària, nombroses actuacions policials comencen a partir d'actuacions de seguretat privada, per l'acció de vigilants de seguretat o per l'activació d'alarmes. També es produeix una interacció entre tots dos tipus de seguretat, en espectacles de pública concurrència amb gran assistència de públic. La seguretat pública i la privada es relacionen de forma indirecta fins i tot en la investigació de delictes, ja que una eina molt utilitzada en aquesta tasca són les gravacions realitzades per videocàmeres, d'entitats bancàries o mitjans de transport públic.

D'altra banda, els particulars cada cop fan més ús de la seguretat privada, en un context de desplaçament de població cap a nous entorns més allunyats dels grans nuclis urbans. També els particulars fan ús de la seguretat privada, de manera més o menys conscient, en diversos actes de la seva vida diària (utilització de serveis públics, entitats bancàries, controls d'accés a edificis, etc.).

³¹ Dades del conjunt de l'Estat espanyol, font Aproser.

³² Font: Cifras y datos del sector de la seguridad privada. Edición 2005. APROSER (Associació Professional de Companyies Privades de Serveis de Seguretat).

Tota aquesta activitat fa necessari que es realitzi un control administratiu des de dues vessants: una de prèvia, amb l'autorització per realitzar determinades activitats, i una de posterior per controlar-ne el desenvolupament.

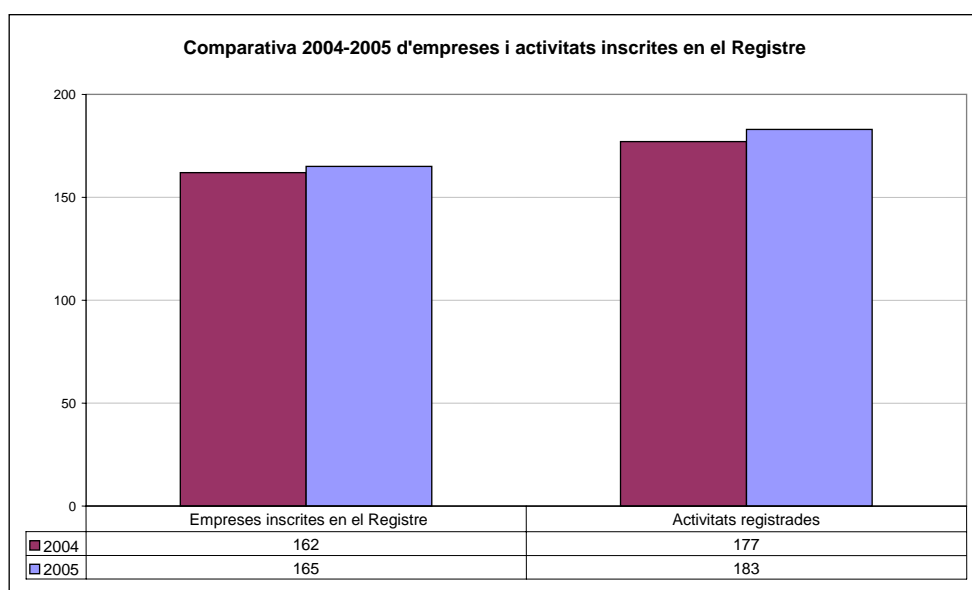
Empreses de seguretat

Hi ha tres classes d'empreses de seguretat. En un primer lloc, trobem les multinacionals i grans firmes, que ofereixen una gran varietat de serveis a nivell estatal i que controlen la majoria del mercat. Un altre tipus d'empreses són les petites i mitjanes, que estan especialitzades en sistemes tècnics i tecnològics de seguretat. Finalment, trobem les petites empreses de vigilància que treballen a nivell local i els investigadors privats.

Per comunitats autònomes, el percentatge més grans d'empreses es troba a Madrid (24%), Catalunya (18%), Andalusia (15%), Comunitat Valenciana (9%), Canàries (6%) i el País Basc (5%).

En l'àmbit de la Generalitat de Catalunya, les competències, limitades (fins a l'aprovació del nou Estatut), només permetien disposar d'unes poques dades, com les inscripcions, cancel·lacions i modificacions del Registre Especial d'Empreses de Seguretat de Catalunya. D'acord amb aquest, el mercat de les empreses de seguretat no sembla que hagi tingut cap gran moviment a Catalunya durant l'any 2005. Al Registre Especial d'empreses de seguretat de Catalunya, a final d'any només hi havia 3 empreses més que a final d'any, ja que s'hi havien produït 8 altes d'empreses i 5 baixes, seguint la tendència dels darrers anys, amb un baix nombre d'autoritzacions.

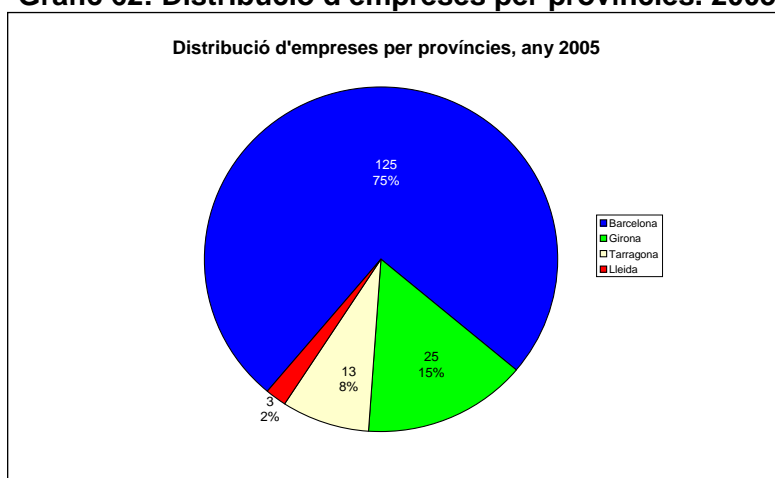
Gràfic 61: Comparativa d'empreses i activitats inscrites. 2004-2005

Font: Direcció General de Seguretat Ciutadana

La diferència entre les empreses inscrites en el Registre i les activitats registrades s'explica perquè algunes empreses estan autoritzades a realitzar més d'una activitat. Aquestes empreses tenen la seva seu central majoritàriament a la província de Barcelona (75%), seguides de Tarragona i Lleida, d'acord amb la distribució del gràfic següent.

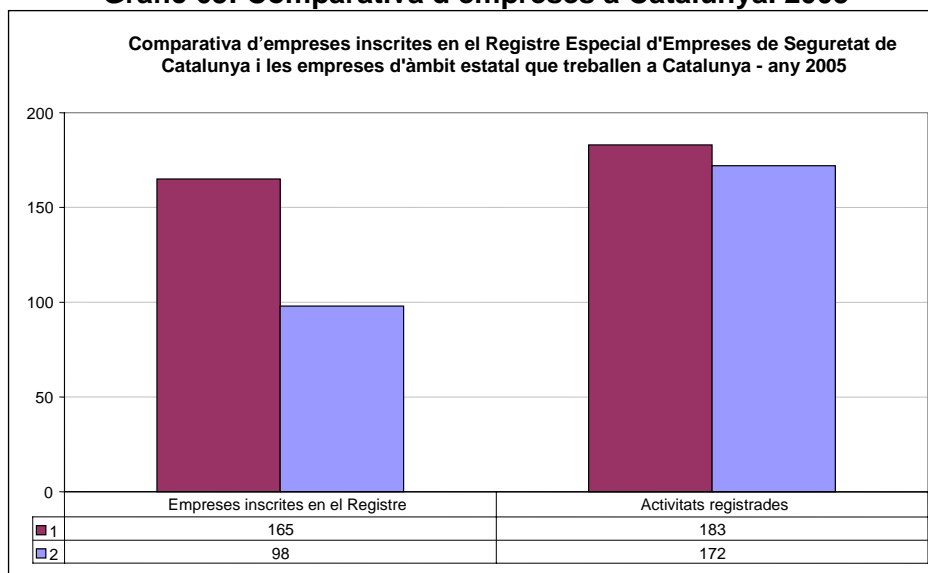
Gràfic 62: Distribució d'empreses per províncies. 2005

Font: Direcció General de Seguretat Ciutadana

Però aquestes no són les úniques empreses de seguretat que operen a Catalunya. També hem de tenir en compte aquelles empreses que treballen a Catalunya però que es troben inscrites en el Registre Central de l'Estat, a Madrid.

Gràfic 63: Comparativa d'empreses a Catalunya. 2005

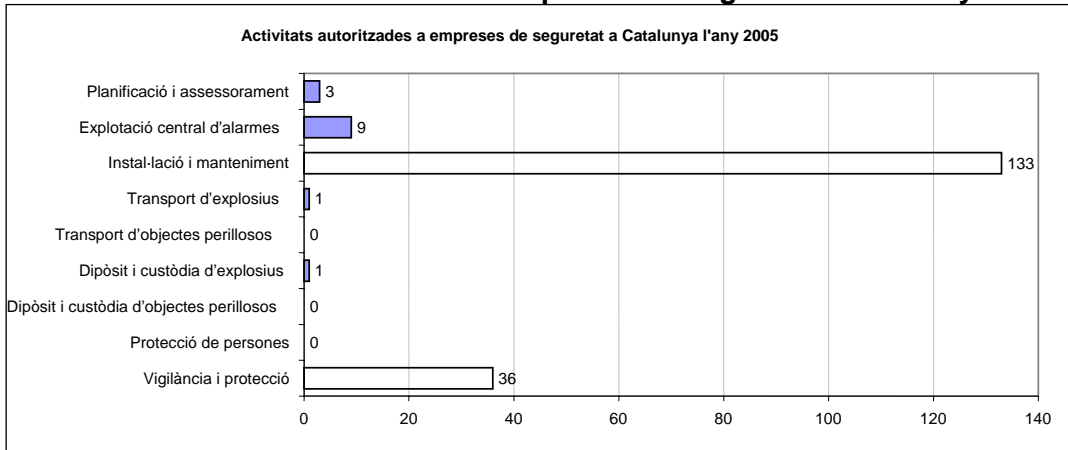
1: Empreses inscrites en el Registre Especial d'Empreses de Seguretat de Catalunya

2: Empreses d'àmbit estatal que treballen a Catalunya

Font: Direcció General de Seguretat Ciutadana

Segons la gràfica anterior, es pot observar que el nombre d'empreses catalanes és superior a les estatals, però aquesta diferència es veu reduïda si es comparen les activitats en què operen³³.

Gràfic 64: Activitats autoritzades a empreses de seguretat a Catalunya. 2005

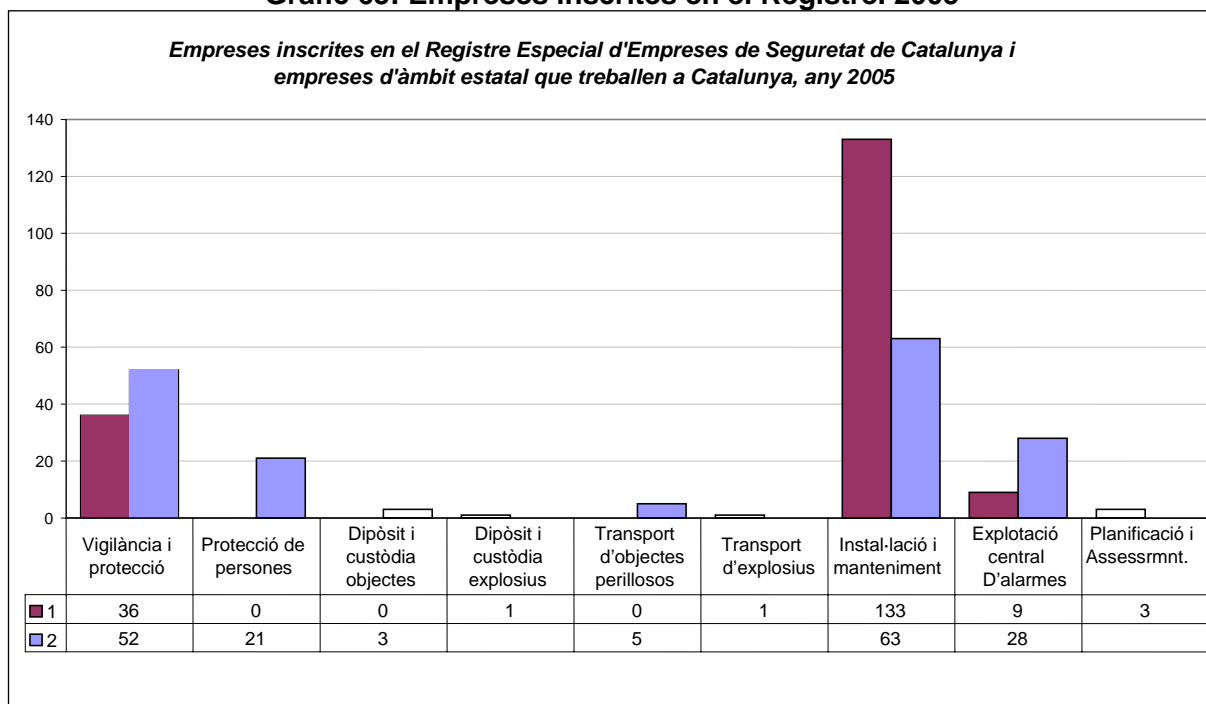
Font: Direcció General de Seguretat Ciutadana

A Catalunya, el 2005 va finalitzar amb l'increment d'una empresa més autoritzada a realitzar tasques de vigilància i protecció, dues d'instal·lació i manteniment, i tres de planificació i assessorament. Tot i això, l'activitat per a la qual hi ha gairebé les tres quartes parts d'autoritzacions és la d'instal·lació i manteniment. La següent activitat amb més autoritzacions és la de vigilància i protecció.

Si es comparen aquestes dades amb les d'empreses d'àmbit estatal, es veu clarament que el sector està més diversificat. Mentre que les empreses d'àmbit estatal superen les catalanes en nivells de vigilància i protecció, protecció de persones i explotació de centrals d'alarmes, respecte a les empreses d'instal·lació i de manteniment hi ha moltes més empreses que s'hi dediquen a Catalunya que no pas de l'Estat que operin a la nostra comunitat autònoma. Això pot ser degut a la menor infraestructura que pot necessitar aquest tipus d'activitat, i ser un format més compatible amb les pimes.

³³ També hem de tenir en compte que entre les empreses d'àmbit estatal que operen a Catalunya es

Gràfic 65: Empreses inscrites en el Registre. 2005

1: Empreses inscrites en el Registre Especial d'Empreses de Seguretat de Catalunya

2: Empreses d'àmbit estatal que treballen a Catalunya

Font: Direcció General de Seguretat Ciutadana

El principal factor que s'ha tingut en compte és la quantitat d'empreses de seguretat que operen a Catalunya. No obstant això, les dades idònies serien les econòmiques, sobre el volum de negoci del sector a Catalunya, però únicament les tenim a nivell estatal.

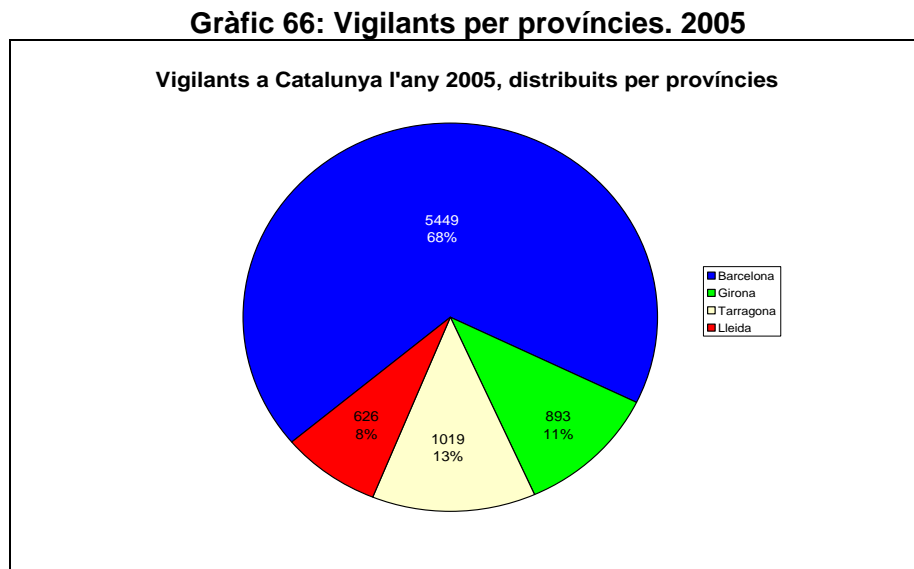
Les dades econòmiques del sector a tot l'Estat espanyol³⁴ mostren que la seva tendència és de creixement, basat en l'increment dels subsectors de vigilància i de sistemes d'alarmes. Tot i això, aquesta progressió no és tan elevada com va ser-ho l'any 2002. L'any 2003 va haver-hi una frenada en l'àmbit de vigilància, i aquesta frenada es va patir l'any 2004 en les empreses dedicades als sistemes d'alarma.

Pel que fa al personal d'aquestes empreses de seguretat, a nivell estatal cal esmentar dos aspectes a tenir en compte: en primer lloc, el fet que s'ha produït un fort increment, tant del nombre de vigilants de seguretat en actiu (71.631 el 2003 i 79.500 el 2005) com del nombre de vigilants de seguretat habilitats (de 93.705 el

troben les grans multinacionals del sector, que apleguen gran part del volum de negoci.

2003 a 122.758 el 2005); en segon lloc, el fet que el 2005 una tercera part de les persones que tenien aquesta habilitació professional³⁵ no en feia ús.

A Catalunya, hi consten inscrits 7.987 vigilants de seguretat, la majoria dels quals a Barcelona, i la resta, força repartits entre les altres tres províncies.

Font: Direcció General de Seguretat Ciutadana

Un darrer aspecte a tenir en compte és el camí que segueix la Proposició no de llei que actualment es troba al Congrés dels Diputats per la qual s'insta el Govern a reformar les disposicions legals per habilitar determinats estrangers per poder ser personal de seguretat privada.

D'altra banda, a Catalunya hi ha 381 detectius privats col·legiats, i aproximadament 60 sense col·legiar.

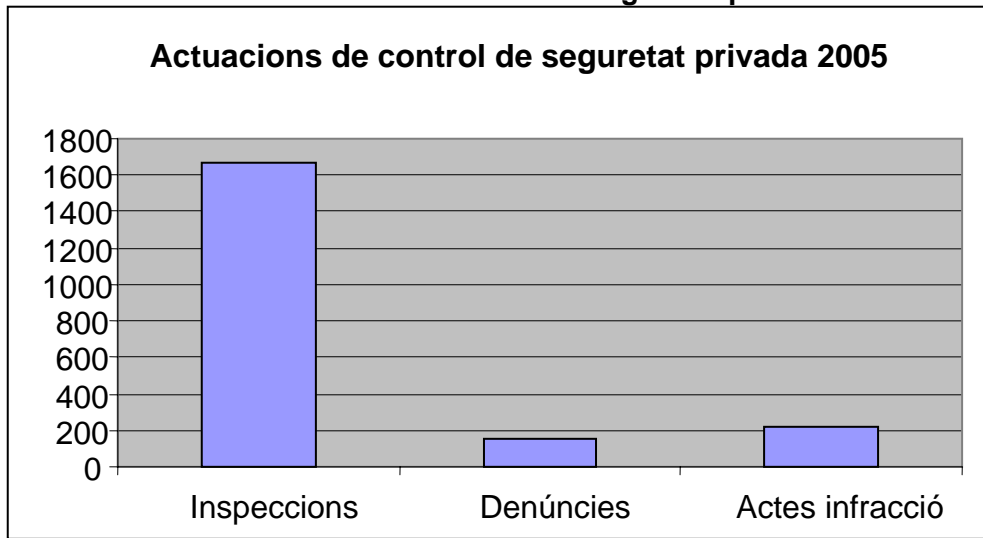
³⁴ Font: Cifras y datos del sector de la seguridad privada. Edició 2005. APROSER.

³⁵ Fonts: Cifras y datos del sector de la seguridad privada. Edició 2003. APROSER, i Cifras y datos del sector de la seguridad privada. Edició 2005. APROSER.

Control administratiu sobre l'activitat de les empreses de seguretat

El cos de Mossos d'Esquadra realitza la tasca de control administratiu de l'activitat de seguretat privada que té encomanada la Generalitat de Catalunya. Les actuacions poden ser d'inspecció (a requeriment o d'ofici), de denúncia o d'estesa d'actes.

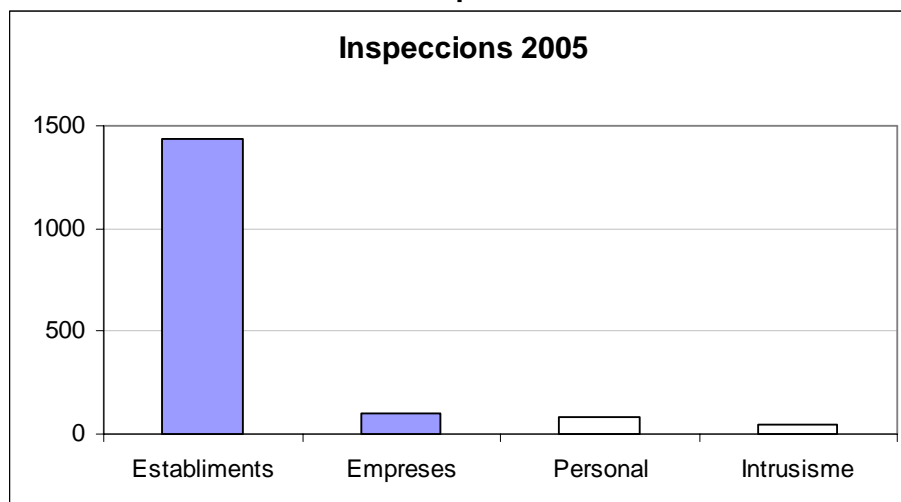
Gràfic 67: Actuacions de control de seguretat privada. 2005

Font: Direcció General de Seguretat Ciutadana

Aquestes activitats es realitzen bé sobre els establiments, bé sobre les empreses bé sobre el personal, a més dels possibles casos d'intrusisme. Aquesta activitat inspectora ha d'anar seguida d'una activitat administrativa, mitjançant els expedients sancionadors. Respecte a aquesta activitat no es poden marcar els mateixos terminis temporals, ja que pot ser més dilatada en el temps, depenent dels procediments a seguir. Podem veure com el nombre d'inspeccions més important, amb diferència, ha estat el que fa referència als establiments.

Gràfic 68: Inspeccions 2005

Font: Direcció General de Seguretat Ciutadana

Actualment la Generalitat només és competent per inspeccionar i sancionar les activitats de seguretat privada d'aquelles empreses que únicament operen a Catalunya. Amb l'aprovació del nou Estatut hi haurà un canvi en l'àmbit de la seguretat privada a Catalunya: l'article 163 estableix la competència executiva de la Generalitat de Catalunya en matèria de seguretat privada.

7. Conclusions

Conclusions

De cada capítol d'aquest Informe se'n poden despendre ja, de fet, un seguit de conclusions. És necessari, però, formular sintèticament i sistemàticament algunes conclusions que en resumiran els aspectes fonamentals.

Com ja es va dir al primer Informe, corresponent a l'any 2004, cal progressar en el desenvolupament d'un sistema d'indicadors i d'instruments per valorar-los i mesurar-los. Tot i que al llarg de l'any 2005 s'han fet passos en aquest sentit, cal assenyalar que es tracta d'un procés llarg que requereix temps. Així, per exemple, en el futur seria interessant plantejar preguntes relacionades amb les emergències i la seguretat civil en l'Enquesta de seguretat pública de Catalunya.

1. Els conjunt d'indicadors dels diversos àmbits que integren la responsabilitat pública en matèria de seguretat ens mostra que les intervencions públiques mantenen una tendència a l'alça, cosa que significa que els serveis corresponents (bombers, policies, etc.) continuen augmentant el nombre d'intervencions que els seus arxius enregistren. Els delictes enregistrats pels serveis policials s'incrementen i les sortides amb motiu d'incendi o salvament per part dels bombers també mantenen una tendència estable a l'alça. En principi, aquest fet podria indicar una més gran efectivitat o, si més no, una intensitat d'intervenció més alta.

2. Els índexs de vicitmització es mantenen estables, és a dir, el nombre de ciutadans que manifesten haver estat víctimes d'un delicte no ha augmentat de manera apreciable, segons l'Enquesta de seguretat pública de Catalunya. Si hi afegim que els ciutadans tampoc manifesten haver denunciat més infraccions als serveis policials, caldria buscar l'explicació de l'increment dels il·lícits enregistrats en les estadístiques policials (sobretot de les faltes), com acabem d'apuntar, en una intensitat més alta de l'activitat policial. Ara bé, cal tenir present que, tot i no incrementar-se apreciablement el nombre de persones que manifesten haver estat

víctimes d'un delict o falta, la població esmenta la inseguretat ciutadana com una de les dues preocupacions més importants. Possiblement, la tendència a l'alça dels delictes que impliquen l'ús de violència contra les persones i la seva repercussió mediàtica podria ajudar a explicar aquesta preocupació ciutadana, ja que la percepció de l'incivisme com un element negatiu que provoca sensació d'inseguretat a la població no ho explica, ja que la majoria de la població creu que el darrer any els nivells de civisme també s'han mantingut estables (a excepció de zones molt concretes del territori de Catalunya).

3. La valoració que la població fa del desplegament del nou model policial de Catalunya continua essent positiva així com la valoració de les polítiques públiques de seguretat, i fins i tot en alguns àmbits, com la policia del trànsit, la població demana més presència policial. A més a més, si tenim en compte l'increment de la població estable i flotant de Catalunya i el diferencial entre la ràtio policies per habitant a Catalunya i a la resta de l'Estat, estem obligats a pensar en la renegociació amb l'Estat del contingent final de membres de la Policia de la Generalitat -- Mossos d'Esquadra. Una mostra evident d'aquesta necessitat, la trobem en el fet que trobem els graus de percepció d'inseguretat més alts a les zones on encara no s'ha produït el desplegament, zones en les quals la ràtio de policies per habitant és encara més baixa, per la precària ocupació dels llocs de treball previstos al si de les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat en aquests territoris.

4. Les activitats de la població que generen riscos (trànsit, incendis, salvaments) continuen incrementant-se. Caldria replantejar-se les tasques d'informació davant la població per prevenir i evitar aquestes activitats en el futur. També és necessari estudiar si les obligacions legalment establertes d'observar mesures de seguretat en dur a terme certes activitats són realment respectades o si calen reformes legals. Les campanyes dutes a terme en l'àmbit del trànsit podrien servir d'exemple en altres àrees.

5. La progressiva integració de totes les peticions d'assistència o suport en matèria de seguretat en un únic número conegut pel públic facilitaria una més gran coordinació entre els serveis que hi actuen i oferiria uns graus molts més alts d'eficàcia, que farien possible l'increment del servei i de la seva qualitat sense un increment exponencial dels seus efectius. La tramitació del Projecte de Llei de regulació del servei públic d'atenció de trucades d'urgència i de creació del servei 112 de Catalunya sembla, doncs, una necessitat evident com a eina per a la seva consolidació com a canal unificat de gestió de les urgències en matèria de seguretat.

6. Cal intensificar les polítiques de suport, promoció i protecció del jovent, ja que diversos indicadors ens palesen els grans riscos a què estan sotmesos els joves. Són ells /elles els qui tenen índexs de victimització més grans i també les víctimes més freqüents dels accidents de trànsit. Cal repensar les polítiques públiques necessàries per millorar aquesta situació.

7. Cada cop més els grans riscos de la seguretat s'identifiquen amb el fet urbà. No únicament la delinqüència es concentra als grans nuclis de població, sinó que també hi augmenta el nombre de salvaments, i també hi presenta dificultats manifestes la reducció de morts per accident de trànsit i una part important dels problemes de civisme. Les polítiques públiques hauran de tenir en compte aquesta circumstància per tal d'articular-hi respostes que, en tot cas, hauran de comptar amb la implicació directa dels municipis i dels col·lectius ciutadans.

8. La seguretat privada continua essent una realitat a l'alça i que cal considerar en tota la seva extensió per tal d'integrar-la efectivament en el Sistema de Seguretat de Catalunya. El nou Estatut d'autonomia ens ofereix més eines per articular les activitats del sector a Catalunya, cosa que implicarà la utilització de més recursos públics, en forma d'un increment de la dotació de membres de la Policia de la Generalitat que es dediquen a aquestes tasques.

9. L'objectiu central per a aquesta dècada, pel que fa a l'accidentalitat mortal de trànsit, és dins de les previsions, confirmades amb escreix per les dades també de l'any 2005. De totes maneres, cada cop és més evident la dificultat de fer disminuir progressivament i sistemàticament les xifres de morts per accident de trànsit. És a dir, un cop s'ha aconseguit una primera gran reducció durant els primers anys d'implantació de l'objectiu europeu de reduir un 50% els morts en el període 2000-2010, el manteniment d'aquesta tendència decreixent es fa cada cop més difícil i requereix esforços públics i privats més importants i imaginatius. De totes maneres, les actuals mesures de control de l'ús dels instruments de seguretat activa i passiva en els vehicles de motor han de mantenir-se, ja que les estadístiques encara ens mostren uns nivells molt baixos d'ús en els casos d'accident de trànsit.

10. També cal mantenir les mesures preventives i de control sobre la conducció sota els efectes de begudes alcohòliques, ja que en aquest punt les dades també ens mostren que es continua detectant un nombre preocupant de conductors que circulen en aquestes condicions, amb el risc consegüent per a si mateixos i per a la resta d'usuaris de la via. Les campanyes adreçades a reduir la velocitat a què es circula a les nostres vies també s'han mostrat eficients i hauran de ser objecte de continuïtat fins que els hàbits dels conductors s'hagin consolidat dins de paràmetres que no generin risc a les vies públiques.

Tenint en compte la valoració positiva que encara fan els ciutadans en matèria de polítiques de seguretat en el trànsit i que la predisposició ciutadana a acceptar les mesures derivades d'aquestes polítiques públiques és encara força alta, caldria aprofitar la conjuntura per fer passos endavant en aquest àmbit.

8. Annex

Taula 36

Delictes i faltes a tot Catalunya i per províncies (2003-2005)

	CATALUNYA			GIRONA			TARRAGONA			LLEIDA			BARCELONA		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005	2003	2004	2005	2003	2004	2005	2003	2004	2005
DELICTES															
00.-RELATIUS AL TRÀNSIT															
Cond. sota efec. begudes alcohòliques	4.119	4.976	7.121	942	982	1.194	834	1.040	1.358	428	432	503	1.915	2.522	4.066
Negativa a sotmetre's a les proves	646	705	1.001	199	191	244	83	90	174	75	58	78	289	366	505
Conducció temerària	490	626	999	134	155	189	53	98	202	37	40	54	266	333	554
Conducció homicida	21	29	23	1	2	3	1	1	4	4	5	4	15	21	12
Originar un greu risc per la circulació	328	326	402	62	58	74	40	42	70	27	24	14	199	202	244
Altres de relatius al trànsit	0	0	3	0	0	0	0	0	2	0	0	1	0	0	0
Total	5.604	6.662	9.549	1.338	1.388	1.704	1.011	1.271	1.810	571	559	654	2.684	3.444	5.381
01.-DE L HOMICIDI I LES SEVES FORMES															
Homicidi dolós	148	321	427	12	56	55	27	24	41	6	18	19	103	223	312
Homicidi (altres)	181	27	42	48	5	7	10	6	4	27	2	1	96	14	30
Assassinat	35	30	25	2	1	1	6	4	1	5	1	2	22	24	21
Inducció i cooperació al suïcidi	0	0	2	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0
Total	364	378	496	62	62	63	43	34	47	38	21	23	221	261	363
02.-DE L AVORTAMENT															
Avortament	4	3	7	0	3	0	0	0	1	0	0	2	4	0	4
Total	4	3	7	0	3	0	0	0	1	0	0	2	4	0	4
03.-DE LES LESIONS															
Lesions (baralla tumultuària)	587	222	204	169	20	18	29	26	19	88	21	8	301	155	159
Lesions	2.735	4.843	4.780	366	525	609	334	610	790	155	260	279	1.880	3.448	3.102
Maltractaments en l'àmbit familiar	3.642	8.649	10.762	810	1.296	1.404	349	960	1.313	330	609	610	2.153	5.784	7.435
Total	6.964	13.714	15.746	1.345	1.841	2.031	712	1.596	2.122	573	890	897	4.334	9.387	10.696
04.-LESIONS AL FETUS															
Lesions al fetus	3	2	5	1	0	1	0	0	0	0	1	1	2	1	3
Total	3	2	5	1	0	1	0	0	0	0	1	1	2	1	3
06.- CONTRA LA LLIBERTAT															
Detencions il·legals i segrestos	333	381	496	52	47	68	46	45	43	29	25	27	206	264	321
Amenaces	3.670	4.143	4.262	607	618	673	248	302	396	213	181	267	2.602	3.042	2.926
Coaccions	661	591	757	191	161	146	21	27	34	48	54	52	401	349	525
Total	4.664	5.115	5.515	850	826	887	315	374	473	290	260	346	3.209	3.655	3.772
07.-DE LES TORTURES I DELICTES CONTRA L INTE.MORAL															
Tortures ,tracte degradant i violència àmbit familiar	50	1.309	2.220	7	175	220	4	113	148	5	101	119	34	920	1.733
Total	50	1.309	2.220	7	175	220	4	113	148	5	101	119	34	920	1.733
08.-DEL. CONTRA LA LLIBERTAT SEXUAL															
Agressions sexuals	884	871	994	128	119	111	87	93	122	71	57	47	598	602	714
Abusos sexuals	416	515	610	57	72	79	41	55	65	29	29	47	289	359	419
Assetjament sexual	77	71	86	8	8	5	13	6	10	6	2	3	50	55	68
Del. d'exhibicionisme i provocació sexual	142	169	177	27	33	18	18	23	36	17	7	16	80	106	107
Del. relatius a la prostitució	129	200	252	23	41	50	19	15	18	12	21	12	75	123	172
Corrupció de menors/incapaços	6	12	13	0	0	1	2	1	3	1	0	1	3	11	8
Pornografia de menors	6	28	52	0	2	1	1	5	7	0	0	5	5	21	39
Total	1.660	1.866	2.184	243	275	265	181	198	261	136	116	131	1.100	1.277	1.527

09.-DEL. OMISSIÓ DEL DEURE DE SOCORS															
Omissió del deure de socors	78	47	78	15	8	11	14	7	17	6	3	3	43	29	47
Total	78	47	78	15	8	11	14	7	17	6	3	3	43	29	47
10.-DEL.CONT.INTIMITAT,IMATGE I INV.DOMICILI															
Descobriment i revelació de secrets	67	106	134	12	11	7	3	2	3	6	13	16	46	80	108
Entrada a habitatge aliè	503	618	750	143	125	150	36	48	63	51	57	41	273	388	496
Total	570	724	884	155	136	157	39	50	66	57	70	57	319	468	604
11.-DEL. CONTRA L HONOR															
Calúmnia	43	77	64	3	3	4	9	22	21	2	2	2	29	50	37
Injúria	60	63	54	8	5	2	3	10	12	6	4	3	43	44	37
Total	103	140	118	11	8	6	12	32	33	8	6	5	72	94	74
12.-DEL. CONTRA LES RELACIONS FAMILIARS															
Matrimonis il·legals	1	4	2	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	3	1
Suposició de part / substitució de nen	1	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	2
Del. contra els drets i deures familiars	396	422	533	85	102	63	13	39	66	38	44	57	260	237	347
Trenc. deures custòdia, inducció abandonó dom.	165	328	209	19	19	27	20	24	17	4	4	5	122	281	160
Abandó de família i mendicitat amb menors	428	324	312	30	41	39	58	58	28	9	6	6	331	219	239
Total	991	1.080	1.058	134	163	130	91	121	111	52	54	68	714	742	749
13.-DEL. CON. EL PATRIMONI															
Furts	34.657	33.950	33.864	3.908	4.260	3.827	2.425	2.153	2.339	980	961	909	27.344	26.576	26.789
Robatori amb violència i/o intimidació	16.938	19.003	20.623	741	1.002	1.072	1.439	1.392	1.440	493	504	457	14.265	16.105	17.654
Robatori amb força	64.608	59.995	62.258	5.581	5.171	5.330	15.068	13.148	13.124	1.744	1.657	1.654	42.215	40.019	42.150
Robatori amb força interior de vehicle	14.747	15.499	19.259	5.219	4.635	4.858	309	520	764	1.462	1.420	1.514	7.757	8.924	12.123
Extorsió	59	94	113	6	5	11	8	9	22	5	10	7	40	70	73
Robatori i furt d ús de vehicle	20.717	19.744	19.327	1.845	1.787	1.893	3.205	3.024	2.374	671	642	531	14.996	14.291	14.529
Usurpació	276	438	508	60	68	56	53	40	57	14	14	7	149	316	388
Defraudacions	9	8	4	5	2	0	1	0	0	0	0	1	3	6	3
Estafes	5.370	6.277	6.305	585	621	553	506	628	545	219	187	207	4.060	4.841	5.000
Apropiació indeguda	1.341	2.044	1.912	175	193	184	82	199	186	100	110	79	984	1.542	1.463
Defraudacions de fluid elèctric i anàlogues	88	89	86	14	10	10	16	16	7	0	10	6	58	53	63
Insolvències punibles	6	4	3	2	0	0	0	1	1	2	0	0	2	3	2
Alteració dels preus	1	2	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	1
Danys	8.351	9.644	10.394	1.797	1.737	1.528	1.018	1.016	1.165	793	822	752	4.743	6.069	6.949
Propietat industrial i intel·lectual	602	1.979	2.578	27	123	304	119	254	271	17	32	61	439	1.570	1.942
Delictes relatius al mercat i consumidors	11	17	14	2	2	0	3	2	6	1	0	0	5	13	8
Delictes societaris	12	17	10	0	5	2	1	2	0	0	0	0	11	10	8
Receptació i altres conductes afins	377	455	403	55	54	44	34	42	23	13	18	23	275	341	313
Ocupació d'immobles	142	229	218	0	0	1	13	30	42	0	0	1	129	199	174
Blanqueig de capitals	13	10	14	8	0	3	0	0	1	0	0	0	5	10	10
Altres	1.243	0	10	177	0	1	142	0	2	74	0	1	850		6
Total	169.568	169.498	177.904	20.207	19.675	19.677	24.442	22.477	22.369	6.588	6.387	6.210	118.331	120.959	129.648
14.-HISENDA PÚBLICA I SEGRESTAT SOCIAL															
Defraudació a hisenda pública i Seguretat Social	14	61	21	8	38	1	0	4	0	1	0	0	5	19	20
Total	14	61	21	8	38	1	0	4	0	1	0	0	5	19	20

15.-DEL. CONTRA ELS DRETS DEL TREBALLADORS															
Delictes contra les drets dels treballadors															
	188	280	302	17	26	26	11	31	27	4	11	12	156	212	237
Total	188	280	302	17	26	26	11	31	27	4	11	12	156	212	237
15.-BIS.CONTRA DRETS DELS TREBALLADORS ESTRANGERS															
Delictes contra drets dels treballadors estrangers															
	175	95	95	17	4	39	31	1	20	3	2	8	124	88	28
Tràfic il·legal/immigració clandest. amb fin. sexual	0	39	13	0	1	3	0	19	0	0	2	0	0	17	10
Total	175	134	108	17	5	42	31	20	20	3	4	8	124	105	38
16.-ORDENACIÓ DEL TERRITORI,PATRIMONI,MEDI AMBIENT															
Delictes contra l'ordenació del territori															
	5	7	6	1	1	2	0	1	0	1	0	0	3	5	4
Delictes contra el patrimoni històric	8	9	7	2	1	1	0	4	1	1	1	1	5	3	4
Del. contra recursos naturals i medi ambient	45	46	64	2	7	8	9	17	18	8	4	2	26	18	36
Del. rel. amb la protecció de la flora i fauna	8	13	16	1	2	4	2	1	2	2	2	1	3	8	9
Maltractaments d'animals domèstics	0	3	29	0	1	3	0	0	3	0	1	7	0	1	16
Altres contra l'ordenació del territori...	0	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20	0
Total	66	98	122	6	12	18	11	23	24	12	8	11	37	55	69
17.-DEL. CONTRA LA SEURETAT COL·LECTIVA															
Estralls															
	7	4	7	0	1	1	4	1	2	0	0	0	3	2	4
Del. de risc provocats per altres agents	0	8	3	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	7	1
Delictes d'incendi	209	186	218	43	24	39	26	15	26	6	8	6	134	139	147
Delictes d'incendi forestal	82	49	79	21	11	7	10	7	14	6	1	2	45	30	56
Incendis en béns propis	4	0	0	3	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Delictes contra la salut pública	2.811	4.555	3.941	318	412	355	187	280	318	249	185	155	2.057	3.678	3.113
Altres contra la seguretat col·lectiva	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Total	3.113	4.802	4.249	385	449	404	227	303	360	262	194	163	2.239	3.856	3.322
18.-DE LES FALSEDATS															
Falsificació de moneda i efectes timbrats															
	336	625	546	37	65	26	51	212	78	25	41	16	223	307	426
Falsificacions documentals	937	520	462	205	62	37	106	50	48	137	21	11	489	387	366
Altres falsificacions documentals	649	1.628	1.497	60	319	225	101	294	203	44	102	107	444	913	962
De la usurpació de l'estat civil	456	711	802	58	81	106	23	63	51	78	112	99	297	455	546
Usurpació de funcions públiques i intrusisme	103	111	204	22	25	36	5	6	12	7	4	3	69	76	153
Total	2.481	3.595	3.511	382	552	430	286	625	392	291	280	236	1.522	2.138	2.453
19.-DELICTES CONTRA L'ADMINISTRACIÓ PÚBLICA															
Prevaricació															
	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Abandó de destí i omissió de deure	0	3	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
De perseguir delictes	18	30	28	0	2	1	5	9	5	0	0	3	13	19	19
Desobediència i denegació d'auxili	3	3	14	0	2	1	0	1	1	1	0	1	2	0	11
Infidelitat en la custòdia de docs. i secrets	5	16	19	0	1	5	0	1	1	0	0	1	5	14	12
Suborn	0	7	3	0	0	0	0	2	1	0	1	0	0	4	2
Malversació	5	2	3	2	2	0	0	0	1	2	0	0	1	0	2
Fraus, exaccions	0	0	3	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2
Negociacions/activitats prohibides	0	0	3	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2
funcionaris	0	0	3	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2
Total	31	61	72	2	9	8	5	13	10	3	1	5	21	38	49

20.-DELICTES CONTRA L'ADMINISTRACIÓ DE JUSTÍCIA																	
Omissió dels deures d'impedir delictes	2	2	0	2	0	1	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0
Prevaricació	4	1	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	2	0	0	
Encobriment	13	16	36	2	2	5	2	4	6	1	1	0	8	9	25		
Realització arbitrària del propi dret	35	46	610	12	11	13	0	0	0	8	12	10	15	23	587		
Acusació, denúncia falsa	190	194	267	42	60	60	1	3	6	43	28	39	104	103	162		
Fals testimoni	0	3	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0		
Obstrucció a la justícia i deslleialtat prof.	259	264	318	78	55	52	4	0	3	42	49	36	135	160	227		
Trencament de condemna	1.358	3.479	3.865	247	409	503	86	228	410	140	170	232	885	2.672	2.720		
Altres contra l'Adm. de Justícia	327	356	317	9	6	8	107	90	99	3	7	4	208	253	206		
Tota	2.188	4.361	5.414	393	545	642	201	325	524	237	270	321	1.357	3.221	3.927		
21.-DELICTES CONTRA LA CONSTITUCIÓ																	
Contra la Corona	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0		
Contra les institucions de l'estat i div. poders	5	2	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	4	1	0		
Contra exer. drets fonamentals i llib. públiques	37	73	51	9	18	13	2	2	0	3	5	2	23	48	36		
Ultratges Espanya	1	5	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	3	1		
Genèric	0	0	20	0	0	0	0	0	14	0	0	0	0	0	6		
Tota	44	81	72	10	19	13	2	3	14	3	6	2	29	53	43		
22.-DELICTES CONTRA L'ORDRE PÚBLIC																	
Atemptat, resistència, desobediència a agents de l'autoritat	4.901	6.099	7.051	806	938	1.075	670	735	1.016	443	487	490	2.982	3.939	4.470		
Desordres públics	259	368	415	42	39	66	39	61	76	24	17	15	154	251	258		
Tràfic d'armes, municions i explosius	241	251	227	36	39	29	23	42	24	12	16	16	170	154	158		
Terrorisme	2	6	6	0	0	1	0	1	0	1	0	0	1	5	5		
Tota	5.403	6.724	7.699	884	1.016	1.171	732	839	1.116	480	520	521	3.307	4.349	4.891		
24.-DELICTES CONTRA LA COMUNITAT INTERNACIONAL																	
Contra la comunitat internacional	0	4	2	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	2	1		
Tota	0	4	2	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	2	1		
DELICTES CONTRA LEGISLACIÓ ESPECIAL																	
Llei de contraban i lleis especials	47	56	41	2	5	4	4	11	2	9	10	20	32	30	15		
Tota	47	56	41	2	5	4	4	11	2	9	10	20	32	30	15		
Tota	204.373	220.795	237.377	26.474	27.238	27.912	28.374	28.470	29.947	9.629	9.772	9.815	139.896	155.315	169.666		
FALTES PENALS																	
25.-FALTES																	
Altres faltes	321	7	0	54	0	0	6	0	0	29	0	0	232	7	0	0	
Tota	321	7	0	54	0	0	6	0	0	29	0	0	232	7	0	0	
FALTES CONTRA LES PERSONES																	
Faltes contra les persones	2.588	4.102	4.586	425	598	575	236	304	434	230	393	456	1.697	2.807	3.121		
Faltes contra les relacions familiars (derogat)	2.578	438	0	212	8	0	381	143	0	283	1	0	1.702	286	0		
Faltes contra les persones (amenaces)	10.947	11.957	12.889	1.523	1.652	1.710	1.369	1.495	1.565	736	919	975	7.319	7.891	8.639		
Faltes contra les persones (lesions)	15.152	15.022	17.166	1.806	1.634	1.966	1.704	1.758	2.006	816	866	949	10.826	10.764	12.245		
Falta d'incompliment d'obligacions familiars	300	129	892	2	26	169	53	2	38	0	15	76	245	86	609		
Tota	31.565	31.648	35.533	3.968	3.918	4.420	3.743	3.702	4.043	2.065	2.194	2.456	21.789	21.834	24.614		

FALTES CONTRA EL PATRIMONI															
Faltes contra el patrimoni	3.414	3.703	4.344	199	228	281	203	331	334	154	183	288	2.858	2.961	3.441
Faltes contra el patrimoni (estafes)	5.536	6.906	6.611	503	642	628	976	981	736	360	387	317	3.697	4.896	4.930
Faltes contra el patrimoni (furt)	104.278	110.471	126.597	9.723	10.358	11.639	10.562	11.317	13.778	2.840	3.053	3.241	81.153	85.743	97.939
Faltes contra el patrimoni (danys)	35.686	36.670	41.446	3.839	3.733	4.163	6.174	5.846	6.177	1.572	1.630	1.887	24.101	25.461	29.219
Total	148.914	157.750	178.998	14.264	14.961	16.711	17.915	18.475	21.025	4.926	5.253	5.733	111.809	119.061	135.529
FALTES CONTRA ELS INTERESSOS GENERALS															
Faltes contra els interessos generals	251	387	440	92	71	60	4	32	36	63	79	66	92	205	278
Falta d'abandonament d'animal domèstic	0	7	18	0	0	5	0	1	0	0	1	2	0	5	11
Total	251	394	544	92	71	65	4	33	36	63	80	68	92	210	375
FALTES CONTRA L'ORDRE PÚBLIC															
Faltes contra l'ordre públic	1.824	2.550	3.224	225	312	377	133	198	261	299	286	181	1.167	1.754	2.405
Total	1.824	2.550	3.224	225	312	377	133	198	261	299	286	181	1.167	1.754	2.405
Total	182.875	192.349	218.299	18.603	19.262	21.573	21.801	22.408	25.365	7.382	7.813	8.438	135.089	142.866	162.923
Total	387.248	413.144	455.676	45.077	46.500	49.485	50.175	50.878	55.312	17.011	17.585	18.290	274.985	298.181	332.589

Font: Dades del *Ministerio del Interior* corresponents als registres del CNP i la GC i dades del Nucli d'Informació Policial corresponents a la PG-ME i a les policies locals connectades.

Taula 37

Fets seleccionats a Catalunya i províncies (2003-2005)

	CATALUNYA			GIRONA			TARRAGONA			LLEIDA			BARCELONA		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005	2003	2004	2005	2003	2004	2005	2003	2004	2005
DELICTES															
01.-DE L'HOMICIDI I LES SEVES FORMES															
Homicidi dolós amb resultat de mort	148	321	427	12	56	55	27	24	41	6	18	19	103	223	312
Assassinat	35	30	25	2	1	1	6	4	1	5	1	2	22	24	21
Total	183	351	452	14	57	56	33	28	42	11	19	21	125	247	333
03.-DE LES LESIONS															
Lesions (baralla tumultuària)	587	222	204	169	20	18	29	26	19	88	21	8	301	155	159
Lesions	2.735	4.843	4.780	366	525	609	334	610	790	155	260	279	1.880	3.448	3.102
Maltractaments en l'àmbit familiar	3.642	8.649	10.762	810	1.296	1.404	349	960	1.313	330	609	610	2.153	5.784	7.435
Total	6.964	13.714	15.746	1.345	1.841	2.031	712	1.596	2.122	573	890	897	4.334	9.387	10.696
06.- CONTRA LA LLIBERTAT															
Amenaces	3.670	4.143	4.262	607	618	673	248	302	396	213	181	267	2.602	3.042	2.926
Total	3.670	4.143	4.262	607	618	673	248	302	396	213	181	267	2.602	3.042	2.926
07.-DE LES TORTURES I DELICTES CONTRA L INTE.MORAL															
Tortures, tracte degradant i violència àmbit familiar	50	1.309	2.220	7	175	220	4	113	148	5	101	119	34	920	1.733
Total	50	1.309	2.220	7	175	220	4	113	148	5	101	119	34	920	1.733
08.-DEL. CONTRA LA LLIBERTAT SEXUAL															
Agressions sexuals	884	871	994	128	119	111	87	93	122	71	57	47	598	602	714
Abusos sexuals	416	515	610	57	72	79	41	55	65	29	29	47	289	359	419
Assetjament sexual	77	71	86	8	8	5	13	6	10	6	2	3	50	55	68
Total	1.377	1.457	1.690	193	199	195	141	154	197	106	88	97	937	1.016	1.201
12.-DEL. CONTRA LES RELACIONS FAMILIARS															
Del. contra els drets i deures familiars	396	422	533	85	102	63	13	39	66	38	44	57	260	237	347
Trenc. deures custòdia, inducció abandó dom.	165	328	209	19	19	27	20	24	17	4	4	5	122	281	160
Abandó de família i mendicitat amb menors	428	324	312	30	41	39	58	58	28	9	6	6	331	219	239
Total	989	1.074	1.054	134	162	129	91	121	111	51	54	68	713	737	746
13.-DEL. CON. EL PATRIMONI															
Furts	34.657	33.950	33.864	3.908	4.260	3.827	2.425	2.153	2.339	980	961	909	27.344	26.576	26.789
Robatori amb violència i/o intimidació	16.938	19.003	20.623	741	1.002	1.072	1.439	1.392	1.440	493	504	457	14.265	16.105	17.654
Robatori amb força	64.608	59.995	62.258	5.581	5.171	5.330	15.068	13.148	13.124	1.744	1.657	1.654	42.215	40.019	42.150
Robatori amb força interior de vehicle	14.747	15.499	19.259	5.219	4.635	4.858	309	520	764	1.462	1.420	1.514	7.757	8.924	12.123
Robatori i furt d ús de vehicle	20.717	19.744	19.327	1.845	1.787	1.893	3.205	3.024	2.374	671	642	531	14.996	14.291	14.529
Estafes	5.370	6.277	6.305	585	621	553	506	628	545	219	187	207	4.060	4.841	5.000
Apropiació indeguda	1.341	2.044	1.912	175	193	184	82	199	186	100	110	79	984	1.542	1.463
Danys	8.351	9.644	10.394	1.797	1.737	1.528	1.018	1.016	1.165	793	822	752	4.743	6.069	6.949
Total	166.729	166.156	173.942	19.851	19.406	19.245	24.052	22.080	21.937	6.462	6.303	6.103	116.364	118.367	126.657

17.-DEL.CONTRA LA SEGURETAT COL·LECTIVA															
Delictes contra la salut pública	2.811	4.555	3.941	318	412	355	187	280	318	249	185	155	2.057	3.678	3.113
Total	2.811	4.555	3.941	318	412	355	187	280	318	249	185	155	2.057	3.678	3.113
Total delictes seleccionats	182.773	192.759	203.307	22.469	22.870	22.904	25.468	24.674	25.271	7.670	7.821	7.727	127.166	137.394	147.405
FALTES PENALS															
FALTES CONTRA LES PERSONES															
Faltes contra les persones	2.588	4.102	4.586	425	598	575	236	304	434	230	393	456	1.697	2.807	3.121
Faltes contra les relacions familiars (derogat)	2.578	438	0	212	8	0	381	143	0	283	1	0	1.702	286	0
Faltes contra les persones (amenaces)	10.947	11.957	12.889	1.523	1.652	1.710	1.369	1.495	1.565	736	919	975	7.319	7.891	8.639
Faltes contra les persones (lesions)	15.152	15.022	17.166	1.806	1.634	1.966	1.704	1.758	2.006	816	866	949	10.826	10.764	12.245
Falta d'incompliment d'obligacions familiars	300	129	892	2	26	169	53	2	38	0	15	76	245	86	609
Total	31.565	31.648	35.533	3.968	3.918	4.420	3.743	3.702	4.043	2.065	2.194	2.456	21.789	21.834	24.614
FALTES CONTRA EL PATRIMONI															
Faltes contra el patrimoni	3.414	3.703	4.344	199	228	281	203	331	334	154	183	288	2.858	2.961	3.441
Faltes contra el patrimoni (estafes)	5.536	6.906	6.611	503	642	628	976	981	736	360	387	317	3.697	4.896	4.930
Faltes contra el patrimoni (furts)	104.278	110.471	126.597	9.723	10.358	11.639	10.562	11.317	13.778	2.840	3.053	3.241	81.153	85.743	97.939
Faltes contra el patrimoni (danys)	35.686	36.670	41.446	3.839	3.733	4.163	6.174	5.846	6.177	1.572	1.630	1.887	24.101	25.461	29.219
Total	148.914	157.750	178.998	14.264	14.961	16.711	17.915	18.475	21.025	4.926	5.253	5.733	111.809	119.061	135.529
Total de faltes seleccionades	180.479	189.398	214.531	18.232	18.879	21.131	21.658	22.177	25.068	6.991	7.447	8.189	133.598	140.895	160.143
Total de delictes i faltes seleccionats	363.252	382.157	417.838	40.701	41.749	44.035	47.126	46.851	50.339	14.661	15.268	15.916	260.764	278.289	307.548

Font: Dades del Ministerio del Interior corresponents als registres del CNP i la GC i dades del Nucli d'Informació Policial corresponents a la PG-ME i les policies locals connectades.

Taula 38

Ràtio per 1.000 hab. de delictes a Catalunya i per províncies

	CATALUNYA				GIRONA				TARRAGONA				LLEIDA				BARCELONA			
	2.003	2.004	2.005	2005-2003	2.003	2.004	2.005	2005-2003	2.003	2.004	2.005	2005-2003	2.003	2.004	2.005	2005-2003	2.003	2.004	2.005	2005-2003
01.-DE L'HOMICIDI I LES SEVES FORMES																				
Homicidi dolós amb resultat de mort	0,02	0,02	0,06	0,04	0,02	0,02	0,08	0,06	0,04	0,03	0,06	0,02	0,02	0,01	0,05	0,03	0,02	0,02	0,06	0,04
Assassinat	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01	0,00	-0,01	0,01	0,00	0,01	-0,01	0,00	0,00	0,00	0,00
Total	0,03	0,02	0,06	0,04	0,02	0,02	0,08	0,06	0,05	0,04	0,06	0,01	0,03	0,01	0,05	0,02	0,02	0,02	0,06	0,04
03.-DE LES LESIONS																				
Lesions (baralla tumultuària)	0,09	0,03	0,03	-0,06	0,27	0,03	0,03	-0,25	0,04	0,04	0,03	-0,02	0,23	0,05	0,02	-0,21	0,06	0,02	0,03	-0,03
Lesions	0,41	0,65	0,68	0,28	0,59	0,82	0,92	0,33	0,51	0,91	1,12	0,61	0,41	0,67	0,70	0,29	0,37	0,60	0,59	0,22
Maltractaments en l'àmbit familiar	0,54	1,19	1,54	1,00	1,31	2,01	2,11	0,81	0,53	1,42	1,86	1,33	0,87	1,56	1,53	0,65	0,43	1,04	1,42	1,00
Total	1,04	1,88	2,25	1,21	2,17	2,86	3,06	0,89	1,09	2,37	3,01	1,92	1,52	2,28	2,25	0,73	0,86	1,66	2,05	1,19
06.- CONTRA LA LLIBERTAT																				
Amenaces	0,55	0,57	0,61	0,06	0,98	0,96	1,01	0,03	0,38	0,45	0,56	0,18	0,56	0,46	0,67	0,10	0,51	0,54	0,56	0,04
Total	0,55	0,57	0,61	0,06	0,98	0,96	1,01	0,03	0,38	0,45	0,56	0,18	0,56	0,46	0,67	0,10	0,51	0,54	0,56	0,04
07.-DE LES TORTURES I DELICTES CONTRA L INTE.MORAL																				
Tortures, tracte degradant i violència àmbit familiar	0,01	0,19	0,32	0,31	0,01	0,26	0,33	0,00	0,01	0,17	0,21	0,20	0,01	0,26	0,30	0,28	0,01	0,17	0,33	0,32
Total	0,01	0,19	0,32	0,31	0,01	0,26	0,33	0,32	0,01	0,17	0,21	0,20	0,01	0,26	0,30	0,28	0,01	0,17	0,33	0,32
08.-DEL. CONTRA LA LLIBERTAT SEXUAL																				
Agressions sexuals	0,13	0,12	0,14	0,01	0,21	0,19	0,17	-0,04	0,13	0,14	0,17	0,04	0,19	0,14	0,12	-0,07	0,12	0,11	0,14	0,02
Abusos sexuals	0,06	0,07	0,09	0,03	0,09	0,10	0,12	0,03	0,06	0,08	0,09	0,03	0,08	0,07	0,12	0,04	0,06	0,06	0,08	0,02
Assetjament sexual	0,01	0,01	0,01	0,00	0,01	0,01	0,01	-0,01	0,02	0,01	0,01	-0,01	0,02	0,01	0,01	-0,01	0,01	0,01	0,01	0,00
Total	0,21	0,20	0,24	0,04	0,31	0,30	0,29	-0,02	0,22	0,23	0,28	0,06	0,28	0,22	0,24	-0,04	0,19	0,18	0,23	0,04
12.-DEL. CONTRA LES RELACIONS FAMILIARS																				
Del. contra els drets i deures familiars	0,06	0,06	0,08	0,02	0,14	0,14	0,09	-0,04	0,02	0,06	0,09	0,07	0,10	0,09	0,14	0,04	0,05	0,04	0,07	0,01
Trenc. deures custòdia, Inducció abandó dom.	0,02	0,05	0,03	0,01	0,03	0,03	0,04	0,01	0,03	0,04	0,02	-0,01	0,01	0,01	0,01	0,00	0,02	0,05	0,03	0,01
Abando de família i mendicitat amb menors	0,06	0,05	0,04	-0,02	0,05	0,06	0,06	0,01	0,09	0,09	0,04	-0,05	0,02	0,02	0,02	-0,01	0,07	0,04	0,05	-0,02
Total	0,15	0,15	0,15	0,00	0,22	0,23	0,19	-0,02	0,14	0,18	0,16	0,02	0,14	0,12	0,17	0,04	0,14	0,14	0,14	0,00
13.-DEL. CON. EL PATRIMONI																				
Furts	5,17	4,98	4,84	-0,33	6,31	6,69	5,76	-0,55	3,71	3,19	3,32	-0,39	2,60	2,49	2,28	-0,32	5,41	5,19	5,13	-0,29
Robatori amb violència i/o intimidació	2,53	2,79	2,95	0,42	1,20	1,57	1,61	0,42	2,20	2,07	2,04	-0,16	1,31	1,30	1,14	-0,16	2,82	3,14	3,38	0,55
Robatori amb força	9,64	7,09	8,90	-0,74	9,01	8,09	8,02	-0,99	23,03	19,50	18,62	-4,42	4,62	4,29	4,14	-0,48	8,35	5,54	8,06	-0,29
Robatori amb força interior de vehicle	2,20	2,27	2,75	0,55	8,42	7,28	7,31	-1,11	0,47	0,77	1,08	0,61	3,87	3,68	3,79	-0,08	1,54	1,74	2,32	0,78
Robatori i furt d'ús de vehicle	3,09	2,86	2,76	-0,33	2,98	2,79	2,85	-0,13	4,90	4,49	3,37	-1,53	1,78	1,66	1,33	-0,45	2,97	2,75	2,78	-0,19
Estafes	0,80	0,89	0,90	0,10	0,94	0,94	0,83	-0,11	0,77	0,93	0,77	0,00	0,58	0,46	0,52	-0,06	0,80	0,91	0,96	0,15
Apropiació indeguda	0,20	0,28	0,27	0,07	0,28	0,28	0,28	-0,01	0,13	0,29	0,26	0,14	0,26	0,28	0,20	-0,07	0,19	0,27	0,28	0,09
Danys	1,25	1,40	1,49	0,24	2,90	2,72	2,30	-0,60	1,56	1,51	1,65	0,10	2,10	2,12	1,88	-0,22	0,94	1,16	1,33	0,39
Total	24,87	22,54	24,87	0,00	32,03	30,37	28,96	-3,07	36,77	32,75	31,12	-5,65	17,11	16,28	15,28	-1,83	23,03	20,70	24,23	1,20
17.-DEL.CONTRA LA SEURETAT COL.LECTIVA																				

Delictes contra la salut pública	0,42				0,51				0,29				0,66							
<i>Total</i>	0,42	0,38	0,56	0,14	0,51	0,65	0,53	0,02	0,29	0,41	0,45	0,17	0,66	0,46	0,39	-0,27		0,33	0,60	0,60
Total	27,26	25,92	29,06	1,80	36,26	35,65	34,47	-1,79	38,93	36,59	35,85	-3,08	20,31	20,09	19,34	-0,97	25,17	23,74	28,20	3,04
FALTES CONTRA LES PERSONES																				
Faltes contra les persones	0,39	0,87	0,66	0,27	0,69	0,92	0,87	0,18	0,36	0,45	0,62	0,25	0,61	1,00	1,14	0,53	0,34	0,91	0,60	0,26
Faltes contra les relacions familiars (derogat)	0,38	0,20	0,00	-0,38	0,34	0,01	0,00	-0,34	0,58	0,21	0,00	-0,58	0,75	0,00	0,00	-0,75	0,34	0,24	0,00	-0,34
Faltes contra les persones (amenaces)	1,63	1,74	1,84	0,21	2,46	2,57	2,57	0,12	2,09	2,22	2,22	0,13	1,95	2,36	2,44	0,49	1,45	1,53	1,65	0,20
Faltes contra les persones (lesions)	2,26	2,20	2,45	0,19	2,91	2,56	2,96	0,04	2,60	2,61	2,85	0,24	2,16	2,24	2,38	0,22	2,14	2,10	2,34	0,20
Falta d'incompliment d'obligacions familiars	0,04	0,02	0,13	0,08	0,00	0,04	0,25	0,25	0,08	0,00	0,05	-0,03	0,00	0,04	0,19	0,19	0,05	0,02	0,12	0,07
<i>Total</i>	4,71	5,04	5,08	0,37	6,40	6,10	6,65	0,25	5,72	5,49	5,74	0,01	5,47	5,65	6,15	0,68	4,31	4,80	4,71	0,40
FALTES CONTRA EL PATRIMONI																				
Faltes contra el patrimoni	0,51	1,19	0,62	0,11	0,32	0,35	0,42	0,10	0,31	0,49	0,47	0,16	0,41	0,46	0,72	0,31	0,57	1,44	0,66	0,09
Faltes contra el patrimoni (estafes)	0,83	1,01	0,95	0,12	0,81	0,98	0,95	0,13	1,49	1,46	1,04	-0,45	0,95	0,99	0,79	-0,16	0,73	0,95	0,94	0,21
Faltes contra el patrimoni (furts)	15,55	15,99	18,10	2,54	15,69	16,24	17,52	1,83	16,15	16,79	19,55	3,40	7,52	7,90	8,11	0,59	16,06	16,46	18,74	2,68
Faltes contra el patrimoni (danys)	5,32	5,37	5,92	0,60	6,20	5,83	6,26	0,07	9,44	8,67	8,76	-0,68	4,16	4,23	4,72	0,56	4,77	4,97	5,59	0,82
<i>Total</i>	22,21	23,56	25,59	3,38	23,02	23,41	25,15	2,13	27,39	27,40	29,83	2,44	13,04	13,59	14,35	1,31	22,13	23,82	25,93	3,80
<i>Total</i>	26,92	28,60	30,67	3,75	29,42	29,50	31,80	2,38	33,11	32,89	35,56	2,45	18,51	19,23	20,50	1,99	26,44	28,62	30,64	4,20
Total	54,18	54,52	59,73	5,55	65,68	65,15	66,27	0,59	72,04	69,48	71,41	-0,63	38,82	39,32	39,85	1,02	51,61	52,37	58,85	7,24

POBLACIÓ

| 6.704.146 | 6.813.319 | 6.995.206 | 619.692 | 636.198 | 664.506 | | 654.149 | 674.144 | 704.907 | | 377.639 | 385.092 | 399.439 | | 5.052.666 | 5.117.885 | 5.226.354 |

Font: Dades del MIR (CNP i GC) i dades del NIP (PG-ME i policies locals connectades). Dades de població: Idescat. Padró municipal

Taula 39

FALTES PENALS														
CONTRA LES PERSONES	14.866	15.726	3.805	4.206	1.460	1.560	1.857	2.005	372	453	5.985	6.227	1.387	1.275
CONTRA EL PATRIMONI	44.313	48.759	14.517	16.036	3.413	3.929	4.508	4.880	704	788	17.697	19.172	3.474	3.954
Faltes de furt	28.428	31.686	10.058	11.221	1.876	2.216	2.661	2.843	351	385	11.283	12.390	2.199	2.631
Faltes de danys	12.746	14.059	3.626	3.984	1.245	1.378	1.372	1.562	292	319	5.100	5.704	1.111	1.112
Faltes d'estafa	2.347	1.895	609	575	182	160	326	244	42	41	1.065	732	123	143
RESTA DE FALTES PENALS	1.474	1.377	366	422	150	160	307	202	63	47	471	483	117	63
TOTAL DE FALTES PENALS	60.653	65.862	18.688	20.664	5.023	5.649	6.672	7.087	1.139	1.288	24.153	25.882	4.978	5.292
TOTAL DE DELICTES I FALTES PENALS	140.976	149.335	44.711	48.011	12.283	12.774	14.961	15.778	2.655	2.838	54.620	57.737	11.746	12.197

Taula 40

Ràtio per 1.000 hab. de delictes i faltes seleccionats a la zona de desplaçament (2004-2005)

DELICTES	DESPLÈGAMENT (coincident)			RP GIRONA			RP CENTRAL (coincident)			RP PONENT			RP PIRINEU OCCIDENTAL			RP METROPOL. SUD		
	Ratio 2004	Ratio 2005	Dif. 05 04	Ratio 2004	Ratio 2005	Dif. 05 04	Ratio 2004	Ratio 2005	Dif. 05 04	Ratio 2004	Ratio 2005	Dif. 05 04	Ratio 2004	Ratio 2005	Dif. 05 04	Ratio 2004	Ratio 2005	Dif. 05 04
CONTRA LES PERSONES																		
Homicidi/Assassinat	0,01	0,01	0,00	0,01	0,02	0,00	0,01	0,02	0,01	0,01	0,01	0,00	0,03	0,01	-0,02	0,01	0,01	0,00
Temptativa homicidi/assassinat	0,06	0,06	0,00	0,07	0,06	-0,02	0,06	0,06	0,00	0,04	0,05	0,01	0,03	0,09	0,06	0,04	0,08	0,04
Lesions	0,67	0,65	-0,02	0,84	0,91	0,07	0,46	0,48	0,01	0,73	0,76	0,03	0,89	0,74	-0,15	0,67	0,58	-0,10
VIOLÈNCIA DOMÈSTICA																		
Maltractaments en àmbit familiar	1,69	1,76	0,07	2,04	2,06	0,02	1,14	1,32	0,18	1,71	1,58	-0,13	1,02	1,33	0,31	2,03	2,20	0,17
Violència àmbit familiar	0,29	0,35	0,06	0,27	0,31	0,04	0,37	0,61	0,24	0,20	0,25	0,05	0,42	0,47	0,04	0,37	0,37	0,00
Fets àmbit violència gènere*	0,02	1,29	1,27	0,03	1,41	1,39	0,02	1,24	1,22	0,03	1,57	1,54	0,00	1,14	1,14	0,05	1,28	1,23
LLIBERTAT SEXUAL																		
Llibertat sexual	0,31	0,30	-0,01	0,41	0,37	-0,04	0,20	0,19	-0,01	0,30	0,32	0,03	0,25	0,26	0,01	0,38	0,28	-0,10
CONTRA EL PATRIMONI																		
Robatori amb força habitatge	1,80	1,63	-0,17	3,19	2,72	-0,47	1,18	1,05	-0,13	1,10	1,03	-0,06	1,70	0,91	-0,79	0,83	0,79	-0,04
Robatori amb força d'establiment comercial	0,85	0,85	-0,01	1,29	1,30	0,01	0,70	0,57	-0,13	0,83	0,76	-0,07	0,58	0,58	0,00	0,93	0,78	-0,15
Resta robatoris amb força	2,32	2,28	-0,04	3,50	3,73	0,23	2,00	1,43	-0,57	2,59	2,50	-0,09	1,65	1,48	-0,18	1,35	1,43	0,09
Furts	3,50	3,05	-0,45	6,61	5,65	-0,96	1,85	1,64	-0,21	2,43	2,30	-0,14	3,20	2,51	-0,69	2,30	2,10	-0,20
Robatori amb violència i/o intimidació a bancs i caixes	0,02	0,02	0,00	0,02	0,01	-0,01	0,01	0,02	0,00	0,02	0,01	-0,01	0,00	0,00	0,00	0,03	0,06	0,03
Robatori amb violència i/o intimidació. Estrebada	0,72	0,84	0,11	0,41	0,53	0,12	0,08	0,16	0,09	0,48	0,54	0,06	0,06	0,07	0,01	1,48	1,33	-0,16
Robatori amb violència i/o intimidació. Resta de fets	1,53	1,30	-0,23	1,16	1,08	-0,08	0,73	0,61	-0,12	1,05	0,79	-0,26	0,12	0,16	0,04	3,97	3,73	-0,23
Danys	2,10	1,74	-0,36	2,70	2,24	-0,46	1,41	1,31	-0,09	2,22	1,87	-0,35	2,12	1,94	-0,18	1,56	1,23	-0,33
Robatori i furt d'ús de vehicle	2,19	2,03	-0,15	2,77	2,82	0,05	1,43	0,91	-0,52	1,90	1,46	-0,44	0,70	0,78	0,08	2,61	2,46	-0,15
Robatori amb força interior veh	4,73	4,74	0,01	7,41	7,38	-0,03	3,19	2,52	-0,67	4,25	4,39	0,14	1,21	1,25	0,04	3,34	3,37	0,02
RESTA DE DELICTES	6,77	6,79	0,01	9,04	9,43	0,39	5,61	5,43	-0,18	6,26	6,19	-0,07	8,17	8,29	0,11	5,06	5,24	0,18
TOTAL DE DELICTES	29,58	29,69	0,11	41,77	42,03	0,26	20,43	19,58	-0,86	26,13	26,36	0,23	22,17	22,00	-0,17	27,01	27,31	0,29
FALTES PENALS																		
CONTRA LES PERSONES	5,47	5,59	0,12	6,11	6,46	0,36	4,11	4,29	0,18	5,85	6,08	0,23	5,44	6,43	0,99	5,54	5,04	-0,49
CONTRA EL PATRIMONI	16,32	17,34	1,03	23,30	24,65	1,34	9,61	10,80	1,19	14,21	14,80	0,59	10,29	11,18	0,89	13,87	15,64	1,77
Faltes de furt	10,47	11,27	0,80	16,15	17,25	1,10	5,28	6,09	0,81	8,39	8,62	0,23	5,13	5,46	0,33	8,78	10,40	1,63
Faltes de danys	4,69	5,00	0,31	5,82	6,12	0,30	3,50	3,79	0,28	4,33	4,74	0,41	4,27	4,53	0,26	4,43	4,40	-0,04
Faltes d'estafa	0,86	0,67	-0,19	0,98	0,88	-0,09	0,51	0,44	-0,07	1,03	0,74	-0,29	0,61	0,58	-0,03	0,49	0,57	0,07
RESTA DE FALTES PENALS	0,54	0,49	-0,05	0,59	0,65	0,06	0,42	0,44	0,02	0,97	0,61	-0,36	0,92	0,67	-0,25	0,47	0,25	-0,22
TOTAL FALTES PENALS	22,33	23,43	1,09	30,00	31,76	1,76	14,14	15,52	1,38	21,04	21,49	0,46	16,66	18,28	1,62	19,87	20,93	1,06
TOTAL DELICTES I FALTES PENALS	51,91	53,11	1,20	71,77	73,79	2,02	34,57	35,10	0,52	47,17	47,85	0,69	38,82	40,27	1,45	46,88	48,23	1,35
POBLACIÓ	2.715.752	2.811.599		622.936	650.601		355.274	363.961		317.183	329.711		68.386	70.470		250.536	252.884	

